

Shakespeare
CORIOLANUS

ÖZELKİTAPGRUBU

antik
batı
klasikleri

antik batı klasikleri

Romalı komutan Caius Martius bitmek bilmez bir cesarete ve aynı zamanda neredeyse “kahramanlığına denk” bir kibre sahiptir. İhtirasları sebebiyle memleketi Roma’dan sürülür ve bunun intikamını almak üzere kenti kuşatır. Kent halkı gazabından korktuğu Caius Martius’u durdurmak için çare aramaktadır. Son umut olarak komutanın annesini ve eşini aracı kılmayı düşünürler. Caius Martius için asıl zorlu mücadele şimdi başlamıştır: Ne pahasına olursa olsun “hak edilmiş” bir cezayı mı uygulayacaktır, yoksa zavallı ailesini kurtarmak için intikam duygusunu mu bastıracaktır?

Shakespeare muhteşem bir içe bakışla bireyin ve toplumun ruhunu en ince noktalarına, en kuytu köşelerine dek gözler önüne seriyor; insanoğlunu kendi iç çatışmaları ile yüzleştiriyor.

Shakespeare

CORIALANUS

CORIOLANUS

William Shakespeare

Çeviren:
Semih Kavak

ANTİK DÜNYA KLASİKLERİ
İstanbul
2010 / Mart

antik
batı
klasikleri

LACİVERT YAYINCILIK
SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 12366
Antik Dünya Klasikleri: 58
Batı Klasikleri Dizisi: 43
ISBN: 978-9944-184-45-8

Baskı ve Cilt:
Express Basımevi
Deposite İş Merkezi
A6 Blok Kat:3 No:309
İkitelli / İSTANBUL
Tel: (0212) 671 61 51

İrtibat için:
Alayköşkü Cad. No: 11
Cağaloğlu / İstanbul
Yazışma: P.K. 50 Sirkeci / İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24
Faks: (0212) 512 40 00

William SHAKESPEARE

(1564 - 1616)

En büyük oyun yazarlarından biri olarak değerlendirilen İngiliz şair William Shakespeare, yarattığı karakterlerde insan doğasının en değişmez özelliklerini benzersiz bir şiir diliyle yansıtması dolayısıyla, yaşadığı yüzyıldan bu yana her çağda ve her ülkede oyunları sık sık sergilenen bir yazardır. 1564 yılında Warwickshireda Stratford-upon-Avon'da doğan Shakespeare'in bunca ününe karşın, hayatına ilişkin kesin belge ve bilgiler çok azdır.

Babası ticaretle uğraşan bir iş adamıydı. Rönesans şairlerinden olan Shakespeare, büyük bir olasılıkla Stratford'daki ortaokulda öğrenim gördü. 18 yaşındayken, kendisinden yaklaşık sekiz yaş büyük olan Anne Hathaway ile evlendi ve bu evlilikten önce bir kızı, sonra biri oğlan diğeri kız ikiz çocukları dünyaya geldi. Bu sıralarda Stratford'u terk eden Shakespeare'in, 1592'ye kadarki yaşamına ilişkin bilgi yoktur. Yılda ortalama iki oyun yazan Shakespeare, kendi oyunlarında da küçük roller alıyordu. 1594'e gelindiğinde, Chamberlain Topluluğu'nun önde gelen bir oyuncusuydu. Aynı yıl oyunları yayınlanmaya başlandı. Döneminin bütün özelliklerini taşıyan bu oyunların başansı üzerine kazancı gittikçe artan Shakespeare'in, Kraliçe I. Elizabeth döneminin sonlarında varlıklı bir yaşam sürdüğü, kendi oyuncu topluluğu için 1599'da Londra'da yaptırılan Globe Tiyatrosu'nun hisselerinin bir bölümünü satın aldığı bilinmektedir.

Londra'da birkaç yıl daha kalan Shakespeare, daha sonra Stratford'a dönerek burada yaşamaya başladı ve büyük bir olasılıkla son oyunlarını da burada yazdı. Shakespeare'in, bir bölümü soy-lu bir genci öven, bir bölümü de bir kadına duyduğu sevgiyi dile getiren Soneler'i son derece duyarlı ve zengin bir dille kaleme alınmış şiirlerdir.

Shakespeare, her biri birbirinden farklı konuları işleyen komedi ve trajediler kaleme aldı. Kendi halinde bazı kişilerin, Dükü eğlendirmek için bir oyun sahnelemeye kalktıktan sonra iki lafı bir araya getiremediklerini anlattığı "Bir Yaz Gecesi Rüyası" adlı komedisi, Shakespeare'in benzersiz güldürü yeteneğini ortaya koyar. Trajedilerinde ise izleyicilerin tüylerini diken diken eden bir gerilim yaratabilmiştir. Birçok başka yazar, ince esprili komediler, romantik oyunlar, ürkütücü cinayet ve öç alma trajedileri, büyük öyküler yazmakta ustaydı. Ama hiçbiri bunların tümünde birden Shakespeare kadar başarılı olamadı.

Bu olağanüstü çeşitliliğin yanı sıra, izleyicilerin ve okuyucuların Shakespeare'in oyunlarında en çok hayranlık duydukları şeylerden biri, onun yapıtlarındaki karakterlerin "kitap karakterleri" gibi gözükmemesiydi. Tersine, bu karakterler bir oyunda değil de yaşamda karşılaşıldığında görür görmez tanınacak kadar gerçek kişilerdir. Aslında Shakespeare'in kahramanlarından bazıları, o kahramanın yer aldığı oyunu görmeyen kişilerce bile bilinir. İri yarı, hoş sohbet, cana yakın bir adam olan ve eğlenceyi seven Sir John Falstaff bunlardan biridir. Yazarın Henry IV adlı oyununun birinci ve ikinci bölümlerinde geçen Prens Hal'in arkadaşlarıdır. Shakespeare Henry V'te Falstaff'ın nasıl öldüğünü anlatan bir sahneye yer vermiş, Kraliçe I. Elizabeth'in bu karakteri başka bir oyunda gene görmek istemesi üzerine "Windsor'un Şen Kadınları" adlı komedisinde Falstaff yeniden ortaya çıkmıştır.

Shakespeare'in karakterleri arasında en ünlü olanlardan biri de, tıpkı gerçek yaşamda olduğu gibi, hiçbir zaman tam olarak anlamayan, her çağda yoruma açık bir kişiliği olan Danimarka Prensi Hamlet'tir. Acı çekmek ya da kendini öldürerek bu acıyı dindirmek arasında bocalayan Hamlet'in ikilemini Shakespeare, meşhur "Olmak ya da olmamak! İşte bütün sorun bu!" dizesiyle dile getirmiştir. Shakespeare'in "Hamlet", "Macbeth" ve "Kral Lear" gibi trajedilerinde kahramanların asıl sorunu kendi kusurları ya da zayıflıklarıdır. Bunlar çoğunlukla acımasızlık, hırs, kıskançlık, bencillik gibi hoş olmayan özelliklerdir. Öte yandan Shakespeare gene de öyle canlı karakterler yaratır, onların iç dünyasını ve acılarını öylesine sevecenlikle sergiler ki izleyiciler onlara yakınlık duyar, başlarına gelenlere üzülür. Shakespeare'in böyle canlı karakterler yaratması, oyunun öyküsü gerçek dışı bile olsa, kişilerin inandırıcı olduğu anlamına gelir. Karakterlerin şiir diliyle konuşmaları bile onların inandırıcılığını zedelemmez.

William Shakespeare, 23 Nisan 1616'da Stratfort'ta, Ben Jonson ile birlikte katıldığı bir şölenin ardından hayata gözlerini kapamıştır. Eserlerinin birçoğu Türkçe'ye çevrilerek, ülkemizde de sahnelenmiş, bazıları sinema filmi olarak çekilmiştir.

ESERLERİ:

Komediler

"Bir Yaz Gecesi Rüyası" bir büyü ve yanlışlıklar komedisidir. Atina yakınlarındaki bir koruda yollarını şaşırarak dört sevgili, Periler Kralı Oberon ile kavgacı hizmetkârı Puck'ın büyüüne kapılırlar. Kentten bir grup işçi de, gözden uzak bir yerde oyunlarını prova etmek için koruya gelir. Onların da perilere katılması üzerine ortaya bir sürü karışıklık ve komik durum çıkar. Sonunda her şey düzelir. Oyunun

en komik sahnesi işçilerin Dük Theseus'un düğün şöleninde oyunlarını oynadıkları sahnedir.

"On İkinci Gece" de bir yanlışlıklar komedisidir. Kadın kahraman Viola'nın gemisi yabancı bir ülkenin açıklarında batar. Erkek kılığına giren ve "Cesario" adını alan Viola, ülkenin yöneticisi Dük Orsino'nun hizmetine girer. Erkek kılığında Dük'e âşık olur. Orsino'nun âşık olduğu zengin Kontes Olivia da Cesario'ya tutulunca durum karışır. En komik sahneler, neşeli Sir Toby Belch ve arkadaşlarının Olivia'nın kendini beğenmiş ve süslü uşağı Malvolio'yu kandırmak için oyun oynadıkları sahnedir.

"Venedik Taciri" bir komedi olmakla birlikte ciddi bölümler de içerir. Oyundaki kötü adam Yahudi tefeci Shylock'tur. Borç aldığı parayı ödeyemeyen tüccar Antonio'dan, kendi vücudundan kesilecek yanm kilogram et ister. Shylock'un aç gözlülükle bıçağını bildiği gerilimli bir duruşmadan sonra, Antonio kendisini savunan genç bir avukatın zekâsı sayesinde kurtulur.

Trajediler

Shakespeare'in tüm oyunları arasında en çok sahnelenen "Romeo ile Juliet"tir. İtalya'nın Verona kentinde yaşayan birbirlerine düşman ailelerin çocukları olan Romeo ile Juliet'in, aileleri arasındaki nefret yüzünden son bulan aşkları anlatılır.

"Hamlet"te, babası öldükten sonra annesiyle evlenen amcasının aslında babasının katili olduğunu öğrenen Danimarka Prensi Hamlet, derin bir acıya kapılarak öç almaya karar verirse de bunu başaramaz. Oyun, yalnızca amcası Claudius'un değil, Kraliçe ve Hamlet'in de öldükleri bir sahneyle biter.

"Kral Lear" Shakespeare trajedilerinin en korkuncu, ama belki de en önemlisidir. Gururlu ve bencil olan yaşlı Kral Lear, sadık ve sevgili kızı Cordelia'nın kendisini ne kadar sevdiğini ablaları gibi abartmalı bir dille açıklamaması üzerine öfkeye kapılarak onu sürgüne

gönderir ve tüm servetini öbür kızları Goneril ve Regan arasında paylaşır. Oysa iltifat dolu sözlerine karşın bu iki kardeş zalim ve haindir. Çok geçmeden Lear onların gerçek yüzlerini görür. Fırtınalı bir gecede sokağa atılan Lear, Cordelia'ya yaptığı haksızlığın acısıyla çıldırmaya başlar. Sonunda onu kurtarmak için geri dönen Cordelia da düşmanları tarafından öldürülür. Üzüntüden perişan olan kral, kızının ölüsüne sarılarak son nefesini verir.

Tarihî Oyunlar:

Shakespeare konularını İngiliz tarihindeki olaylardan alan birkaç oyun da yazdı. Bunlardan ilki, rakiplerine ve düşmanlarına acımasız davranan kötü ruhlu ve kambur Kral III. Richard'ı anlatan "Kral Üçüncü Richard'ın Tragedyası"dır. Kurbanları arasında Londra Kulesi'nde öldürülen iki genç prens de vardır. Yaşamını yitirdiği Bosworth Field çarpışmasından bir gece önce prenslerin ve öteki kurbanlarının hayaletleri uykusunda Richard'a görünür...

Tarihî oyunlarından bazıları bir dizi oluşturur: The Tragedy of King Richard II, Henry IV'ün iki bölümü ile Henry V. The Tragedy of Richard I da güçsüz kral tahtından vazgeçerek tacını IV. Henry adını alan Henry Bolingbroke'a bırakır. Öbür iki oyunda, yeni kralın yönetimi sırasında sorunlar ve ayaklanmalar baş gösterir; bu sırada kralın öz oğlu Prens Hal avare ve savurgan bir yaşam sürer. Ama babasının ölümüyle tahta geçerek V. Henry adını alan Prens Hal'in döneminde düzen yeniden kurulur. V. Henry'nin orduları Fransa'da büyük zafer kazanır. Henry'nin Fransa prensesiyle evlenmesi her iki ülkeye de barış getirir.

Shakespeare'in, konularını Eski Yunan ve Roma tarihinden alan oyunlarından en ünlüsü ise Julius Caesar'dır. Bu oyunda dürüst ve erdemli bir kişiliği olan Brutus, Jül Sezar'ın kendisini Roma imparatoru ilan etmesini önlemek amacıyla, arkadaşlarıyla birlik olup çok

sevdiği Jül Sezar'ı özgürlük adına öldürür. Bunun Cumhuriyetin yok olmasını önleyememesi üzerine de kendi canına kıyar.

“Mutlu Son”la Biten Oyunlar:

Shakespeare yaşamının sonlarına doğru, kötülük ve acıyı içerdikleri için tam olarak birer komedi sayılmayan, ama ölümlerle değil de bağışlama ve mutlu sonla bittikleri için trajedi de sayılmayan birkaç oyun yazdı. Bu oyunlardan biri olan “Kış Masalı”nda, Leontes adlı bir kral hiçbir neden yokken karısı Hermione'yi kıskanır, karısıyla tüm ilişkisini keser ve o sıralarda bebek olan Perdita adlı kızının, yabani hayvanlara yem olsun diye, ıssız bir yere bırakılmasını emreder. Perdita'yı bir çoban kurtarır ve büyütür. Sonunda kız, babasına geri döner. Kralın uzun yıllar boyunca pişmanlıkla andığı ve öldü diye yas tuttuğu Hermione de geri döner, böylece eserin sonunda geçmişin hataları bağışlanır.

“Fırtına”da ise olay, düklüğü elinden alınan Prospero'nun yönetimindeki bir adada geçer. Büyü gücüne sahip Prospero, hava perisi Ariel'i ve yarı insan yarı canavar olan Caliban'ı yönetmektedir. Yıllar önce hileyle düklüğü ele geçiren Prospero'nun kardeşi Antonio, adanın yakınında bir deniz kazası geçirir. Prospero büyü gücüyle kendisine haksızlık edenleri cezalandırır. Ama daha sonra onları bağışlar ve kızı Miranda'nın Antonio'nun oğlu Prens Ferdinand ile evlenmesine izin verir. Oyun Prospero'nun büyüleri değneğini kırması, büyü kitabını denize atması ve tüm grubun düşmanlıkları geride bırakıp büyüyle onarılmış gemiyle İtalya'ya yelken açmasıyla sona erer.

Birinci Perde

Sahne I

(Roma'da bir cadde. Değnekler, sopalar ve başka çeşitli silahlar taşıyan bir grup isyankâr vatandaş giriş yapar.)

BİRİNCİ VATANDAŞ

Daha fazla ilerlemeden önce söyleyeceklerimi dinleyin.

HERKES

Konuş, konuş.

BİRİNCİ VATANDAŞ

Hepiniz aç kalmaktansa ölmeyi tercih ediyor musunuz?

HERKES

Ediyoruz, ediyoruz!

BİRİNCİ VATANDAŞ

Öncelikle şunu bilmelisiniz ki, Caius Marcius halkımızın baş düşmanıdır.

HERKES

Biliyoruz, onu biliyoruz!

BİRİNCİ VATANDAŞ

Onu öldürelim ve tahılımızı istediğimiz fiyattan alabilelim.
Kararlı mıyız?

HERKES

Bu konuda daha fazla konuşmayalım; yapalım hadi, hadi gidelim!

İKİNCİ VATANDAŞ

Durun biraz değerli vatandaşlar!

BİRİNCİ VATANDAŞ

Bizler zavallı vatandaşlar olarak sayılıyoruz, değerli olanlar aristokratlar. Yetkililer yediklerinden artanı bile verseler refaha kavuşabiliriz: Bize yenebilecek artıklarını bile vermiş olsalardı, insancıl bir şekilde bizi düşündüklerini farz edebilirdik; fakat onlar bizim değerli olduğumuzu da düşünür: Bize eza veren zayıflığımız ve sıskalığımız, yaşadığımız sefalet onların kazançlarına bir envanter gibi artı olarak yazılıyor; ızdırabımız onlar için bir kazanca dönüşüyor. Artık birer tırmık haline gelmiş yabalarımızı kapalım ve intikamımızı alalım: Tanrılar biliyor ki bunu intikam hırsıyla değil, açlığımızdan ve rızkımızı kazanamadığımızdan söylüyorum.

İKİNCİ VATANDAŞ

Özellikle Caius Marcius'a karşı mı yürüyeceksiniz?

HERKES

Önce ona karşı! Halkın nazarında o tam bir köpektir.

İKİNCİ VATANDAŞ

Onun ülkesine yaptıklarını da hesaba kattınız mı?

BİRİNCİ VATANDAŞ

Evet çok iyi kattık; ve onu öldürürken hakkını da verebilirdik, fakat o kendini beğenmiş haliyle kendi kendine ödülünü veriyor zaten.

İKİNCİ VATANDAŞ

Hayır hayır, fakat kötü niyetli bir şekilde konuşmamalısın!

BİRİNCİ VATANDAŞ

Sana, onun yaptığı ve herkesçe malum şeylerden bahsediyorum, o her şeyi o amaç için yapmıştı: İyi niyetli kimseler her ne kadar ülkesi için yaptığını söyleseler de, o aslında her şeyi annesinin hatırına ve o bir türlü karşı koyamadığı kibri yüzünden yaptı; zaten şu anda da kibri ve kahramanlığı aynı derecede.

İKİNCİ VATANDAŞ

Karakteri konusunda elinden gelmeyen bir şey için onu ahlâksız biri gibi gösteriyorsun. Onu açgözlü ve tamahkâr biri gibi görmemelisin.

BİRİNCİ VATANDAŞ

Öyle görmeyecek olsam bile, suçlama konusunda bir şeyler bulmakta zorlanmam; haddinden fazla hatası olduğunu kimse inkâr edemez.

(İçeride bağırışmalar)

Bu sesler de neyin nesi? Şehrin öteki tarafı ayaklandı. Niçin burada zırvalayıp duruyoruz? Hadi Kapitol'e!

HERKES

Geliyoruz, geliyoruz.

BİRİNCİ VATANDAŞ

Durun! Gelen de kim?

(Menenius Agrippa içeri girer.)

İKİNCİ VATANDAŞ

Saygı değer Menenius Agrippa; her zaman için halkı sevmiş birisidir.

BİRİNCİ VATANDAŞ

Yeterince onurlu bir insan: Hepsi öyle olabilseydi!

MENENIUS

Elinizdekilerle ne yapıyorsunuz vatandaşlarım? Değneklerle ve sopalarla nereye gidiyorsunuz? Mesele nedir? Konuşsanıza, Tanrı aşkına!

BİRİNCİ VATANDAŞ

Meselemizin ne olduğu senato tarafından bilinmeyen bir şey değil; ne tasarladığımızı iki haftadan beri sezinlemişlerdir. Şimdi de tasarladıklarımızı eyleme dönüştüreceğiz. Onlar, yoksul zavallıların sadece güçlü nefesleri olduğunu söylerler; fakat şimdi güçlü nefeslerimizin yanında güçlü silahlarımız olduğunu da görecekler.

MENENIUS

Efendiler, değerli arkadaşlarım, benim dürüst komşularım! Niçin kendi kendinizi mahvediyorsunuz?

BİRİNCİ VATANDAŞ

Mahvetmiyoruz bayım, halihazırda mahvolmuş durumdayız zaten.

MENENIUS

Size şunu söylemeliyim ki dostlarım, aristokratlar size karşı çok sevecen davranıyorlar. İsteklerinize, bu kıtlıkta çektiğiniz acılara gelince, sopalarınızı ve değneklerinizi Roma devletine karşı kaldıracağınıza, tanrılara karşı kaldırın. Çünkü Roma devletini rotasından kimse çıkaramaz. Demir halkalarla birbirine bağlanmış on binlerce isyankâr da olsanız hepinizi kırıp geçer. Kıtlık konusuna gelince... Bunun müsebbibi aristokratlar değil tanrılardır. Ve bu meseleyi çözmek için dizleriniz işe yarar, silahlarınız değil. Maalesef felaketler sizi şaşkına çevirmiş ve daha büyük felakete sürüklemiş. Ve sizleri babanız gibi

seven devletimizin yöneticilerini karalama yoluna girmişsiniz. Onlara düşmanca küfretmekle hata ediyorsunuz.

BİRİNCİ VATANDAŞ

Bizi önemsediler mi! Gerçekten, hakikaten! Bizi asla umursamadılar, asla şefkat göstermediler! Ambarları ağzına kadar dolu olduğu halde bizleri açlıktan ölmeye terk ettiler; tefecilik yapılması için buyruklar yağdırdılar, tefecileri desteklediler; zenginlerin aleyhindeki yasaları bir bir yürürlükten kaldırdılar ve yoksulları dizginlemek ve zincire vurmak için de olmadık yasalar çıkarıp durdular. Eğer savaşlardan ölmezsek bile, ölü-mümüz onların elinden olacak. Evet, bize besledikleri şefkatin hepsi bundan ibaret.

MENENIUS

Sizler ya gerçekten kötü niyetlisiniz ya da sadece akılsızlıkla suçlanabilirsiniz. Size güzel bir masal anlatayım da dinleyin! Bu masalı biliyor olabilirsiniz; fakat taşı gediğine koymak için, bayat da olsa bir kez daha anlatacağım.

BİRİNCİ VATANDAŞ

Peki bayım, masalınızı dinleyeceğim! Lakin bir masalla bizlere üzerimizdeki kara lekeyi unutturacağınızı sanmayın sakın. Yine de anlatın hadi!

MENENIUS

Evvel zaman içinde, vücudun bütün organları, mide karşısında, onu suçlayarak ayaklanmışlar. Vücudun tam ortasına bir körfez gibi yerleştiğinden, aylak ve işlevsiz bir şekilde, hiçbir emek sarf etmeden yiyecekleri bir yüklük gibi istif ettiğinden şikâyet etmişler. Oysa diğer bütün organlar görüyor ve duyuyor, düzenliyor, öğretiyor, yürüyor, hissediyor ve karşılıklı ola-

rak katılımda bulunuyor, tüm bedeninin gereksinimlerini karşı-
lıyormuş. Mide bunlara cevap vermiş...

BİRİNCİ VATANDAŞ

Evet bayım, mide ne cevap vermiş?

MENENIUS

Şimdi söyleyeceğim bayım! Mide önce, akciğerlerden hiç
duyulmamış bir şekilde bir gülmüş -gördüğünüz gibi göbe-
ği konuşturabildiğim gibi güldürebilirim de- mide, durum-
dan hoşnut olmayan, kendi durumuna imrenen diğer organ-
lara, isyankâr parçalara gülerek cevap vermiş; yani tam da siz-
ler gibi olmayan senatörlerimize dil uzatmanız gibi bir durum.

BİRİNCİ VATANDAŞ

Sizin midenizin cevabı nedir bayım? Nedir! Kral tacı giymiş
baş, tetikte bir göz, rehber bir kalp, askerimizin gücü, küheyla-
nımızm bacağı, borazancımızın dili. Şu bünyedeki diğer araç-
lar ve ikinci plandaki savunma araçları, hepsi eğer...

MENENIUS

Eee sonra? Ne de güzel konuşuyorsun! Ya sonra? Sonrası?

BİRİNCİ VATANDAŞ

Bedenin lağım çukuru olan, karabatak misali bir mide tara-
findan dizginleniyorlarsa...

MENENIUS

Eee, ya sonra?

BİRİNCİ VATANDAŞ

Bedenin diğer organları bundan yakınıyorlarsa, mide ne ce-
vap verebilir ki?

MENENIUS

Söyleyeceğim. -Sizde çok az olduğuna inandığım- sabrınızdan

birazcık olsun lütfederseniz, midenin cevabını da duyacaksınız.

BİRİNCİ VATANDAŞ

Cevap da amma uzun sürdü ha!

MENENIUS

Aklınızın bir köşesine kaydedin söyleyeceklerimi değerli dostlarım! Kendisini suçlayanlar gibi aceleci davranmayan, gayet temkinli konuşan mide şöyle yanıt vermiş; “Doğru, benim ortakçı dostlarım!” demiş mide. “Kabul ediyorum, sizi yaşatacak olan bütün yiyecekler öncelikle benim içime gelir; olması gereken de budur zaten. Çünkü ben tüm bedenim deposu ve mağazasıyım. Aynı zamanda unutmayınız ki, kanınızı taşıyan nehirler yoluyla o besinleri kalbe ve beyine ben yolluyorum. Yani vücudun saraylarına... Ve, insanın bedenindeki tüm odacıklar, en güçlü kaslar, sinirler, küçücük damarlar, yaşamalarını sağlayan doğal yeteneklerini benden alırlar. Ve sizler sevgili dostlarım hepiniz benden alıyorsunuz!” Mide bunları söylemiş işte, dinleyin beni!..

BİRİNCİ VATANDAŞ

Peki bayım; iyi, peki!

MENENIUS

“Hepiniz benim sizlere tek tek ne dağıttığımı aynı anda göremezsiniz. Lakin ben hesabımı iyi tutarım. Hepiniz unu benden alıyorsunuz ve bana sadece kepek kalıyor.” Buna ne diyorsunuz?

BİRİNCİ VATANDAŞ

O bir cevap idi ama ne tür bir ilgi kuracaksın?

MENENIUS

Roma'nın senatörleri bu midedir ve sizler de asi organları-sınız; onların ilgilerini ve tavsiyelerini dikkatle inceleyiniz. Top-

lumsal refaha dokunurken bazı şeyleri iyice sindirmeye çalışın. Kamu yararı olarak düşündüğünüz her şey size onlar tarafından gelir. Sizin kendinizden değil. Ne diyorsun bu işe şimdi? Topluluğun elebaşı, büyük baş parmağı, söyle bakalım?

BİRİNCİ VATANDAŞ

Ben mi başparmağım! Niçin ben oluyormuşum?

MENENIUS

Bu akıllıca isyanda en alçakça, en zavalıca ve en adice konuşanlardan biri olduğun ve en önde yürüdüğün için! Seni namussuz hergele, kalabalık içinde en kansız sen olduğun halde, çıkarların için ilk başta sen koşuyorsun. Peki, hadi hazırlayın bükülmez değneklerinizi ve kırılmaz sopalarınızı! Roma ve şehrin fareleri savaş durumuna geçiyor; ve taraflardan biri geberecek.

(Caius Marcius içeri girer.)

Selam, yüce Marcius!

MARCIUS

Teşekkür ederim. Mesele nedir? Bu haydutların dertleri neymiş yine? Neden kaşıyorsunuz o zavallı fikirlerinizi? Aklınız sıra grev mi yapıyorsunuz?

BİRİNCİ VATANDAŞ

Her zaman için bize söyleyeceğiniz bir güzel sözünüz olduğunu düşünürüz.

MARCIUS

Size güzel bir söz söyleyecek olan bunun altında ancak ve ancak ezilir. Bu insanın kendine eziyet etmesidir. İstedığınız şey nedir adi sokak köpekleri? Yaptığınız ne savaşa benziyor ne de barışa! Savaştan korkarsınız, barışta da kendinizi bir halt sanırsınız. Size güvenen biri, aslanları umarken karşısında tavşanla-

rı bulur. Ya da tilkileri umarken kazları. Size asla güvenemem! Size güvenmek ateş üzerinde bir buz parçasına ya da gün ışığında dolu tanesine güvenmek gibi bir şeydir. Sizin faziletiniz, suçlu kim ise ondan yana tavır koyup adalete lanet okumak. O yüzden yükselmekte olan her insandan nefret edersiniz. Sizin sevginiz ise, hasta yatağında, hastalığını artıracak şeylere heves eden adamın isteklerine benzer. Sizin iyiliklerinize bel bağlayan biri, kurşundan yüzgeçlerle yüzmeye çalışan bir balığa benzer. Ya da ufak bir kıymık parçasıyla koca bir ağacı kesmeye çalışmaya. Asmalıyım sizi! Size güvenir miyim ben! Her dakika aklınızdaki fikir değişir ve şimdi nefretinizi kustüğünüz adamı bir süre sonra soylu diye çağırır, baştacı ettiğiniz birini de bir anda alçağa dönüştürürsünüz. Meseleniz nedir, şehrin birkaç noktasında toplanıp soylu senatoya karşı niye haykırıp duruyorsunuz? Tanrılar adına birbirinize saygıyı öğreten ve bu düzeni koruyan onlar değil mi? Uğraşları nedir sayıyorsunuz? Peki sizin amacınız nedir?

MENENIUS

Kendi istedikleri fiyattan buğday almak; söylediklerine göre şehirde yeterince stok varmış.

MARCIUS

Demek bunu söylüyorlar asılacak herifler! Sıcak evlerinde oturarak, Kapitol'de ne olduğunu bileceklerini zannediyorlar; kim yükseliyor, kimin başarıya ulaştığını, kimin inişe geçtiğini; tarafgirlikleri, hizipleri ve farazi evlilikleri velhasıl hepsini biliyorlar; kafalarına göre tahminde bulunup istedikleri tarafa güç bahşediyorlar, beğenmediklerini de tamire muhtaç ayak-kabılarından bile aşağıda görüyorlar. Demek yeterince tahıl olduğunu söylüyorlar öyle mi! Soylu sınıf bana kılıcımı kullanmam konusunda müsaade etmiş olsaydı onları acımasızca bin-

lerce parçaya ayırırdım ve cesetlerini bir maden yığınınına çevirirdim. Öyle bir yığın ki mızrağımı olanca yükseğe fırlatsam bile üstlerinden aşamazdı.

MENENIUS

Boşverin, neredeyse tamamıyla yatıştılar! Bunların hepsi sağduyudan yoksun oldukları kadar da korkaktırlar. Bu arada size diğer grubun ne istediğini de sorabilir miyim?

MARCIUS

Hepsi dağıldı. Asılacak herifler! Hepsi açız diye bağırdılar; neymiş efendim açlık çeken köpek, duvarları bile yıkarmış. Et yemek herkesin hakkıymış, buğday sadece zengin adamlar için gönderilmemiş türünden atasözleri söyleyip durdular. Bu tarz saçmalıklarla şikâyetlerini gösterdiler. Kendilerine bir açıklama yapınca ve -cömertlikten ziyade bir zaaf saydığım, cesur yürekliliğe bir darbe olarak gördüğüm- toplu dilekçe hakkı verilince, naralar atarak, sanki gökteki ayın boynuzlarına asmak istercesine başlarındaki kasketlerini havaya fırlattılar.

MENENIUS

Neymiş bu toplu dilekçe hakkı?

MARCIUS

Kendi seçecekleri beş tribün, bayağı düşüncelerini savunacak: Birisi Junius Brütüs, diğeri Sicinius Velutus ve ismini bilmediğim diğerleri! Bu ayaktakımı, koca şehri çatısız bırakmadan baskın çıkamazdı bana göre. Bu çapulcu sürüsü önümüze daha güçlü çıkacak ve isyan etmek için daha büyük meselelerle de karşımıza çıkacaklar.

MENENIUS

Bu çok tuhaf!

MARCIUS

Hadi yürüyün evinize, kıymık sürüsü sizi!

(İçeri telaşlı bir halde bir haberci girer.)

HABERCİ

Caius Marcius nerede?

MARCIUS

Buradayım! Mesele nedir?

HABERCİ

Haber şu efendim, Volsce'ler silahlanmış, savaşa hazırlanıyor.

MARCIUS

Bu haber hoşuma gitti. Böylece biz de küf kokulu lüzumsuz bayağılardan kurtulacağız. Bakınız, bizim saygın büyüklelerimiz geldiler.

(Cominius, Titus Lartius, Junius Brütüs ve Sicinius Velutus ile diğer senatörler girer.)

BİRİNCİ SENATÖR

Marcius, geçenlerde bizlere söylediğin şey doğru; Volsce'ler silahlanıyor.

MARCIUS

Tullus Aufidius adında güçlü bir lidere sahipler. Onun soylu duruşuna imrenmekteyim.

Ve başka biri olacak olsaydım, sadece ve sadece onun gibi olmak isterdim.

COMINIUS

Onunla savaştınız.

MARCIUS

Dünya yarı yarıya bölünmüş olsaydı ve onunla ben aynı saf-
ta yer almış olsaydım bile, sırf onun gibi bir aslan parçasını av-
lamak için safımı değiştirirdim. Onu avlamak bir şereftir benim
için.

BİRİNCİ SENATÖR

O zaman saygı değer Marcius, bu savaşta Cominius'un ya-
nında hazır bulunun.

COMINIUS

Bu, eskiden bana verdiğin bir söz idi.

MARCIUS

Bunda haklısınız efendim, bu sözümde de dönmedim. Ti-
tus Lartius, Tullus'un suratına çarptığımı bir kere daha göre-
ceksiniz. Eeee, hâlâ gevşek misiniz? Olayın dışında mısınız?

TITUS

Hayır, Caius Marcius; bu işin dışında kalmaktansa, koltuk
değneğinin birine yaslanıp diğeriyle kavga etmeyi yeğlerim.

MENENIUS

Ooo, işte bir aslan parçası!

BİRİNCİ SENATÖR

Kapitol'e doğru gidelim, biliyorum ki bütün sıkı dostları-
mız oradalar.

TITUS

[Cominius'a] Sizi izliyoruz.

[Marcius'a]

Öncelik siz saygı değer kimselerde.

COMINIUS

Asil Marcius!

BİRİNCİ SENATÖR

[Vatandaşlara] Hadi artık evlerinize; hadi kımıldayın!

MARCIUS

Bırak bizi takip etsinler: Volsce'lerin elinde çok miktarda buğday var, bu fare sürüsü onların istiflerini kemirirler. Saygı değer isyancılar, yiğitliğiniz bir işe yarayacak, lütfen izleyin bizi.

(Vatandaşlar usulca dağılırlar. Sadece Sicinius ve Brütüs kalır.)

SICINIUS

Bu Marcius kadar kibirli başka bir adam görülmüş müdür?

BRÜTÜS

Eşi benzeri yoktur.

SICINIUS

Biz halkın tribünleri olarak seçildiğimizde...

BRÜTÜS

Onun gözlerine ve dudaklarına dikkat ettin mi?

SICINIUS

Evet, hele de sataşmaları.

BRÜTÜS

Öyle durumlarda tanrılara bile sataşmaktan çekinmez.

SICINIUS

Gökteki sade ay bile aşağılanmaktan kurtulamaz.

BRÜTÜS

Temennim, savaşın onu bitirip yok etmesi: kahraman diye çok büyütüldü, kibrinden geçilmiyor.

SICINIUS

Böyle bir tabiata sahip adam, yani başarının hafifçe gıdıkladığı bir adam, öğle vakti üzerinde yürüdüğü gölgeyi bile hor görmeye başlar. Ama ben onun bu terbiyesizlik ve kibirle Cominius'un altında yönetilmeyi kabul edip etmeyeceğini çok merak ediyorum.

BRÜTÜS

Onun hedeflediği tek şey ündür. Bu ünü de bu şekilde ele geçirmiş durumda. Şimdi hedefi bu ününü korumaktır. Bunu da bu şekilde yapacak. Yani en baştağının arkasında yer alarak. Böyle bir durumda, adam azami derecede gayret gösterse de yapılacak en ufak hata General'e kesilir ve baş döndürücü bir kınama dalgası baş gösterir. O zaman 'Marcius olsaydı böyle olmazdı.' türünden bağrışmalar duyulmaya başlar.

SICINIUS

Ayrıca, eğer her şey yolunda giderse bile Cominius'un başarısı Marcius'un ününün gerisinde kalacaktır.

BRÜTÜS

İşte böyle! Cominius'un kahramanlığının yarısı, hak etmiş olsun ya da olmasın Marcius'un hanesine yazılacak. Hak etmediği halde, yaptığı bütün hatalar bile birer şeref derecesi olacak onun için.

SICINIUS

Hadi gidip yapılan hazırlıklar nasıl gidiyor bir bakalım. Ve yalnız başına neler yapabileceğini, halihazırdaki bu hareketin üzerine ne şekilde gittiğini bir görelim.

BRÜTÜS

Gidelim hadi.

(Çıkarlar.)

(Corioli'deki Senato binası. Tullus Aufidius ve bazı senatörler girerler.)

BİRİNCİ SENATÖR

Yani, size göre Aufidius, Roma'dakiler bizim önerilerimizi ve ne tür hareket edeceğimizi biliyorlar.

AUFIDIUS

Size göre öyle değil mi? Bu devlet üzerinde ne tür planımız oldu ki Roma devleti bunu önceden haber alıp bozmadı? Dört gün oldu ya da olmadı haberi aldığım; söyledikleri aynen şunlardı: Sanırım mektup yanımdaydı, evet işte...

(Okur)

“Bir güç topladılar ama batıya ya da doğuya, hangi yöne gidecekleri bilinmiyor. Kıtık çok büyük. Halk isyan ediyor ve şayia odur ki, Cominius, eski düşmanınız Marcius, -ki Roma'nın ona olan nefreti sizin nefretinizi çok çok aşiyor- ve yürekli bir Romalı olan Titus Lartius; hazırlıkları bu üç kişi yönlendiriyormuş. Muhtemel hedef sizsiniz ve dikkatli olunuz.”

BİRİNCİ SENATÖR

Askerlerimiz alanda. Roma'nın bize karşılık vermesi konusunda asla şüphe etmemiştik.

AUFIDIUS

Şüphesiz öyledir. Akılsızca düşünmemişsin. Kendilerini gösterecekleri konusunda emin bilgiler aldım; civciv yumurtayı kıracak. Öyle görünüyor ki Roma'ya yaklaştılar. Hedefimiz, Roma'ya kadar hemen hemen çoğu kasabayı ele geçirmek. Korkmadığımızı göstereceğiz.

İKİNCİ SENATÖR

Soylu Aufidius, siz adamlarınızı toplayın, Corioli'yi korumak için de bizi görevlendirin. Eğer onlar daha önceden aşığıya inerse, temizlememiz için askerlerinizi getirirsiniz. Fakat sanırım, onları bizim karşımızda bile dayanamamış olarak bulacaksınız.

AUFIDIUS

Oh, bundan şüphem yok; kesinlikle söylüyorum. Şu da var ki, onların bir kısım askerleri ilerlemeye başladı bile. Yakınlarında olduğunu söyleyebilirim. İzninizle ayrılıyorum. Eğer Caius Marcius ile karşılaşma şansı bulursam, aramızdaki ezeli rekabet ikimizden birinin canını kesinlikle alacak. Ya o ya da ben...

HERKES

Tanrılar yardımcınız olsun!

AUFIDIUS

Ve sizin soyluluğunuzu da korusun!

BİRİNCİ SENATÖR

Güle güle.

İKİNCİ SENATÖR

Güle güle.

HERKES

Güle güle.

(Çıkarlar.)

Sahne III

(Roma. Marcius'un evinin bir odası. Volumnia ve Virgilia birer tabureye oturmuşlar dikiş dikmektedirler.)

VOLUMNIA

Hadi lütfen kızım, şarkı söyle ya da bir şeyler anlat, daha da rahatladığını göreceksin. Eğer oğlum kocam olmuş olsaydı, o saygınlık ve onur kazandığı müddetçe, beni yatakta kucaklamalarından daha fazla mutlu olurdum. Daha bir yeni yetme iken, -gencecik ve biricik oğlum olmasına rağmen- herkesin gözü çekiciliği ve yiğitliğinin üzerinde iken, kralların bile gelip gün boyu yalvarmasına rağmen ondan bir saat ayrılmayı göze alamazken, ben, onurun böylesi bir gence nasıl da yakışacağını bilmeme rağmen, onur kazanmak için harekete geçmediğinde duvardaki resimden daha iyi olamayacağını bildiğim için, acımasız bir savaşın içine onu gönderebildim; oradan başına bağladığı bir meşe dalıyla döndü. Söylüyorum sana kızım, onun kendini ispatladığı gün sıçradığım kadar, bir erkek evladım olduğunu söylediklerinde bile sıçramamıştım sevincimden.

VIRGILIA

Peki o iş sırasında ölmüş olsaydı madam, o zaman ne olurdu?

VOLUMNIA

O zaman da oğlumun kazandığı şöhretle yaşardım. Dinle beni içten konuşuyorum: Her birini eşit derecede sevdiğim bir düzine kadar oğlum olsaydı ve onlar Marcius'tan daha değerli olmasaydı, on bir tanesinin de vatani için haysiyetli bir şekilde ölmesini tercih ederdim. Bu, bir tanesinin zevk ü safa sürmesinden iyidir, inan bana.

(Genç bir kadın girer.)

GENÇ KADIN

Madam, Lady Valeria sizi ziyarete geldi.

VIRGILIA

Rica ederim, izin verin de ben çekileyim.

VOLUMNIA

Çekilmiyorsun. Kocan için çalan davulları duyar gibiyim. Aufidius'u saçlarından tutup yere indirdiğini görüyorum. Çocukların bir ayının önünden kaçması gibi, Volsce'lerin onun önünden kaçtığını görüyorum. Şöyle bağıyor. 'Hadi gelin korkaklar! Roma'da doğmuş olmanıza rağmen, hepiniz korku içerisindesiniz.' İlerlerken bir yandan alnındaki terini kanlanmış eliyle siliyor. Bu haliyle, biçmesi gereken ekinin tümünü bitirmeye çalışan, aksi halde parasını alamayacak olan bir tarla işçisine benziyor.

VIRGILIA

Alnının kanı mı! Oh Jupiter, kan yok, kan yok!

VOLUMNIA

Kes sesini aptal şey! Bir ödüle altın yaldızın yakışması gibidir erkeğin alnındaki kan: Hektor'u emziren Hecuba'nın göğüsleri, Yunan kılıcına kan tüküren Hektor'un alnından üstün değildi. Valeria'ya, ona hoş geldin demeye hazır olduğumuzu söyle.

(Genç kadın çıkar.)

VIRGILIA

Tanrı Lordumuzu Aufidius'tan korusun!

VOLUMNIA

Lordumuz, Aufidius'u önünde diz çöktürüp boynuna basacak.

(Bir teşrifatçı uşak eşliğinde Valeria ve genç kadın girer.)

VALERIA

Her ikinize de iyi günler bayanlar.

VOLUMNIA

Sevgili madam!

VIRGILIA

Sizi gördüğüme sevindim bayan.

VALERIA

Nasılsınız, iyi misiniz? Görünüşe göre çok evcilsiniz. Elinizde dikmekte olduğunuz şey nedir? Harika bir şey bu. Küçük oğlunuz nasıl?

VIRGILIA

Teşekkür ederim hanımefendi; iyi, sevgili madam.

VOLUMNIA

Okuldaki öğretmenini dinleyeceğine, davulları dinlemeyi ve kılıçları görmeyi tercih ederdi.

VALERIA

Tam da babasının oğlu! Ne şirin bir oğlan o öyle! Ne kadar da kararlı bir yüz ifadesi var. Çarşamba günü bir saat boyunca onu izledim. Bir ara bir kelebeğin peşine takılmışken gördüm onu. Kovalayıp yakaladı ve sonra tekrar bıraktı; sonra yine koşmaya başladı; düştü kalktı, koştu zıpladı ve yine yakaladı onu; kızmıştı harhalde ondan olsa gerek, dişlerinin arasına götürüp koparıverdi kelebeği. Oh, sizi temin ederim ki parça parça etti o hayvanı!

VOLUMNIA

Babasının çılgınlığı gibi.

VALERIA

Hakikaten öyle! Ne de asil bir çocuk!

VIRGILIA

Yaramaz biri, madam.

VALERIA

Hadi bırak elindeki dikiş! Bugün öğleden sonra biraz eğlence istiyorum.

VIRGILIA

Hayır, sevgili madam; dışarıya çıkamam.

VALERIA

Çıkamaz mısın!

VOLUMNIA

Çıkar, çıkar!

VIRGILIA

Sahiden de olmaz, affediniz beni! Lordum savaştan dönmenden, eşikten adımımı atmayacağım dışarı.

VALERIA

Kendini böylesine hapsetmen çok ayıp! Hadi, gidip yatmakta olan o kadını ziyaret etmelisin.

VIRGILIA

Ona şifa dilemekten başka bir şey yapamam. Ve ancak rüyalarımda ziyaret edebilirim, oraya gidemem.

VOLUMNIA

Niçin, öğrenebilir miyim?

VIRGILIA

Üşengeçlikten ya da onu sevmediğimden değil.

VALERIA

Bir Penelope da sen olmak istiyorsun! Lakin, söylenenlere bakılırsa, Ulysses'in yokluğunda onca yün eğirmiş ki Ithaca güveyle dolmuş. Hadi, dikmekte olduğun kumaşın da par-

makların gibi narin olmasını dilerdim. Acıyıp iğnelemeyi bıraktırdın. Hadi, bizimle geliyorsun.

VIRGILIA

Hayır, sevgili madam, bağışlayın beni; hakikaten, dışarı çıkamam!

VALERIA

Bizimle geldiğin takdirde sana kocanla ilgili güzel haberler vereceğim.

VIRGILIA

Oh, sevgili madam, haber mi, ne haberi olacak ki?.

VALERIA

Gerçekten doğru, seninle dalga geçmiyorum! Dün gece onunla ilgili haberler geldi.

VIRGILIA

Hakikaten mi madam?

VALERIA

Gerçekten inanabilirsin; Bir senatörün konuşmasını duydum. Dinle şimdi: Volsce'ler Roma ordusunu yanına alan General Cominius'un ordusuna karşı koca bir ordu yollamış. Senin lordun ve Titus Lartius, Corioli şehrini kuşatmaya almışlar. Savaşı kısa zamanda bitirip, şehri alacaklarından şüphelenmesin. Gerçekten doğru bunlar. Şerefim üzerine yemin ederim. Hadi artık gel bizimle!

VIRGILIA

Şimdilik bağışlayın beni sevgili madam; fakat daha sonra ne dersiniz yapmaya amadeyim.

VOLUMNIA

Onu yalnız bırakalım, bayan. Çünkü bu ruh hali bizim de keyfimizi kaçıracağına benziyor.

VALERIA

Haklısınız, hoşça kal hadi! Gidelim sevgili bayan. Virgilia, surat asmayı bırakıp dışarı çıksan diyorum yine de. Bizimle gel-sen?

VIRGILIA

Hayır, bir kelime daha söylemeyiniz lütfen madam; hakika-ten gidemem. Size neşeli bir eğlence diliyorum.

VALERIA

Peki o zaman, hoşça kal.

(Çıkarlar.)

Sahne IV

(Corioli önlerinde. Davullar ve bayraklarla Marcius, Titus Lar-tius, subaylar ve askerler girer. Hemen ardından bir haberci ge-liverir.)

MARCIUS

Haberler geliyor işte. Bahse girerim ki karşılaştılar.

LARTIUS

Senin atına karşılık benim atım, bence karşılaşmadılar.

MARCIUS

Peki anlaştık.

LARTIUS

Kabul edildi.

MARCIUS

Söyle hadi, General düşmanla karşılaştı mı?

HABERCİ

Karşılaştılar, fakat henüz çarpışmadılar.

LARTIUS

Böylece senin atın artık benim oldu.

MARCIUS

Peki, onu senden geri satın alacağım.

LARTIUS

Hayır, satmam da vermem de! Fakat yarım yüzyıl kadar bir süre için onu kullanabilirsin.

MARCIUS

Ordular arasındaki mesafeyi söyle, nedir?

HABERCİ

Yaklaşık bir buçuk mil.

MARCIUS

Boru ve davullarını duyabileceğimiz bir uzaklık, tabii onlar da bizimkilerini duyar. Ey yüce Mars, bize şu işi çabucak bitirmemiz için yardım et! Duman soluyan kılıçlarımızı çekip dostlarımıza yardıma gidelim! Hadi, borazancılar başlasın çalmaya!

(Borazanlar çalar. İki senatör ve kalede görevli diğerleri girer.)

Tullus Aufidius, kalede mi o?

BİRİNCİ SENATÖR

Hayır, ne o burada, ne de senden azıcık da olsa korkan bir adam.

(Biraz uzaktan davulların sesi gelir.)

Dinleyin! Davullarımız gençlerimizi getiriyor. Burada tıkanıp kalacağımıza kale surlarını yıkıp çikalım. Kale kapıları önümüzde dayanacak gücü bulamazlar. Kendiliklerinden açılacaklardır.

(Boru sesleri gelir.)

Dinleyin. Uzaklardan geliyor! İşte Aufidius; bakın neler de yapıyor ordunuzun içine dalıp.

MARCIUS

O, iş üzerindeler!

LARTIUS

Seslerini bir talimat olarak kabul edelim. Heyyy, el merdivenleri, hadi!

(Volsce'lerin ordusu girer.)

MARCIUS

Bizden korkmuyorlar, aynı zamanda şehirlerinden çıkıyorlar. Kalkanlarınızı yüreğinizin üzerine siper edip yiğitçe çarpışın, yüreğinizin sağlamlığı kalkanınızı geçsin! İlerle kahraman Titus: Bizi nasıl da küçümsüyorlar, öfkeden kuduracağım, ipil ipil terliyorum şu an. Hadi, dostlarım! Bir adım geri attığınız takdirde, gözümde bir Volsce'den farkınız kalmayacak. Ve tabii kılıcımınla burun buruna gelecek.

(Borular çalar Roma ordusu siperlerine çekilmek zorunda kalır. Marcius haykırarak tekrar girer.)

MARCIUS

Güneyin tüm lanetleri üzerinize yağsın, Roma'nın yüz karaları! Her yerinizden irinler fişkırsın da, sizi görmeden iğrensin herkes! Bir mil öteden birbirine bulaştırın hastalığınızı! Aşağılık herifler, ruhsuz herifler sizi! Şebekler bile haklayıverirdi önünden kaçtığınız o aşağılık düşman ordusunu! Pluto'nun ce-

hennemine gidesiniz hepiniz! Hepsi sırtından yaralanmış, kırmızı kışlılar sizi! Beti benzi atmış hepsinin. Kaçtığınız yetmiyormuş gibi bir de tir tir titriyorsunuz! Kendinize gelin, yoksa düşmanı bırakıp sizinle savaşırım! Hadi sallanmayın, sıkı durursanız bizi siperlerimize kadar kovaladıkları gibi, biz de onları darmadağın edebiliriz. Düşün peşime hadi!

(Tekrar borular çalar. Volsce'ler kaçmaya başlar ve Marcius şehrin kapılarına kadar onları izler.)

Evet, hadi! Kapılar açık! Şimdi intikam zamanı! Bu kapılar kovalayanlar için açıldı, kaçanlar için değil! İzleyin beni ve yaptığımı yapın.

(Kapıdan içeri dalar.)

BİRİNCİ ASKER

Saçmalık, ben gelmiyorum!

İKİNCİ ASKER

Aynen ben de!

(Marcius içeridedir.)

BİRİNCİ ASKER

Bakın, onu içeriye kapattılar.

HERKES

Avlandı, içeride kaldı.

(Boru sesleri devam eder, Titus Lartius tekrar girer.)

LARTIUS

Marcius'un durumu nedir?

HERKES

Öldü efendim, kesinlikle öldü!

BİRİNCİ ASKER

Kaçan düşmanları takip ediyordu. Onlarla birlikte kale kapısından girince aniden kapatıverdiler kapıyı. Şimdi koca düşmana karşı tek başına! Bütün şehre karşı!

LARTIUS

Oh asil dostum! Canlı bir halde, cansız kılıcını geride bıraktın ve kılıcın eğildiği an bile sen dimdik kaldın. Senin boyuna eş bir yakut bile senin yanında değersiz kalır. Cato'nun istediği de tam senin gibi bir askerdi, sadece kılıcıyla korkutucu ve yırtıcı değil, aynı zamanda, acımasız bakışın ve gök gürlemesini andıran haykırışınla da yıldırıydın düşmanlarını. Yerküre bile, sıtmaya yakalanmış bir hasta gibi titriyordu.

(Kendine saldıran düşmanlarla Marcius, kan içinde tekrar girer)

BİRİNCİ ASKER

Bakınız efendim.

LARTIUS

Aman Tanrım, bu Marcius! Kurtaralım onu. Ya da biz de aynı yazgıya boyun eğelim.

(Vuruşarak hepsi şehrin kapılarından içeri girer.)

Sahne V

(Corioli. Bir cadde. Ganimetlerle Romalılar girer.)

BİRİNCİ ROMALI

Bunu Rom'ya taşıyacağım.

İKİNCİ ROMALI

Ben de bunu.

ÜÇÜNCÜ ROMALI

Kahretsin! Bunu gümüş diye almıştım.

(Uzaktan hâlâ boru sesleri gelmeye devam etmektedir. Marcius ve Titus Lartius ile bir borazancı girerler.)

MARCIUS

Yağmacılar sizi! Hepiniz birkaç drahmilik ganimet peşinde-siniz. Rezil köleler, savaşın sonuna bile gelmedik daha! Şun-lara bak, ne bulurlarsa yağmalıyorlar; teneke, demir parçaları, kaşıklar, beş para etmez kılıçlar... Ne bulurlarsa! Şuna bakın! Nefret ettiğim adam da orada işte; Aufidius! Bizim Romalıla-rı kılıçtan geçiriyor. Hadi bakalım aslan yürekli Titus. Şehri sa-vunmak için yeterli sayıda asker al ve ben de ruhları çelik gibi kuvvetli olanlarla Cominius'a yardıma koşayım.

LARTIUS

Her yeriniz kan içinde efendim! Böylesine bir çarpışmadan çıkmışken, ikinci bir çarpışmaya nasıl girersiniz!

MARCIUS

Bayım, beni övmeyi bırakınız! Yaptıklarımın sözünü bile et-meye değmez! İnanın bana bu kanların benim için bir tehlike-si yok. Aufidius'a karşı da böyle kan içinde çıkacağım ve çar-pışacağım onunla.

LARTIUS

Peki o zaman, dilerim Tanrı düşmanlarınızın kılıçlarını yo-lundan saptırır ve şansınız yolunda gider! Kahraman insan, şans hep seninle olsun!

MARCIUS

Sevdiğin dostlarına yakın olduğu kadar sana da yakın olsun o şans! Hoşça kal.

LARTIUS

Güle güle saygı değer Marcius!

(Marcius çıkar.)

Git ve borunu Pazar yerinde çal; şehirdeki subayları orada topla. Aklımdan geçenleri anlatacağım onlara orada. Hadi!

(Çıkarlar.)

Sahne VI

(Cominius'un kampının yanı. Cominius askerleriyle birlikte girer.)

COMINIUS

Biraz soluklanın dostlarım! İyi çarpışmadı. Romalılar gibi ayrıldık savaş alanından. Aptalca mevzilerimizi korumaya da çalışmadık, ödleğe çekilmedik de! İnanın bana bayla, tekrardan saldıracağız. Biz saldırdığımız esnada, rüzgâr diğer yanda çarpışan dostlarımızın seslerini de getiriyordu. Ey Roma tanrıları! Bizim de onların da zafer kazanmasına rehberlik et ki askerlerimizin yüzleri gülsün. Ve teşekkür için adaklar sunabilsinler sizlere.

(Bir haberci girer.)

Haberler nasıl?

HABERCİ

Corioli'nin vatandaşları çıkışa başladı ve Lartius ile Marcius'un askerlerine saldırdı. Bizim askerlerin siperlere doğru gerilediğini görünce hemen buraya geldim.

COMINIUS

Doğruyu söylüyor olsan da söylediklerinin güzel şeyler olmadığı kesin. Ne kadar zaman önce oldu bu söylediklerin?

HABERCİ

Bir saat kadar, lordum.

COMINIUS

Bir mil bile yok; davullarını duyduk. Sen niye bu kadar geç getirdin haberleri?

HABERCİ

Volsce'lerin casusları izliyordu beni. Onları üç dört mil peşimde dolaştırdım ve kurtuldum. Böyle olmasaydı yarım saat daha erken getirecektim raporumu.

COMINIUS

Bu da kim? Kırbaçlanmış mı benziyor ne? Aman tanrım, Marcius'a ne kadar da benziyor! Onu daha önce de böyle görmüştüm.

MARCIUS

(İçeride) Çok mu geciktim?

COMINIUS

Eğer başkalarına ait kanla gelmiyorsan, üzerindeki kan sana aitse geç kaldığını söyleyebiliriz.

MARCIUS

Oh, gel seni bir kucaklayayım. Sanki gerdek gecesi, mum ışığıyla aydınlatılmış bir odaya girer gibi sevinçliyim şu anda!

COMINIUS

Savaşçıların çiçeği, Titus Lartius ne durumda?

MARCIUS

Kararnameler çıkarmakla meşgul. Kimilerini ölüme yolluyor, kimilerini sürgüne; kimilerinden fidye alıyor, kimilerine acıyıp canını bağışlıyor, kimilerini tehdit ediyor. Roma'nın yetkilendir-

mesiyle Corioli'nin yönetimini eline almış. Tıpkı geyik avında yaltaklanan bir tazi gibi, kafasına göre istediği gibi davranıyor.

COMINIUS

Sizi siperlerinize kadar sürdükleri haberini almıştık? Nerde bu haberi getiren haberci? Çabuk çağırın onu bana!

MARCIUS

Boş verin onu; doğru bilgi vermiş size! Hani şu beyler vardı ya, adiler sürüsü! Tribün isteyen aşağılıklar! Bir fare bile bir kediden bu kadar korkmaz. Onların önünden nasıl kaçtıklarını görmeliydin.

COMINIUS

Peki sen nasıl başardın bunu?

MARCIUS

Uygun bir zamanda anlatsam? Ama sanmıyorum. Hani düşman nerede? Çarpışmadan galip mi ayrıldınız? Eğer değilse, neden işlerini bitirmiyorsunuz?

COMINIUS

Avantajımızı kaybettik Marcius. Biz de toparlanmak amacıyla geri çekildik.

MARCIUS

Askerlerin çarpışmadaki duruşları nasıl? Güvendikleri askerleri ne tarafa koyduklarını biliyor musun?

COMINIUS

Sanırım Marcius, en çok güvendikleri askerler Antiates'lerden oluşanları. Önlerinde de çok güvendikleri Aufidius duruyor.

MARCIUS

Beraberce akıttığımız kanlar, katıldığımız savaşlar hatırına senden rica ediyorum, beni Aufidius ve Antiates'lere karşı bı-

rak savaşıyım! Neyi bekliyoruz, gecikmeyelim, haydi! Kılıçlarımızı savuralım havaya ve oklarımızı atalım. Provamızı yapalım.

COMINIUS

Bana kalırsa sen önce sıcak bir banyo yap. Sonra da yaralarını pansuman yaptır. Fakat söylediklerine karşı çıkılmayacağını da farkındayım. Sana en çok yararlı olacakları seç ve al yanına hadi.

MARCIUS

En gönüllü kimse, benim için en iyisidir. Eğer benim durumumu beğenen ve bu kandan hoşlanan birileri varsa, -bunu düşünmek bile günah olur- eğer şan ve şöhreti canı pahasına da olsa isteyen varsa, rezilce bir yaşam yerine kahramanca ölmeyi tercih edecek birileri varsa... Bu saydığım kişiler kılıçlarını çeksin ve bana katılsın. Ve Marcius'u takip etsin!

(Hepsi kılıçlarını çekerek ve bağırarak sallarlar.)

HERKES

Ben! Ben, ben! Bizim kılıcımız sensin!

(Başlarındaki keplerini havaya fırlatarak Marcius'u havaya kaldırırılar)

MARCIUS

Bu yaptığınız bir gösteriştense ibaret değilse, her birinizin dört Volsce'ye bedel olduğunu söyleyebilirim. Büyük Aufidius'a onunki gibi sağlam bir kalkan ile karşı çıkamayacak da yok aranızda. Herkese teşekkür ederim ama aranızdan birilerini seçmek zorundayım. Arta kalanlar, başka bir çarpışmada görev alacak. Lütfen yürüyün de aranızdan seçeceklerimi seçebileyim.

COMINIUS

Yürüyün hadi; gösterin kendinizi! Bu işin, her birimiz için ayrı ayrı şerefli bir yanı olacak

(Çıkarlar.)

Sahne VII

(Corioli kapıları. Corioli'ye muhafız bırakan Titus Lartius, yanında komutan, askerler ve bir kılavuzla, davul ve borular çaldırarak, Cominius ve Caius Martius'a doğru ilerler.)

LARTIUS

Hadi emirlerimi uygulayın, kapıları koruyalım. Ben haber verdiğim anda da, o bölükleri yardıma yollayın. Geride kalanlar şehri ancak bir süreliğine koruyabilir. Eğer savaş meydanında yenilirsek şehri büsbütün elimizden kaptırabiliriz.

TEĞMEN

Endişe etmeyiniz efendim. Bize güvenebilirsiniz.

LARTIUS

Hadi gidip kapıları üzerinize kapatın! Kılavuzumuz gelsin yanıma ve bizi Roma kampına götürsün.

(Çıkarlar.)

Sahne VIII

(Savaş meydanı. Davullar ve borazanlar çalmaktadır. Aynı taraftan Marcius ve Aufidius girerler.)

MARCIUS

Yeryüzünde senden başka kimseden nefret etmiyorum! Dönekler bile senden daha değerli. Sadece ve sadece seninle çarpışmak istiyorum.

AUFIDIUS

Aynı şekilde ben de senden nefret ediyorum Marcius. Afrika'daki yılanları bile senden çok seviyorum. Şanına şöhretine duyduğum nefret de cabası!

MARCIUS

Kim kimi yenerse, biri ötekinin kölesi olacak ve sonsuza değin tanrıların lanetine uğrayacak!

AUFIDIUS

Senden korkan senin kadar olsun Marcius!

MARCIUS

Üç saat içerisinde, Tullus, Coryoli surları içinde tek başına vuruştum ve önüme geleni darmadağın ettim. Üzerimde gördüğün kanım bana mı ait olduğunu sanıyorsun! Madem intikamla yanıp tutuşuyorsun, topla gücünü, kolla kendini!

AUFIDIUS

Sen çok övünüyorsun atalarının kamçısıyla. Hektor da olsan, elimden kurtulamazsın artık! (*Vuruşmaya başlarlar. Birkaç Volsce askeri Aufidius'un yardımına koşar.*) Defolun işgüzar herifler. Bana detek çıkararak şerefimi lekelediğinizin farkında değil misiniz!

(Çıkarlar.)

Sahne IX

(*Roma kampı. Borazanlar, davullar ve çekilme borusu çalmaktadır. Bir taraftan Cominius ve Romalılar, öteki taraftan kolu bir sargılı olarak Marcius girer.*)

COMINIUS

Bugün neler yaptığını bir anlatsam, kazandığın zafere kendin bile inanamazsın. Fakat senatörler sevinç gözyaşları dökün diye anlatacağım. Yüce asilzâdeler omuz silkebilirler fakat sonunda onlar dahi hayran kalacaklar. Soylu bayanlar da yaptıklarınızı dinlerken dehşet içinde kalacaklar. Kazandığın her

zafere küçümseyici gözle bakan, pis kokulu aşağılık Plebler ise, gönülsüzce "Roma'da çok şükür ki böyle bir ordumuz var" diyecekler. Fakat sen doyacağın kadar doymuşsun. Bu şenlik sana fazla gelir artık.

(Volsce'leri bozguna uğratan Lartius askerleriyle içeri girer.)

LARTIUS

Oo general! İşte asıl at burada bizler sadece koşum takımları gibiyiz! Bir görecektin...

MARCIUS

Yalvarırım daha fazla konuşmayın. Kendi kanını methetmeye daima hakkı olan annem bile beni övmeye kalksa dayanamıyorum. Benim yaptığımın sizin yaptığınızdan pek farkı yok. Elinden gelen gayreti gösterdim. Aynı amaç için yaptık, yani vatan için. Eğer illa üstünlük iddiası olacaksa, sadece ve sadece gerçekten içinden gelerek yapanlar üstündür.

COMINIUS

Hak ettiğin bir övgü bu, buna mezar olacak değilsin ya! Roma sahip olduğu senin gibi değerlerin kıymetini bilmeli. Bunu saklamaya çalışmak bir nevi hırsızlık gibidir. Methiyelerin en güzeli, zirvesi bile yetersiz kalacakken, bunu gizlemeye çalışıp sesini çıkarmazsan, bu kara çalmaktan farklı bir şey olmaz. Sana yaptığın şey adına bir ödül verilmiyor, sadece kim olduğun bilinsin diye bu övgüler yapılıyor. Ordunun önünde beni dinle.

MARCIUS

Bedenimdeki yaralar, siz onlardan bahsettikçe aynı acıyı yeniden yaşıyorum.

COMINIUS

Onlardan bahsetmezsek, bu yaralar nankörlük edip çürümeye ve seni öldürmeye başlarlar. Ganimet olarak alınan tüm iyi cins

atların, savaş alanında ve şehirde ele geçirilen tüm mal ve eşyaların onda biri senin. Ganimetlerden istediğini seçip ayırabilirsin.

MARCIUS

Size minnettarım general! Ama, bu rüşvetleri kabul edip kılıcımı bunlarla ödüllendirmeyi yüreğim kaldırmaz. Onları kabul edemem. Çarpışan herkesle aynı oranda payıma düşen neyse sadece onu istiyorum.

(Uzun bir borazan çalar. Herkes, "Marcius! Marcius!" diye bağırıp, mızraklarını ve başlıklarını havaya fırlatır. Cominius ve Lartius başlıklarını alır.)

MARCIUS

Kutsal şeylere karşı saygısızca kullanılan bu aletlerin ebediyen sesi çıkmasa artık! Davullar ve borazanlar çalmaya başlayınca, saraylara ve şehirlere de ikiyüzlü yaltakçılar dolar. Çelik ne zaman yumuşayıp bir ipeğe dönerse, savaşta yaptıkları için övgüleri de o zaman kabul etsin. Daha fazla da konuşmuyorum! Zavallı birilerinin hakkından geldim diye ya da kanyan burnumu yıkamadım diye beni göklere çıkarıyorsunuz. Şu alanda sesini kısıp duran pek çok kişi benim yaptıklarımın aynısını yapmıştır. Oysa siz sanki çok hevesliymişim gibi beni yüceltip duruyorsunuz.

COMINIUS

Çok alçak gönüllüsün. Bizler seni olduğun gibi anlatmaya çalışırken, sen ise yaptığın güzel işlere nankörlük ediyorsun. Kendine öfkeleniyorsan kolayı var. Kendine zarar vermek isteyen herkes gibi seni de zincire vuralım. Sonra da karşına geçip korkmadan tartışalım. Velhasılı, bütün âlemin bildiğini kuldandan mı saklayacağız; bu zaferin çelengini Caius Marcus taşıyor. Ben de ona, bu zaferin bir hatırası olarak bütün askerlerin bil-

diği ve tanıdığı atımı, tüm koşum takımlarıyla ona hediye ediyorum. şu da bilinmelidir ki, Coryoli surları önünde gösterdiği kahramanlıktan dolayı, kendisinin bu dakikadan sonra MARCIUS CAIUS CORIOLANUS olarak anılacağını ilan ediyorum! Bu şerefli unvanı sonsuza dek taşıyacağını ümit ediyorum!

(Borazanlar ve davullar çalar.)

HERKES

Marcius Caius Coriolanus!

CORIOLANUS

Ben yıkanmaya gideceğim; yüzümü temizlediğim zaman, kızarıp kızarmadığımı daha iyi anlarsınız. Neyse, size teşekkür ederim. Hediye ettiğiniz atınıza bineceğim ve bana verdiğiniz bu güzel unvanı her zaman yüreğimde taşıyacağım. Bu unvana layık olmaya çalışacağım.

COMINIUS

Hadi şimdi çadırımıza. Dinlenirken bir yandan da kazandığımız başarıyı Roma'ya yazıp bildiririz. Siz, Titus Lartius, Corioli'ye dönüp, her iki tarafın da iyiliği için bize, Roma'ya en iyi temsilcileri gönderin. Anlaşma şartlarını görüşeceğiz.

LARTIUS

Peki Lordum!

CORIOLANUS

Tanrılar benimle dalga geçmeye başladı. Ancak krallara sunulabilecek hediyeleri reddeden benim, siz lordum generalden bir isteğim olacak.

COMINIUS

Peki, istediğini alabilirsin, hepsi senin. Ne istersin?

CORIOLANUS

Bir süre önce burda, yani Corioli'de fakir bir adamın evine misafir olmuşum ve beni çok iyi ağırlamıştı. Bu adamı esirler arasında gördüm ve bana seslendiğini duydum. Fakat o seslendiğinde Aufidius ile uğraşmaktaydım. Öfkem merhametime galebe çaldı. Bu zavallı adamcağızın özgürlüğünü vermenizi diliyorum.

COMINIUS

Hmmm, çok iyi! Benim öz oğlumu da boğazlamış olsa bu adam serbest kalacak. Hem de rüzgâr gibi özgür olacak. Hadi bırakın adamı Titus.

LARTIUS

İsmi hatırlıyor musun Marcius?

MARCIUS

Jüpiter aşkına! Unuttum! Öyle bitkinim ki, hafızamı yitirdim. Hiç şarabımız yok mu burada?

COMINIUS

Benim çadıra gidelim. Yüzündeki kan kurumaya başlamış, birileri baksa iyi olacak. Gelin.

(Çıkarlar.)

Sahne X

(Volsce'lerin kampı. Borazanlar çalmaktadır. Kanlar içindeki Tullus Aufidius ve beraberinde iki üç asker girer.)

AUFIDIUS

Kent ele geçirildi!

BİRİNCİ ASKER

İyi şartlarla geri verilecek.

AUFIDIUS

İyi şartlarmış! Keşke Romalı olsaydım. Bir Volsce olarak istediğim şartlar bir türlü olmuyor. Şartlarmış! Adamların insafına kaldıktan sonra, hangi iyi şartlardan söz ediyoruz! Beş kez Marcius, tam beş kez vuruştum seninle ama her seferinde yendin beni. Bu gidişle her dakika karşılaştıkça, her seferinde de yeneceksin. Göklerin aşkına, bir daha sakal sakala karşılaşma imkanı bulursam, ya o benim olacak ya da ben onun. Onurlu kıskançlığı da bir yana bırakıyorum artık. Eskiden olduğu gibi eşit şartlarda kılıç kılıca vuruşmayı filan da bırakıyorum. Bir punduna getirip, öyle ya da böyle, işini bitireceğim senin.

BİRİNCİ ASKER

O tam bir şeytan!

AUFIDIUS

Şeytandan daha da cesur ama onun kadar kurnaz değil. Cesaretimi bir bilek taşı gibi bileyledi. Öfkem çıkacak ve iç yüzünü seriverecek ortaya. Uyku, ev; savunmasızlık, hastalık; tapınak, Kapitol; rahiplerin duaları, kutsal dönemler, tüm bunlar, yani öfkeyi dizginleyen her şey, bu köhne bahanelerin hiçbiri öfkeme engel olamayacak. Nefretime set koyamayacaklar. Onu bulduğum yerde öldüreceğim. İsterse kardeşimin evinde olsun, tüm misafirperverlik masallarını bir kenara bırakıp onu geberteceğim ve elimi onun kalbinden akan kanla yıkayacağım. Hadi şehre git; bak bakalım ne yapıyorlar! Roma'ya rehin olarak kimlerin gideceğini öğren.

BİRİNCİ ASKER

Siz gelmiyor musunuz?

AUFIDIUS

Ben servilikte bekliyor olacağım. Hadi lütfen. Servilik, değirmenlerin güneyinde bulunuyor. Git ve bana haber getir. Olan biteni bilerek adım atmalyım.

BİRİNCİ ASKER

Peki efendim.

(Çıkarlar.)

İkinci Perde

Sahne I

(Roma. Bir halk meydanı. Menenius'la, halk tribünleri Sicinius ve Brütüs girer.)

MENENIUS

Falcının bana söylediğine göre bu gece bir haber alacaktı-
şız.

BRÜTÜS

İyi mi kötü mü?

MENENIUS

Marcius'u sevmedikleri için, insanların dualarına yanıt ol-
mayacak.

SICINIUS

Doğa, hayvanlara kimin dost olduğunu öğretir.

MENENIUS

Peki söyle bakalım, kurt kimi sever?

SICINIUS

Kuzuyu.

MENENIUS

Doğru. Silip süpürmek için. Aç Plebler de asil Marcius'u ay-
nen bu şekilde seviyor.

BRÜTÜS

Marcius da hakikaten kuzu ama; ayı gibi meliyor.

MENENIUS

Gerçekten, kuzu gibi yaşayan bir ayı o. Yaşınızı başınızı almış adamlarsınız, size bir şey soracağım, bilin hadi.

İKİSİ BİRDEN

Sorun efendim.

MENENIUS

Sizce Marcius hangi yönden fakir?

BRÜTÜS

Kusur bakımından pek fakir sayılmaz. Hepsinden de yeterince vardır onda.

SICINIUS

Özellikle kibir.

BRÜTÜS

Ve her şeyden önce böbürlenme.

MENENIUS

Bakın bu çok tuhaf. Siz kendinizi şehirde nasıl gördüklerinden haberdar mısınız? Bizim sağ kesimlerin? Biliyor musunuz?

İKİSİ BİRDEN

Hayır, nasıl görüldüğü müşuz?

MENENIUS

Böbürlenmeden söz ediyorsunuz ama... Kızmazsanız söyleyeyim.

İKİSİ BİRDEN

Evet evet, efendim, kızmayız!

MENENIUS

Boş verin o kadar da mesele yapacak bir şey değil. En ufak bir mesele bile hırsız, hırsız gibi hemen bütün tahammülünüzü çalıp götürüyor. İntikam hırsınıza ket vurmaya kalkışmayın. Öfkelenmek size zevk veriyorsa, öfkelenin! Marcius'u böbürleniyor olmakla mı suçluyorsunuz?

BRÜTÜS

Bunu yalnız biz söylemiyoruz efendim.

MENENIUS

Elinizden fazla bir şeyler gelmeyeceğini ben de biliyorum. Bu kadar çok destekçiniz olmasa, yapacağınız işlerde de yalnız kalırdınız zaten. Maharetleriniz bir bebeğinkinden pek farklı değil. Bu yüzden yalnız başınıza bir şey yapamamanız doğal. Böbürlenmekten söz ediyorsunuz. Keşke gözlerinizi çevirip kendi içinizi de görebilseniz. Ah bir görebilseniz!

İKİSİ BİRDEN

Görsek ne olacak efendim?

MENENIUS

Ne mi olacak? Orada Roma'nın en işe yaramaz, kendini beğenmiş, dik burunlu iki şapşalını görürdünüz.

SICINIUS

Menenius, sizi de bilen biliyor.

MENENIUS

Benim sadece günü birlik yaşayan bir soylu olduğumu ve Tiber suyundan yapılmamış bir çanak şaraptan hoşlandığımı bilirler. Bir de, hep şikâyeti ilk yapandan yana olduğumu, minicik bir olayda bile parlayan bir yapım olduğunu, sabah vak-

tinden ziyade, gece karanlığını sevdiğimi bilirler. Aklimdan geçeni söylerim ve intikam almaktan ziyade sadece konuşurum ve içimdeki intikam duygusunu böylece öldürürüm. Karşıma-sizlere her ne kadar Likurgus diyemesem de- sizler gibi iki vatandaş çıkarsa ve bana bir bardak şarap sunarsa ve ben bu içkiyi beğenmezsem suratımı ekşitirim. Ya da konuşmak için ağzınızı açtığınızda sanki bir eşek anırıyormuş hissi uyandırsanız da, siz asil efendilerin çok çok iyi konuştuğunu söyleyebilirim. Bir de şu var; size ağır başlı, kerli ferli adam diyenlere ses çıkarmam belki ama, sizleri sevimli ve sempatik bulduğunu söyleyen adi yalancıların dahi olduğunu söylemek durumundayım. Bütün bunları mikrokozmosumda gördünüz ve hâlâ bana kim olduğumu herkesin iyi bildiğini söylüyorsunuz ha? Madem iyi biliniyorum, sizlere beyan ettiğim bu karakterden nasıl bir entrika üreteceksiniz merak ediyorum.

BRÜTÜS

Hadi efendim hadi... Biz sizi yeteri kadar iyi tanıyoruz.

MENENIUS

Siz ne beni, ne kendinizi, ne de başka bir şeyi tanıyabilirsiniz. Üç beş zavallı avam karşınızda el pençe divan dursun sizin için yeter. Öğle vaktine kadar muslukçu ve portakalcı kadının davasına bakacağım diye koca bir yarım günü heba edersiniz. Sıradan bir adi vakanın duruşmasını, ertesi güne erteleyen de sizsiniz. Davalı ve davacıyı dinlerken mideniz ekşirse, pandomima oyuncularını gibi surat edersiniz, kanlı bayrağınızı kaldırır ve lazımlık istersiniz. Böylece sizin de katkınızla, Arap saçına dönmüş olan duruşma tatil edilir. Sonuçta davaya bir katkınız yoktur. Tek katkınız, taraflara serseriler diyerek koltuğunuzdan kalkmaktır. Tuhaf bir birliktelik bu tabii.

BRÜTÜS

Hadi hadi... Yemekte önünüze geleni çekiştirmeyi, herke-
se verip veriştirmeyi, Kapitol'de vazifenizi yapmaktan daha iyi
yaptığınızı herkes biliyor.

MENENIUS

Rahiplerimiz bile sizin gibi iki komik yaratık bulsalar emi-
nim birer komedyen olurdu. Ağzınızdan çıkan tek laf bile, çene-
nizi yorduğunuza değmeyecek kadar sıradan. Aslında o çeneyi
taşıyan kafanız için en uygun mezar, bana sorarsanız içine edile-
si bir minder ya da bir eşeğin semeri. Kibirli kibirli diye tuttur-
duğunuz Martius, en az Deucalion'dan beri atalarınızın hepsine
bedel olacak kadar değerli. Neyse efendim. Sizlere iyi günler di-
lerim. Zira Pleb sürüsünün çobanlarını andıran sizlerle azıcık
daha kalacak olursam, mikrop kapabilirim. Bu nedenle iznini-
zi istiyorum.

*(Brütüs'le Sicinius, Menenius'a yol verir. Volumnia, Virgilia ve Va-
leria içeri girer.)*

Aman aman, nasılsınız güzel ve asil bayanlar. Gökteki ay
bile dünyaya inse sizden daha asil olamazdı. Dik dik nereye ba-
kıyorsunuz öyle?

VOLUMNIA

Asilzade Menenius, oğlum Marcius yaklaşıyor. Juno aşkı
için gidelim.

MENENIUS

Ne? Marcius evine mi dönüyor?

VOLUMNIA

Evet, saygı değer Menenius. Büyük şan ve şerefle...

MENENIUS

Şapkamı al Jüpiter. Çok şükür sana. Hey! Marcius eve dönüyor ha!

VOLUMNIA VE VIRGINIA

Evet dönüyor.

VOLUMNIA

Bak, işte ondan gelen mektup. Devlete de yollamış. Bir tane de karıma. Bir mektup da evde seni bekliyor. özelkitapgrubu

MENENIUS

Bana da mektup ha! Evde şenlik var bu gece desenize!

VIRGILIA

Evet, kesinlikle. Sana da mektup var, ben gördüm.

MENENIUS

Benim için bir mektup! Bu benim için yedi sene sağlık anlamına geliyor. Bu yedi yıllık sürede doktorum sinek avlayacak. Bu haberin bana vereceği şifa beygir şurubuna benzeyecek. Galen'in en etkili ilacı bile, bu haberin yanında kocakarı ilacı gibi kalır. Yaralı filan değil, değil mi? Çünkü benim bildiğim Marcius hep yaralı döner de...

VIRGILIA

Yok, hayır, yaralı değil.

VOLUMNIA

Ah, evet yaralı! Tanrılara şükürler olsun.

MENENIUS

Evet evet. Bana sorarsanız yarası fazla ağır değilse, tam bir zafer abidesi gibi geliyordur. Yaralı olmak yakışıyor ona.

VOLUMNIA

Evet Menenius, çok haklısın! Bu zafer onun, meşe dalından tacı üçüncü getirişi oluyor.

MENENIUS

Aufidius'a haddini bildirdi mi?

VOLUMNIA

Titus Lartius'un mektubuna bakılırsa vuruşmuşlar fakat Aufidius savaş alanından kaçmış.

MENENIUS

Kaçmayacak olsaydı... Koryoli'nin tüm hazinelerini önüme serseler onun yerinde olmak istemezdim. Kaçmakla kendi adına çok iyi etmiş. Senato biliyor mu bu olayı?

VOLUMNIA

Sevgili hanımlar, gidelim! Evet, evet. Senato'da herkese komutanın mektubu gitmiş. Savaşın tüm şerefinin, bu başarıyla şanını iki kat artıran oğluma ait olduğunu söylemişler.

VALERIA

Hakkında söyledikleri şeyler mükemmel!

MENENIUS

Mükemmel! Hem de nasıl! Söylenenlerin hepsini hak etti.

VIRGILIA

Umarım hepsi doğrudur.

VOLUMNIA

Ne demek bu! Peh!

MENENIUS

Ummak mı? Tabii ki doğru hepsi. Neresinden yaralıymış?

(Tribünlere)

Tanrı siz asilzâdemizi korusun! Marcius dönüyor. Gururlanmak için daha da çok nedeni var şu anda.

(Volumnia'ya)

Neresinden yaralıymış?

VOLUMNIA

Omzu ve sol kolu. Adaylığını koyduğunda, halka göstereceği koca koca yaraları olacak. Tarquin'i bozguna uğrattığında da tam yedi yarası vardı.

MENENIUS

Boynundan bir tane ve iki tane de kalçasından. Bildiklerim, bunlarla beraber dokuz yaraydı.

VOLUMNIA

Son savaşa gitmeden önce bedeni tam yirmi beş yarayla doluydu.

MENENIUS

Şimdi ise yirmi yedi tane oldu. Her bir yara bir düşman mezarı anlamına geliyor.

(Haykırmalar, borazanlar) Dinleyin! Borazanlar!

VOLUMNIA

Marcius'umu getiren öncü birlikler bunlar?! O gelmeden önce hep gürültüsü gelir. Arkasında ise hep gözyaşı ve ölüm bırakır. Ölüm, Marcius'un güçlü pazularında yatmaktadır. Bu pazular inip kalktığında bir yaşam son bulmuş demektir.

(Borazanlar çalmaktadır. General Cominius, Titus Lartius, ikisinin arasında, başında meşe tacıyla Coriolanus, yanlarında subaylar, askerler ve bir haberci hep birlikte girerler.)

HABERCİ

Şunu bilmelisin ki ey Roma, Marcius, Koryoli kapıları önünde tek başına vuruştun. Hem ününe ün kattı hem de Marcius Caius'a ek olarak bir isim! Marcius Caius'a artık övünerek Coriolanus diyebilirsin. Roma'ya hoş geldin, asil Coriolanus!

(Borazanlar çalar.)

HERKES

Roma'ya hoş geldin asil Coriolanus!

CORIOLANUS

Yeter bu kadar, yeter! Yüreğimi burkuyor bunlar. Yeter dedim, yeter artık!

COMINIUS

Bakın efendim, anneniz.

CORIOLANUS

Ah! Zafer kazanmam için tüm tanrılara yakardığımı biliyorum.

(Diz çöker.)

VOLUMNIA

Hayır hayır, ayağa kalk benim asil oğlum. Benim canım Marcius'um, saygı değer Caius'um. Kazandığı zaferle yeni isimler alan... Neydi? Coriolanus'um mu? Böyle mi demeliyim sana? İşte bak, karın...

CORIOLANUS

Benim dingin meleğim. Selam! Zaferle döndüğüm halde neden ağlıyorsun? Tabutum gelmiş olsaydı da gülümseyecektin miydi? Oh, sevdiceğim. Koryoli'de kocasını yitirip dul kalanların ve oğullarını savaş alanında cansız bulacak olanların gözleri seninki gibi yaşlı şimdi.

MENENIUS

Umarım ki, tanrılar taç giydirir sana!

CORIOLANUS

Hâlâ hayatta mısın sen?

(Valeria'ya döner.)

Ah sevgili bayan, kusuruma bakmayın!

VOLUMNIA

Ne tarafa döneceğimi şaşırdım. Evine hoş geldin! Sizler de hoş geldiniz general. Herkes evine hoş geldi.

MENENIUS

Herkes binlerce kez hoş geldin! Üzerimde bir ağırlık var ama aynı zamanda kuş gibi de hafifim. Ağlamak istiyorum ama bir yandan da içim gülüyor. Hoş geldiniz. Sizi görüp de sevinmeyecek birileri varsa, lanet onların üzerine olsun! Roma üç-nüze tapınmalı, lakin bu memlekette öylesine yabancı ağaçlar var ki, hiçbir aşı türü kâr etmez onlara. Boş verin siz onları. Hoş geldiniz asil savaşçılar! Bizler böylelerine ısırgan ısırgan-dır deriz. Aptalların kusurları da aptallıktır.

COMINIUS

Yine haklısın.

CORIOLANUS

Evet, Menenius bu, değişmez hiç.

HABERCİ

Yol açın, gidiyoruz.

CORIOLANUS

(Volumnia ve Virgilia'ya döner.)

Ver elini, hadi sen de! Evime dönmeden önce, sayın

asilzâdeleri ziyaret etmek gerekiyor. Yalnızca kutlama değil, yeni payeler de aldım onlardan.

VOLUMNIA

Bir ömür özlemini çektiğim, hayal ettiğim şeyler gerçeğe dönüştü. Fakat tek bir şey kaldı. Roma'nın onu da vereceğinden kesinlikle şüphem yok.

CORIOLANUS

Sevgili anneciğim, şunu bilmelisin ki, o insanları yönetmek uğruna onların istediği gibi davranmaktansa, hizmetlerinde bulunup bildiğimi yapmayı tercih ederim.

COMINIUS

Gidiyoruz, doğru Kapitol'e.

(Borazanlar önceki gibi aynı düzende çıkar. Brütüs ve Sicinius öne doğru gelir.)

BRÜTÜS

Bütün dillerde o var, o konuşuluyor. Puslu gözler onu görebilmek için gözlük takmış ve çenebaz hizmetçiler bile ondan bahsediyor. Mutfaktaki çalışan kir pas içindeki kız, yağlı eşarbını geçirmiş boynuna ve onu görebilmek için duvarlara çıkmaya çalışıyor. Bütün pencereler dolmuş. Ata biner gibi damlara üşüşmüş her türden insan, onu görmek için adeta yarışıyor. Normal zamanlarda avamın arasına karışmayan rahipler bile, üfleye püfleye halkın arasında kendilerine yer açmaya çalışıyor. Ve normal zamanlarda sokağa peçesiz çıkmayan kadınlar, boyalı beyaz yüzlerinin Phoebus'un öpücükleriyle bozulmasına hiç de aldırılmıyorlar.

SICINIUS

Bence er ya da geç Konsül olacağı kesindir.

BRÜTÜS

Eğer dediğin gibi olursa, o görevde kaldığı sürece bizim iş de suya düşer herhalde.

SICINIUS

Endişe etme. Kazandığı şan ve şerefi kısa zamanda geri kaybedecektir. Ağırlığını taşıyamaz o bu görevin.

BRÜTÜS

Sözlerin epey rahatlatı beni.

SICINIUS

Sen gönlünü ferah tut. En ufak bir bahane, halkın eski nefretinin canlanmasına yetecek ve onun kazandığı tüm bu şan ve şeref unutulacaktır. Zaten bu adamdaki kibiri göz önüne alırsan, bunun kısa zamanda olacağını da anlayabilirsin.

BRÜTÜS

Konsül adayı olduğunda Pazar yerine, halkın arasına çıkmayacağına dair yemin etti. Ben duydum. Kendisini mütevazı gösteren o hurdahaş elbiseyi de giymeyecek ve yaralarını da halka göstermeyecekmiş. Güya onlardan ufak bir övgü almak için bu sıradan halka yalvarmayacakmış.

SICINIUS

Evet, doğru.

BRÜTÜS

Asillerin ısrarı ve talebi olmasaymış, bu formalitelere tahammül etmeyecekmiş. Tüm unvanlardan bile vazgeçecekmiş.

SICINIUS

Bu niyetinden vazgeçmese ve bildiği şekilde yapsa bari.

BRÜTÜS

Bu şekilde olmazsa bizim otorite de tehlikeye girer. Halkı uyandırmalı ve onun esasında halktan ne derece nefret ettiğini halka anlatmalıyız. Katır muamelesi yaparak onlara nasıl da efendilik tasladığını, özgürlüklerini kısıtladığını, insanlıklarını görmezden gelerek halkı sadece yük taşıyacak birer deve gibi gördüğünü, bu sebeple ekmek verdiğini, yük ağır geldiğinde ve insanlar dizlerinin üzerine yığıldığında ise sırtından sopayı eksik etmediğine inandırmalıyız halkı.

SICINIUS

Halka anlatmadan önce onu kızdırıp küstahlığını hat safhaya çıkarmak gerek. Bunu yapmak köpekleri koyun sürüsüne saldırmaktan da kolay zaten. Kızgın haldeyken saçtığı alev, onları kuru birer ot gibi tutuşturacak ve bu parlayan alev de onu sonsuza kadar karartmış olacaktır.

(Bir haberci girer.)

BRÜTÜS

Evet, ne oldu?

HABERCİ

Kapitol'den sizi çağırıyorlar. Marcius'un Konsül olması düşünülüyor. Körler ve sağırların bile onu görmek için koşuşturduğunu gördüm. Şehirde geçtiği her sokakta yaşlı kadınlar eldivenlerini, genç kızlar fularlarını, mendillerini ,üzerlerinde ne varsa ona fırlatıyorlardı. Asilzâdeler, sanki Jüpiter heykelinin önünde eğilir gibi reverans yapıyor, halk başındaki şapka-larını havaya fırlatıyor ve gırtlakları yırtılırcasına haykırıyorlardı. Hayatımda görmediğim şeylerdi.

BRÜTÜS

Biz de gidelim Kapitol'e. Her ne kadar gözümüz ve kulağımız bugün olacaklarda ise de, gönlümüz yine de yarınlarda olacaktır.

SICINIUS

Aynı fikirdeyiz.

(Çıkarlar.)

Sahne II

(Kapitol. Minderleri yerleştirmek için iki görevli içeri girer.)

BİRİNCİ GÖREVLİ

Çabuk olalım gelmek üzereler. Kaç Konsül adayı var?

İKİNCİ GÖREVLİ

Üç aday varmış. Fakat Coriolanus herkesin favorisi.

BİRİNCİ GÖREVLİ

Esaslı bir adam. Ama aşırı derecede kendini beğenmiş. Halktan da nefret ediyor.

İKİNCİ GÖREVLİ

Ben halkı sevmediği halde yağlayıp ballayan, sırtını sıvazlayan çok adam gördüm. Halk da bu adamları neden sevdiğini bilmez ama sever işte. Fakat bu iki tarafı keskin kılıç gibidir. Sebepsiz sevenlerin nefretleri de büyük olur. Bu nedenle, Coriolanus'un halkın kendisini sevip sevmemesine kulak asmaması, onun halkı tanıdığını gösterir. Soylulara özgü umursamazlığı, kendisini ele veriyor ve duyguları açıkça seziliyor.

BİRİNCİ GÖREVLİ

Halkın sevgisine aldırıyor olsaydı, halka iyi davranmak ve davranmamak arasında ikilem yaşardı. Fakat o, halkı kendisinden nefret ettirmek için elinden gelen tüm çabayı gös-

teriyor. Halka karşı olduğunu göstermek için adeta hiçbir fırsatı kaçırmıyor. Dalkavukluktan hoşlanmıyor, tamam ama, biteviye halkın garazını üzerine çekmeye çalışmak, sevgilerini kazanmak için onları devamlı surette şişirmek kadar kötü.

İKİNCİ GÖREVLİ

Onun vatani için güzel hizmetleri olmuştur. Hem, halkın önüne çıktığında başındaki şapkayı çıkarıp eğilip bükülen fakat sonrasında bir halta yaramayan birileri kadar kolayca da gelmedi buralara. Savaş meydanlarında kazandığı şan ve şöhreti göze girmesini sağladı. Kazandığı zaferlerle öyle sağlam bir yer edindi ki, böylesine birine hakkını teslim etmemek haksızlık olurdu.

BİRİNCİ GÖREVLİ

Evet, kesinlikle değerli bir adam. Hadi çıkalım, geliyorlar.

(Borazanlar çalmaktadır. Asiller, senatörler ve halk tribünleri, Coriolanus, Menenius ve Konsül Cominius girer. Sicinius ve Brütüs de yerlerini alırlar. Coriolanus ayakta durmaktadır.)

MENENIUS

Volsce'lerle ilgili olarak kararımızı verdiğimizize ve Titus Lartius'u çağırmaya karar verdiğimizize göre, toplantımızın ana konusunu söylüyorum. Vatani için bu derece vuruşan, onu korumak için gözünü budaktan esirgemeyen bu insanın asil hizmetini ödüllendirmek... Bu vesileyle, izninizle değerli büyükler, kısa süre öncesine kadar elde edilen zaferlerimizin komutanı ve halihazırdaki Konsülümüz, sizlere, Marcus Caius Coriolanus'un kıymetli hizmetlerinden bahsetsin. Böylelikle hem kendisine teşekkürümüzü sunalım, hem de komutanınki gibi şanlı başarılarını bir kez daha anmış olalım.

(Coriolanus oturur.)

BİRİNCİ SENATÖR

Buyrun konuşun sayın Cominius. Konuşmanızı istediğiniz kadar uzatabilirsiniz. Çekinmeden anlatın her şeyi. Anlatın ki bizler de, Roma'nın imkanlarını sonuna kadar zorlamadık demeyelim. Roma'nın imkanları onun yaptıklarını karşılamadı gibi bir bahanemiz olmuş olsun.

(Tribünlere)

Halk temsilcileri, lütfen kulak kesilin ve burada olup bitecekleri halka en doğru ve en uygun şekliyle aktarın.

SICINIUS

Burada toplanma amacımız çok güzel. Gönlümüz bu toplantıda ortaya koyulacak öneriyi olumlu karşılamayı ve destek vermeyi dilemektedir.

BRÜTÜS

Destek de veririz. Hem de seve seve. Yeter ki o da halkın gönlünü hoş tutsun. Halka bugüne kadar gösterdiğinden daha fazla ilgi gösterebilir.

MENENIUS

Olmaz bu, olmaz! Kesin sesinizi ve oturun. Cominius'u dinlemeyecek misiniz?

BRÜTÜS

Seve seve dinleriz. Fakat benim konuşmam sizden uyarı alacak derecede patavatsız bir konuşma değildi.

MENENIUS

Bu konuda endişeniz olmasın, halkınızı seviyor. Fakat bu demek değil ki onlarla aynı yatağa girecek... Saygı değer Cominius, lütfen konuşun.

(Coriolanus oturduğu yerden kalkarak gitmek ister.)

Hayır, oturun yerinize.

BİRİNCİ SENATÖR

Oturun, Coriolanus. Göstermiş olduğunuz soylu başarıları dinlemekten asla utanmayın.

CORIOLANUS

Beni affedin efendim! Fakat aldığım yaralar üzerine nutuk atmaktansa, yeni yaralar almak daha iyidir. Bunu tercih ederim ben.

BRÜTÜS

Yerinizden kalkmanıza sebep olan benim sözlerim değildi ümit ederim efendim.

CORIOLANUS

Hayır, değildi. Lakin şunu söylemeliyim ki, kılıç darbeleri bile bazen bir söz kadar etkili olmayabilir. Kılıçların bile kaçıramadığı yerde beni bir söz kaçırabilir. Beni övmedin ama aynı zamanda incitmedin de. Halkın konusunda ise şunu söyleyebilirim ki, onları ancak ağırlıklarınca severim.

MENENIUS

Lütfen oturun yerinize.

CORIOLANUS

Burada boş boş oturup yaptığım alelâde şeylerin böylesine putlaştırılmasını dinlemekten sıkılıyorum. Ben, savaş davullarının çaldığı güneşli bir alanda birinin kafamı kaşımamasını tercih ederim.

(Coriolanus çıkar.)

MENENIUS

Onun, şerefi için bedeninin her organından vazgeçmeye hazır olduğunu gördünüz değil mi halk temsilcileri. Fakat bura-

da şerefinden söz edilirken kulağını vermek elinden gelmedi. Bin tane Pleb'e eşdeğer olan böyle birinden, sizin o mantar gibi çoğalan sürünüzü nasıl övmesini beklersiniz?

COMINIUS

Coriolanus'un yaptıklarını anlatmak için gür sesli biri lazım. Benim sesim bu konuda pek cılız kalacaktır. Denmiştir ki, cesaret en büyük ve sahibine en çok onur veren erdemdir. Hal böyle ise, şu dünyada sözü edilen kalitede tek insan yoktur. Tarquin Roma üzerine sefere çıktığında on altısındaydı ve herkesten üstün vuruşmuştu. Her türlü iltifatı hak eden o zamanki imparatorumuz, bu Amazon yüzlü gencin onca tecrübeli ve yaşlı başlı savaşçılarla nasıl vuruştüğünü, onları nasıl önüne katıp kovaladığını görmüştü. Zor durumdaki bir Romalının yanında, hem de Konsül'ün gözü önünde, üç düşman askerini gebertmişti. Bir ara karşılaştığı Tarquin'i bile dizinden yaralamıştı. Vuruşmalar esnasında ancak kadın rolü oynayacak bir yaşta olan bu çocuk, savaş alanındaki en iyi erkek olduğunu kanıtlamıştı. Ödülü meşe dalından bir taç idi. Böylesine erkekçesine başladığı zaferlerle süslü hayatında on yedi vuruşma yaşadı ve on yedisinde de başındaki meşe tacına kimse bir zarar veremedi.

Koryoli önünde ve içinde destan yazan bu sonuncu ise, yaptıklarının hakkı ödenmeyecek olanlarından sadece birisi. Kaçanları durdurup ve yalnız başına verdiği örnek mücadeleye, ödleleri yüreklendirip savaşı ve çarpışmayı bir eğlence gibi görmelerini sağladı. İnsanları, pupa yelken giden bir yelkenlinin önüne takılan otlar gibi istediği yöne aldı götürdü. Kılıcı, ölümün damgasıydı ve değdiği herkesi alıp götürdü. Tepeden tırnağa kandan oluşmuştu ve hareketlerinin ardından mutlaka bir ölüm çığlığı gelirdi. Koryoli'nin açılmaz denin kapısının-

dan içeri daldı ve o cehennemden yardım olmadan kurtulmayı başardı. Hemen akabinde yeniden saldırıp Koryoli'yi ele geçirdi. Sonra dışarıdaki çarpışmanın gürültüsünü duyunca, ruhuna iki kat güç geldi, bedeninin yorgunluğu geçiverdi. O da çıkıp çarpışmaya katıldı. Her yerine sinmiş kan kokusuyla karşısına çıkan herkesi ekin biçer gibi biçerken, sanki sonsuz bir yağmaya girmiş gibiydi. Savaş alanını ve şehri ele geçirene kadar, nefes almak için bile ara vermedi.

MENENIUS

Büyük insan.

BİRİNCİ SENATÖR

Aklımızdan geçen payeler için biçilmiş bir kaftan. Savaştan elde edilen ganimete elini bile sürmedi. Altınlara, gümüşlere sanki bir pislige bakar gibi baktı. Sefaletlerin en ağırı bile onun için vız gelir. Verilen bir işi başarabilmiş olmakla ödülünü de almış sayıyor kendini.

Bir ödül de onun için, zamanı iyi kullanmak.

MENENIUS

Çok asil biri. İzin verin çağırırsınlar.

BİRİNCİ SENATÖR

Coriolanus'u çağırın.

GÖREVLİ

Geliyor.

(*Coriolanus girer.*)

MENENIUS

Coriolanus, Senato seni Konsül yapmaktan büyük memnuniyet duymaktadır.

CORIOLOANUS

Hayatım ve hizmetlerim her zaman emrinizdedir.

MENENIUS

O zaman yapacağın tek şey halka karşı bir konuşma yapmak.

CORIOLOANUS

Bu geleneği bir kenara bırakmak istiyorum. Giysilerimi üzerimden çıkarıp, halkın karşısında çınlçıplak durup yaralarımı göstererek, bunların hatırına bana oy verin diyerek yalvaramam. Rica ediyorum, benden bunu yapmamı beklemeyin.

SICINIUS

Halkımız oyunu kullansın efendim. Ayrıca bu törenin hiçbir bölümü es geçilemez.

MENENIUS

İşi bu kadar uzatmayalım. Hadi lütfen git ve senden öncekilerin yaptığı gibi bu geleneğe uy. Sana verilen onuru usulüne uygun bir şekilde üzerine al.

CORIOLOANUS

Söylediğiniz rolü oynarken yüzüm kızaracak ve kendimi avamdan biri gibi hissedeceğim.

BRÜTÜS

(*Sicinius'a*) Duydun değil mi!

CORIOLOANUS

Şimdi bu halkın karşısına geçip yaptıklarımla mı övüneceğim. Ben şunu yaptım bunu başardım diye böbürlenmemi mi istiyorsunuz? Bedenimdeki yaraları onlara mı göstereceğim. Sanki ben tüm bu yaraları onların oylarını kazanmak için mi almışım?

MENENIUS

Kafana takma bunları. Halk Tribünleri, teklifimizi halka sizler götüreceksiniz. Ve siz, asil Konsülümüz, size de saadet diliyoruz. Şan ve şeref hep sizinle olsun.

SENATÖRLER

Tüm mutluluklar, şan ve şeref Coriolanus'un olsun!

(Borazanlar çalar. Sicinius ve Brütüs kalır, diğerleri çıkar.)

BRÜTÜS

Halkı nasıl da kullanmak niyetinde olduğunu gördün mü?

SICINIUS

Niyetini anlarlar ve istediği şeyi vermezler umarım. Çünkü oylarına muhtaç olduğu halkı nasıl da küçümsüyor.

BRÜTÜS

Neyse, gidelim ve olan biteni halka anlatalım. Pazar yerinde bizi bekliyorlar.

(Çıkarlar.)

Sahne III

(Pazar yerindedirler ve içeri yedi sekiz yurttaş girer.)

BİRİNCİ YURTTAŞ

Eğer oyumuzu isteyecek olursa vermeliyiz. Esirgememeliyiz.

İKİNCİ YURTTAŞ

Evet, istersek veririz.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Oy verme gücümüz var ama bu gücü kullanamıyoruz. Marcus bize çıkarıp yaralarını gösterdiğinde yapabileceğimiz tek şey,

onun yaralarına yaltaklanıp onları övmek olacaktır. Bize yaptığı asil davranışları ve kazandığı zaferleri anlattığında yapabileceğimiz tek şey bu zaferleri ve başarılarını kabullenmek ve sineye çekmektir. Nankörlük edemeyiz. Halkın nankörlük etmesi adeta bir canavarlaşma alâmetidir. Biz de bu halktan olduğumuz için, bu bizim de canavarın bir parçası olduğumuz anlamına gelecektir.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Onların bizi dediğin şekilde görmesi için de, ufacık bir bahane bile yetiyor zaten. Hatırlasana bir keresinde tahıl sebebiyle ayaklanınca bize çok başlı sürü yaftasını vuruvermişlerdi.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Bize böyle söyleyenler çok oldu. Hangimizin başı dımdızlak, hangimizinki siyah, kırmızı ya da başka renkten olduğu için değil bu. Akıllarımızın başka renklere takılı kaldığından. Bana sorarsanız akıllarımızı ortak seslendirecek tek bir kafa olsaydı, doğuya, batıya, kuzeye, güneye kaçar, ancak, aynı anda pusulanın her yönüne gitmek konusunda uyuşurlardı.

İKİNCİ YURTTAŞ

Sence öyle mi gerçekten? Peki benim aklım hangi yöne uçardı dersin?

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Senin kalın kafana gömülü aklın kolay kolay çıkamazdı yerinden. Çıkabilmiş olsaydı bile kesin güneye giderdi.

İKİNCİ YURTTAŞ

Niye güneye?

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Sislere dalıp kaybolsun diye. Aklının dörtte üçünü zehirli damlacıklar çürütür, kalan dörtte biri ise, vicdanını sızlatacağından, kendine bir karı bulmana yarasan diye geri dönerdi.

İKİNCİ YURTTAŞ

Aklın hep böyle cinliklere çalışır zaten. Neyse, hadi devam et.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Herkes oylarını vermeye kararlı mı? Sonucu çoğunluğun oylarının belirleyeceğini unutmayın. Bana sorarsanız halktan yana tavır koysa idi ondan daha değerlisi olmazdı.

(Menenius ve Coriolanus girer. Coriolanus mütevazı bir giysi içindedir.)

İşte geliyor; üzerindeki mütevazı giysiye de bakın. Hal ve hareketlerine dikkat edin. Toplu şekilde değil de ikişer üçer gidelim yanına ve ne isteyecekse herkesten ayrı ayrı istesin. Bu şekilde her birey kendi oyunu verme lordluğunu da yaşamış olacaktır. Hadi düşün peşime, yanma nasıl gidileceğini göstereyim sizlere.

HERKES

Tamam, tamam!

(Yurttaşlar çıkar.)

MENENIUS

Hayır hayır, haklı olduğunuzu söyleyemem. Biliyorsunuz ki, en değerli kişiler bile yaptı bu işi?

CORIOLANUS

Ne diyecektim? “Lütfen, bayım...” Kahretsin! Ben bu yaltakçılığa nasıl alıştıracam kendimi! “İşte bayım, bedenimdeki yaralar burada! Vatanım için vuruşurken aldığım yaralar. Ben bu yaraları alırken, sizin kardeşlerinizden bir kısmı da, kendi davullarımızın sesinden korkup böğürerek kaçıyordu.”

MENENIUS

Keser misin şunu. Hey Tanrı'm! Bunları söyleme kesinlikle. Onlara, nasıl biri olmanı istediklerini filan sormalısın.

CORIO LANUS

Kim olduğumu düşüncekler ki! Hepsinin canı cehenne-
me! Beni unutmalarını yeğlerdim. Rahiplerimiz de onlara dolu
dolu insanlık öğütleri vermemiş miydi sanki?

MENENIUS

Her şeyi mahvedeceksin. Ben gidiyorum. Senden de rica edi-
yorum, adamakıllı, sağlam bir tavırla konuş halkla konuşurken.

(Menenius çıkar. Üç yurttaş girer.)

CORIO LANUS

Yüzlerinizi yıkayın, dişlerinize iyi bakın diyeceğim o zaman.
İşte bir grup bana doğru geliyor bile. Burada durmamın nede-
nini biliyor musunuz bayım?

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Evet efendim biliyoruz. Anlatın hadi, sizi buraya getiren şey
nedir?

CORIO LANUS

İktidara yaraşırılığım.

İKİNCİ YURTTAŞ

İktidara yaraşırılık mı?

CORIO LANUS

Evet doğru duydunuz. Fakat bu benim isteğim de değil.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Nasıl yani, ne demek kendi isteğiniz değil?

CORIO LANUS

Fakir halkımdan bir şeyler isteyerek onları sıkıntıya sok-
maktan hiç hazzetmemişimdir.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

İyi de, size vereceğimiz şey karşılığında bizim de bir şeyler beklediğimizi biliyorsunuz.

CORIOLANUS

Peki nedir istediğiniz söyleyin hadi. Neymiş bu Konsüllüğün bedeli?

BİRİNCİ YURTTAŞ

Tabii ki onu nezaketle istemek.

CORIOLANUS

Peki. Ben de sizden bunu nezaketle istiyorum. Bedenimdeki yaraları sadece sizlere gösteriyorum ve oyunuzu istiyorum. Ne dersiniz?

İKİNCİ YURTTAŞ

Oyumu size vereceğim, asil lordum!

CORIOLANUS

Peki bayım! Şu ana kadar iki tane oy dilenmiş durumdayım. Verdiğiniz desteğe teşekkür ederim, güle güle.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Biraz garip oldu bu iş.

İKİNCİ YURTTAŞ

Oyumu yeniden atacak olsaydım... Neyse boş ver.

(Üç yurttaş çıkarlar ve iki tane daha girer.)

CORIOLANUS

Baylar, sizin için de uygunsa. Konsül olabilir miyim artık? Bakın geleneksel kıyafetlerimi de giyindim ve karşınızdayım.

DÖRDÜNCÜ YURTTAŞ

Konsüllüğü, vatanınız için yaptıklarınızla en asil şekilde hak ettiğinizi söyleyebilirim. Fakat yine de pek soyluca değil.

CORIOLANUS

Bulmaca gibi konuşmayı bırakın.

DÖRDÜNCÜ YURTTAŞ

Vuruştüğünüz düşmana kılıcınız ve kırbacınızla acı çektirirken, dostunuza, yani halka ise sopanızla acı çektirdiniz. Bana sorarsanız halkı, yani sokaktaki insanı bir türlü sevmediniz.

CORIOLANUS

Sence de daha iyi değil mi? Sevgimi ayağa düşürmekten iyi değil mi bu? Bana bu yüzden değer vermelisiniz. Yani sizin söylediğimize göre bayım, halkı övmeliyim ki onların gözüne gireyim öyle mi? Yani size göre bu soylu bir davranış mı! Eğer önlerinde şapka çıkarmamı istiyorlarsa, yalancıkdan çıkarırım şapkamı ve gönüllerini aliveririm. Yani tıpkı fırsatçı yaltakçıların yaptığı şekliyle yüzüme bir şirinlik takınır, halkın istediğini bol keseden veririm. Hadi, sizden rica ediyorum. Bunu istiyorsanız eğer beni Konsül yapınız.

BEŞİNCİ YURTTAŞ

Sizi dostumuz olarak görmek istiyoruz ve oyumuzu da bu dilekle, içten gelerek veriyoruz.

DÖRDÜNCÜ YURTTAŞ

Vatan uğruna vuruşarak çok yara aldınız.

CORIOLANUS

Yaralarımı sizlere gösterip, oyunuzu etkilemek istemiyorum. Fakat oylarınız çok işime yarayacak. Hadi sizi daha fazla rahatsız etmeyeyim.

İKİ YURTTAŞ AYNI ANDA

Tanrılar size mutluluk versin, inanın bunu yürekten diliyoruz.

(İki yurttaş çıkar.)

CORIOLANUS

Aman da ne onur okşayıcı sesler! Hak ettiğim bir ödül için el açıyorum! Bunu yapmaktansa ölmek ya da ölene kadar aç kalmak daha iyi. Bu mütevazı giysi içerisinde burada kurdun kuzu postuna bürünmesi gibi niye duruyorum ve bu sıradan insanlardan niye oy dileniyorum ki? Adet böyleymiş! Sanki her yaptığımız hareket adetlere uygunmuş gibi! Geleneklerin üzerindeki toz bulutu olduğu gibi kalır ve bir süre sonra koca koca yanlışların altında doğrular bile görünmez olur. Bu saçmalığı sürdüreceğime, mevki, paye, şan, şöhret olayını gerçekten bunu yapacak olana bırakmak en iyisi. Ama işi de yarıldım. Buraya kadar katlandığıma göre bundan sonrasına da katlanırım artık.

(Üç yurttaş daha girer.)

Yeni oylar geliyor. Oylarınız! Oylarınız için aldım bu yaraları. Nöbette durdum, tam iki düzine yaram var. Oylarınız için bir sürü savaş gördüm. Bir sürü zafer kazandım ve birçok başarıda imzam var. Oyunuzu bana vermemek gerçek bir vicdansızlık olur.

YEDİNCİ YURTTAŞ

Bana sorarsan da öyle. Konsül olmalısın. Tanrılar sana mutluluk versin ve seni halka dost kılsın!

HERKES

Amin, amin! Tanrı seni korusun, asil Konsül!

(Üç yurttaş da çıkar.)

CORIO LANUS

Değerli oylar!

(Brütüs ve Sicinius'la beraber Menenius girer.)

MENENIUS

Sana verilen süre doldu. Tribünler halkın oylarını aldığını onaylıyor. Şimdi yapman gereken, Konsüllüğünü resmileştirmek için Senato'ya çıkmak.

CORIO LANUS

Usul mü böyle?

SICINIUS

Geleneklere göre, halktan rica ile oy isteme kısmını yerine getirdiniz. Halkın oyları sizin uygun olduğunuzu gösteriyor. Bu yüzden hemen onaylamak üzere toplandılar.

CORIO LANUS

Nerede, Senato'da mı?

SICINIUS

Evet Coriolanus.

CORIO LANUS

Şu giysiyi de çıkarabilir miyim?

SICINIUS

Çıkarabilirsiniz bayım.

CORIO LANUS

Zaman kaybetmeden çıkarayım ve Senato'ya giderken en azından kendimi bilerek gideyim.

MENENIUS

Ben de geleyim seninle beraber. Siz de geliyor musunuz?

BRÜTÜS

Biz halkı bekleyelim.

SICINIUS

Size güle güle.

(Coriolanus ve Menenius çıkar.)

İstedigini aldı anlaşılın. Bu iş yüreğini pek de sarmışa benziyor.

BRÜTÜS

Üzerinde mütevazı bir giysi vardı ama yüreğindeki kibri hissedebiliyordum. Halkı dağıtacak mıyız?

(Plebler içeri girer.)

SICINIUS

Evet beyler, seçtiniz mi Marcius'u?

BİRİNCİ YURTTAŞ

Oylarımızı aldı efendim.

BRÜTÜS

Dua edelim de sevginize layık olsun.

İKİNCİ YURTTAŞ

Amin! Esasen, görebildiğim kadarıyla, oylarımızı isterken bile bizlerle dalga geçti.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Bence de dalga geçti. Bizleri açık açık küçümsedi.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Hayır sanmıyorum. Onun konuşması hep böyledir. Bizimle dalga geçmemiştir.

İKİNCİ YURTTAŞ

Senden başka böyle düşünen de yok. Konsüllüğe yaraşır ol-

duğuna dair, vatani uğruna aldığı yaraları göstermesi gerekirdi.

SICINIUS

Mutlaka göstermiştir.

HERKES

Hiçbirimize göstermedi, görmedik.

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Yaralarını özel olarak gösterebileceğini söyledi. Bunu söyleyip şapkasını çıkardı ve bizlere, 'Geleneklere göre Konsül olmak istiyorum ve bu iş sizin oylarınız olmadan olmayacak' dedi. Oyumuzu verince de ne dedi bil bakalım; 'Oylarınıza teşekkür ederim. Değerli oylarınızı verdiğinizize göre artık sizinle bir işim kalmadı.' Sence bu bir alay değil mi?

SICINIUS

Peki madem dalga geçti, siz bunu görmediniz mi, niye ses çıkarmadınız? Niye onun etkisinde kalıp oylarınızı verdiniz?

BRÜTÜS

Size onunla konuşabilme talimatı verilmişti. Niye konuşmadınız onunla? Eskiden bu kadar güçlü değilken ve devletin alelâde bir hizmetkârı iken halka düşmandı ve özgürlüklerinizi, anayasal haklarınızı kısıtlamaya çalışırdı. Bunu bile bile, şimdi onu daha da yetkili hale getiriyorsunuz ve Pleblere düşman olduğunu açık açık söylediği halde, kendi oyunuzla kendi kuyunuzu kazıyorsunuz. Ona şöyle diyebilirdiniz; 'Yaptığın değerli hizmetlerle, konsüllüğe fazlasıyla layıksın. Lakin oylarını istediğin halkı da biraz düşünmeli ve kinini, garazını sevgiye dönüştürmelisin. Halkın dostu olduğunu göstermelisin.'

SICINIUS

Size söylediklerimizi yapıp onunla bu şekilde konuşsaydınız, halka karşı ne düşündüğünü anlamış olacaktınız ve ileriye

yönelik ondan birkaç söz koparacaktınız. İleride de bir şey olduğunda bu sözünü ona hatırlatabilecektiniz. Aksi halde de sizin işinize gelecekti. Hırçın doğası sinirlenmesine sebep olacak ve böylelikle seçilmesini engellemiş olacaktınız.

BRÜTÜS

Farkına varmadınız mı hâlâ? Oyunuza muhtaç olduğu halde sizleri nasıl da aşağıladı ve küçük düşürdü. Sizleri ezecek kadar güçlendiğinde, size dostça mı yaklaşacak sanıyorsunuz? Şimdi bile sizi aşağılayan, o zaman neler yapmaz ki! Yazık! Hiçbiriniz yürekli değilmişsiniz! Ağzınızdaki dili niye taşıyorsunuz? Aklınızı peynir ekmekle mi yediniz siz?

SICINIUS

Daha önceleri size saygı göstererek oyunuzu isteyen birine oyunuzu kullanmaktan çekindiniz mi de şimdi sizi aşağılayan bu adaydan esirgeyeceksiniz?

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Kesin olarak seçilmedi ki! Hâlâ istemeyebiliriz onu.

İKİNCİ YURTTAŞ

Evet, istemeyeceğiz de! Onu istemeyecek beş yüz kişi bulurum.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Ben de bulurum. Hem de iki kere beş yüz... Arkadaşları da dahil!

BRÜTÜS

O zaman ne duruyorsunuz? Hemen gidin ve dostlarınızı uyarın; 'Konsül diye seçtiğiniz adam özgürlüklerinizi elinizden alacak. Seslerinizi yükseltme zamanı!' diyerek uyarın onları.

SICINIUS

Herkesi toplayın. Bu meseleyi enine boyuna düşünüp, hatalı oylarını düzeltsinler ve seçimden vazgeçilsin. Marcius'un kibrini ve eskiden beri halka düşmanlığını anlatın. Ayrıca üzerindeki tevazu giysisini nasıl horladığını ve sizleri nasıl aşağıladığını da anlatın. Vatan uğrunda yaptığı hizmetleri, onun size karşı olan kinini ve nefretini görmenize engel oldu.

BRÜTÜS

Tribünlerimiz, 'Sakin onu seçmemelik etmeyin.' dedi diyerek suçu bize atabilirsiniz.

SICINIUS

İçimizden geçeni değil de tribünlerin söylediğini yaptık diyerek, yapmanız gereken şeyden ziyade, yapmaya zorlandığınız şeyi yaptığınızı söyleyerek savunun kendinizi. Onu tribünlerin zorlamasıyla seçtik deyin. Suçu bize atın.

BRÜTÜS

Evet evet. Çekinmeden konuşun. Size uzun uzadıya konuşmalar yapıp, Marcius'un vatana hizmetlerini övdüğümüzü, ne kadar genç yaşta zaferlere imza attığını, bu başarıları nasıl yıllarca sürdürdüğünü, hangi soydan geldiğini, atalarının asil Marcius sülalesi olduğunu, Büyük Hostilius'tan sonra kral olan, Numa'nın kızından olma Ancus Marcius'u size bizlerin anlattığımızı söyleyin. İçtiğimiz suyu buralara kadar kanallar döşeyip getirenin, aynı sülaleden Publius'la Quintus olduğunu, iki defa sensorluğa layık görülen atası Sensorinus'u ve diğerlerini bizim anlattığımızı söyleyin.

SICINIUS

Atalarından aldığı bu asil geçmişinin yanında bir de kendi başarılarının eklendiğinde konsüllüğü çoktan hak etmiş oldu-

ğunu da sizlere hatırlatan bizlerdik. Fakat siz bizim anlattıklarımızla onun şimdiki durumunu kıyas ettiniz ve onun halk düşmanı olduğuna karar verdiniz. Bu sebeple aceleyle verilmiş oylarınızı tashih ediniz.

BRÜTÜS

Tribünlerin zorlaması olmasaydı asla oy vermeyeceğinizi söyleyin. Bunu sıkça vurgulayın ve ardından da toplanıp derhal Kapitol'e gidin.

HERKES

Gidiyoruz. Verdiği oydan pişman olmayan neredeyse kimse yok.

(Plebler çıkarlar.)

BRÜTÜS

Şu an yapılması gereken bu ayaklanmayı göze almak. Beklersek daha da kötü şeyler olabilir. Marcius, halkın kendisini seçmekten vazgeçtiğini öğrenecek olursa küplere biner ve kudurur. Bu öfkesinden yararlanmaya bakalım.

SICINIUS

Hadi biz de Kapitol'e gidelim. Halktan önce orada olalım. Böylece başını çektiğimiz bu olay sanki onların kendi işi gibi görünür. Esasen biraz da öyle değil mi zaten...

(Çıkarlar.)

Üçüncü Perde

Sahne I

(Bir Roma caddesi. Borazanlar çalmaktadır. Sahnede Coriolanus, Menenius, asilzâdeler; Cominius, Titus Lartius ve diğer Senatörler vardır.)

CORIOLANUS

Tullus Aufidius yeni bir ordu toplamış öyle mi?

LARTIUS

Evet efendim; bu nedenle onlarla beklenenden daha da kısa sürede karşılaştık.

CORIOLANUS

Yine başa döndük öyleyse. Volsce'ler güç topladı. Zamanı gelince bize saldıracaklar demektir bu.

COMINIUS

Onlar yorgunlar Lordum. Bana sorarsanız ömrümüzün sonuna kadar bayrakları dalgalanmaz buralarda.

CORIOLANUS

Aufidius'u gören oldu mu?

LARTIUS

Bana gelip, şehri böyle rezilâne bir şekilde teslim etmekten dolayı Volsce'lere lanetler yağdırdı ve ardından Antium'a gitti.

CORIOLANUS

Benden bahsetti mi?

LARTIUS

Evet lordum.

CORIOLANUS

Yaa? Ne dedi?

LARTIUS

Hayatta en nefret ettiği şey sadece ve sadece sizmişsiniz. Sizinle ne kadar çok savaştığından bahsetti. Sizi bir kere yenebilmek uğruna sahip olduğu her şeyi vermeye hazırmış.

CORIOLANUS

Antium'da yaşıyor değil mi?

LARTIUS

Evet efendim.

CORIOLANUS

Umarım bir fırsatını bulur yine savaşırım onunla. Bana duyduğu nefreti, yüzünden okumak isterdim. Hoş geldiniz baylar. (*Sicinius ve Brütüs girer.*) İşte halk tribünleri geldi. Halkın sözcüleri. Nefret ediyorum bunlardan. Öylesine kabarıp dolaşıyorlar ki, asil olan hiç kimsenin bunlara tahammül etmesi mümkün değil.

SICINIUS

Buradan ileri geçmeyin.

CORIOLANUS

Ne! Ne demek bu?

BRÜTÜS

İlerlemeyin aksi halde sizin için tehlikeli olur.

CORIO LANUS

Niye bu değişiklik, anlayamadım?

MENENIUS

Ne oluyor?

COMINIUS

Asiller ve halk onaylamadı mı konsüllüğü?

BRÜTÜS

Hayır Cominius.

CORIO LANUS

Bana oy verenler çocuk muydu?

BİRİNCİ SENATÖR

Hadi yol verin Tribünler. Coriolanus pazar yerine gidecek.

BRÜTÜS

Halk çok kızgın.

SICINIUS

Gitmeyin. Aksi halde büyük kargaşa çıkacak.

CORIO LANUS

Ne demek bu. Bunlar sizin sürünüz değil mi? Önce oy kullanıyorlar sonra da oylarını geri çekiyorlar. Onları siz kışkırttınız değil mi, sizin işiniz bu. Onların sözcüleri siz olduğunuza göre, kesin siz yaptınız bunu.

MENENIUS

Sakin ol, sakın ol!

CORIO LANUS

Asillerin iradesini zedelemek için kurulan bu tezgahta muhakkak bir kasıt var. Buna sessiz kalamayız. Aksi halde ne yö-

netmeyi ne de yönetilmeyi bilen bir insan sürüsü ile yaşamaya mahkum olursunuz.

BRÜTÜS

Buna tezgah mı diyorsunuz? Halk sizin için, 'Bizimle dalga geçti.' diye haykırıyor. Hem, daha geçenlerde ücretsiz tahıl dağıtılırken halk için araya girenleri aşağılamış, onları fırsatçılıkla, yaltakçılıkla ve asilzâde düşmanlığıyla suçlamıştınız.

CORIOLANUS

Bunu önceden de bilmiyorlar mıydı?

BRÜTÜS

Hepsi değil!

CORIOLANUS

Bu arada siz de onlara gerekli bilgiyi verdiniz değil mi?

BRÜTÜS

Ne! Ben mi? Bilgilendirme de nereden çıktı?

COMINIUS

Bunu ancak ve ancak sen yaparsın.

BRÜTÜS

Yapsam bile sizden iyi bir şekilde yapamam herhalde.

CORIOLANUS

Böyle bir durumda Konsül olmam neye yarar ki? Bulutlar aşkına, bana da sizin alçak mevkiinizden fazlası düşmez sanırım. Oldu olacak, ben de sizin gibi tribün olayım. Hadi alın beni de yanınıza.

SICINIUS

İşte tam da bu tavrınız yüzünden halk ayaklanıyor. İçinizdeki nefreti bir saniye bile saklama ihtiyacı duymuyorsunuz. Hedefinize ulaşmak istiyorsanız, neden kaybettiğinizi daha us-

turuplu bir şekilde sorgulamanız gerekir. Aksi halde ne asil bir konsül olabilirsiniz ne de Brütüs ile birlikte sıradan bir tribün.

MENENIUS

Sakin olalım, sakın.

COMINIUS

Bu ayak oyunları Roma'ya yakışmıyor. Halk kandırılıyor ve kıskırtılıyor. Hem şu da bilinmeli ki, Coriolanus bu davranışı hak etmedi. O, zaferleriyle taçlandırarak ilerlediği yolda, böylesine şerefsizce engelleri hak etmedi.

CORIOLANUS

Demek tahıl davası ha! Ben o zaman ne dediğimi hatırlıyorum. Şimdi de aynı şeyleri söyleyeceğim.

MENENIUS

Hayır, şimdi olmaz, hayır söylemeyeceksin!

BİRİNCİ SENATÖR

Öfkeyle kalkan zararlar oturur, yapmayın şimdi!

CORIOLANUS

Eğer dediğimi yapmazsam adam değilim. Siz asil dostlarımdan af diliyorum. Değişken ve pis kokulu halk denen kuru kalabalığa gelince, benim bir yaltakçı olmadığımı iyice görüp, ettiğim sözlere bakıp kararlarını versinler. Sözlerimin arkasındayım; bunları aramıza almakla iyi etmedik. Toprağın her yerine ayrık tohumu ekilir mi? Ellerimizle dilencilere dağıtırcasına dağıttığımızın dışında hiçbir erdeme sahip olmayan bu insanları bizim gibi asil insanlar arasına karıştırmakla ve şimdi de onlara yaranmaya çalışmakla Senato'ya karşı saygısızlık ediyoruz. Göz göre göre bir isyan çıkarıyorlar ve biz hâlâ alttan alıyoruz.

MENENIUS

Tamam, yeter!

BİRİNCİ SENATÖR

Rica ederim başka laf etmeyiniz.

CORIOLANUS

Yeter öyle mi? Kimseden korkum olmadan vatanım uğruna nasıl vuruştıysam, pis yaralarını bize bulaştıracaklar diye uzaklarında kalmaya çalıştığımız ve tiksinererek baktığımız bu cüzamlı sürüsüne karşı, ciğerlerim yırtılana kadar haykırma-yı sürdüreceğim.

BRÜTÜS

Halktan bahsederken bir tanrı edasıyla konuşmayınız. Sizin de onlar gibi kusurlarınız var.

SICINIUS

Bu meseleyi halka götürsek iyi olacak.

MENENIUS

Neyi götüreceksiniz? Marcius'un öfkesini mi?

CORIOLANUS

Öfke mi! Mışıl mışıl uyumakta olan biri gibi sakin olsaydım da söyleyeceklerim değişmezdi. Jüpiter aşkına, düşüncem değişmezdi.

SICINIUS

Düşüncelerinin zehiri olduğu yerde kalacak o zaman, yayılmasını engelleyeceğiz.

CORIOLANUS

Engelleyeceksiniz ha! Şunların Triton'una bakın hele! Söylediğini duydunuz mu? Engelleyeceklermiş!

COMINIUS

Gelenekleri yerine getirmedi.

CORIOLANUS

“Engelleyecek” öyle mi! Ah akılsız asilzâdeler, tedbirsiz senatörler, iyi niyetinizin kurbanı olacaksınız. Bu Hydra'nın böyle bir temsilci seçmesine nasıl oldu da izin verdiniz? Kanaldaki suyunuza bile sahip çıkan bu yaygaracıya nasıl tahammül ediyorsunuz. Onun böylesi bir gücü olduğuna inanıyorsanız önünde eğilin ve af dileyin. Aksi takdirde, bu hoşgörü belasından kurtulun. Birazcık bilginiz varsa, sokak soytarıları gibi davranmaktan vazgeçin. Ama yok değiliz diyorsanız, onları da yanınızda birer mindere oturtuverin. Onlar senatör olur, siz de pleb... Yapacaklarıyla sizden geri kalmazlar. Bu işten büyük zevk alacakları kesin. Hem başlarına öyle bir temsilci getirirler ki, bu temsilci sırtını Pleblere dayayıp, Yunanistan'ın ezelden beri en yüce mahkemesine “Engelleyecek!” demekten çekinmez. Konsülleri aşağılamak değil de nedir bu Jüpiter aşkına! İçim yanıyor. İki otorite güç kavgasına başladığı zaman ne olur bilmiyor musunuz? Ortalığı kargaşa kaplar ve aradaki boşluğu doldurur. Kimsenin faydasına bir durum değildir bu.

COMINIUS

Hadi pazar yerine gidelim artık.

CORIOLANUS

Ücretsiz tahıl dağıtma fikri kimden çıktıysa, bir dönem Yunanistan'da yaptıkları...

MENENIUS

Tamam, bırak artık hadi gidelim.

CORIOLANUS

Halk oradaki idarede daha da etkiliydi. Bana sorarsanız

ayaklanmayı besleyenler böyle bir fikri besleyenlerdi. Devleti çöküş yoluna sokanlardı onlar.

BRÜTÜS

Senin gibi konuşan birine halk niye oy versin ki?

CORIOLANUS

Sunduğum gerekçeler, onların vereceği oylardan daha değerli çünkü. Bedava tahıl onlara verilmiş bir ödül değil. Hiçbir halt yapmadan bir şey alacaklarının farkında hepsi. Askerre alındıklarında, devletin bekası tehlikeye düşmüşken, kapıları geçip içeri girmemekte direnen onlardı. Bu şekilde davranan kim bedava hizmete layık görülmüştür? Biz savaş yaptığımız süre içerisinde isyan ve ayaklanmalar yaptılar. Bundan fayda mı gördüler? Hangisinin işine yaradı bunlar? Durup dururken, hiçbir sebep yokken ikide bir Senato'yu suçlamak da herhalde bu bedava tahıla sebep oluşturamaz. Nedir peki bunun sebebi? Bu it sürüsünün tavrı da değişecek o zaman. "Çoğunluk olduğumuz için istediğimizi aldık." havasıyla istediklerini korkudan verdiğimizizi sanacaklar. Onlar için duyduğumuz kaygıyı korku zannedip, bizi aşağılamaya kalkışıyorlar. Böyle giderse, Senato kapılarını kırmaları ve içeri girmeleri an meselesi.

MENENIUS

Yeter artık, hadi yeter.

BRÜTÜS

Bence de yeter. Fazlasıyla yeter.

CORIOLANUS

Daha bitmedi söyleyeceklerim. Son sözlerime her şekilde kalıbımı basarım! Ortada iki tane otorite var ve bir taraf haklı bir şekilde uzak dururken, diğer taraf bu suskunluk karşısında daha da küstahlaşıyor. Soy sop, unvan, şan şöhret, akıl, hiçbi-

ri, cahil halkın oyları olmadan karar alınmasına yetmiyor. İhtiyaçlarımızı bir tarafa atıp, ne idüğü belirsiz bir sürü şeyle uğraşıyoruz. Ortada amaç olmayınca da yaptıklarımız hiçbir işe yaramıyor. Bu sebeple lütfen sözlerimi iyi dinleyiniz; tedbirli olmak zorundayız. Ve siz bunu ürküklüğe tercih ediyorsanız, devletin bekasını, yaşanacak ufak bir değişiklikten daha çok seviyor ve asil biri gibi yaşamayı uzun yaşamaya yeğliyorsanız, hastalanmış bir bedeni ölüme bırakmak yerine tehlikeli bir tedaviyi uygulamaktan korkmuyorsanız bu it sürüsünün dilini hemen kesmelisiniz. Kesin ki, kendilerine zehir olacak bu şekere dil uzatamamışlar. Haysiyetsiz tavırlarınız devleti kötüye götürüyor. Kötüler baskın olmaya başladığında da devletin iyilik yapacak mecali kalmıyor.

BRÜTÜS

Söyleyeceğini söyledi.

SICINIUS

Tam bir hain gibi konuştu ve bir hain gibi bunun hesabını da verecek.

CORIOLANUS

Seni sefil yaratık! Aşağılık köpek! Sizin tribünlerinizin halka ne yararı olabilir ki? Halk da bunlara güveniyor ve devlette başkaldırma cesareti gösteriyor. Bunların seçilmesi de yasal değil zaten. Bir ayaklanma sırasında emrivaki ile, şartlar gereği zaruri bir yasayla seçilmişlerdi. Bunların yerine daha iyi bir şey bulup, bunların gücünü tırpanlamak gerekiyor.

BRÜTÜS

Açık bir hainlik bu!

SICINIUS

Bir de Konsül olacak ha? Aman tanrım!

BRÜTÜS

Hey, Edileler!

(Bir Edile içeri girer.)

Tutuklayın şunu.

SICINIUS

Git halkı çağır!

(Edile çıkar.)

Halk adına seni hain bir ihtilalci olarak tutukluyorum. Bu onların da yararına olacak. Teslim ol ve cezayı çekmeye hazırlan.

CORIOLANUS

Hadi ordan, yaşlı budala!

TAM ASILZÂDELER

Biz ona kefil oluyoruz!

COMINIUS

Çek ellerini üzerinden ihtiyar.

CORIOLANUS

Çekil önümden be adam! Kemiklerini kırıp elbisene doldurmamı mı istiyorsun?

SICINIUS

Yardım edin, vatandaşlar!

(Pleblerden bir grupla Edileler girer.)

MENEINUS

İki taraf da biraz daha saygılı olsun.

SICINIUS

İşte gücünüzü elinizden almak isteyen adam bu!

BRÜTÜS

Yakalayın onu Edileler!

TÜM PLEBLER

Kahrolsun! Kahrolsun!

İKİNCİ SENATÖR

Silah, silah, silah!

(Herkes Coriolanus'un çevresinde toplanır.)

HERKES

Tribünler! Asilzâdeler! Yurttaşlar! Durun, yapmayın! Sicinius! Brütüs! Coriolanus! Vatandaşlar! Sakin olun, sakin olun! Durun! Yapmayın! Sakin olun!

MENENIUS

Bu işin sonu kargaşa. Ne olacak şimdi? Söyleyecek söz bulamıyorum. Halk Tribünleri! Coriolanus! Yapmayın! Konuşsanıza Sayın Sicinius!

SICINIUS

Dinleyin vatandaşlar! Susun biraz!

TÜM PLEBLER

Tribünümüz konuşuyor, dinleyelim. Susun! Konuş, konuş!

SICINIUS

Daha dün Konsül seçtiğiniz Marcius, bütün özgürlüklerinizi elinizden almak istiyor.

MENENIUS

Ayıp, ayıp, ayıp! Yangına körükle gidiyorsun.

BİRİNCİ SENATÖR

Bu işin sonunda şehri yakıp yıkmak ve yerle bir etmek var.

SICINIUS

Şehir dediğin halk mı?

TÜM PLEBLER

Doğru! Şehir demek halk demek!

BRÜTÜS

Bizler de herkesin oyuyla temsilci seçilmiştik.

TÜM PLEBLER

Hâlâ da temsilcimizsiniz!

MENENIUS

Öyle görünüyor.

COMINIUS

Böyle giderse şehir yıkılacak ve yerle bir olacak. Her şey enkaz yığınları altında kalacak.

SICINIUS

Bunu ancak ölüm temizler!

BRÜTÜS

Tercih sizin! Ya otoritemizi savunacağız ya da kaybedeceğiz. Bizi temsilci seçen halkın verdiği yetkiyle ilan ediyorum: Marcius derhal öldürülmeyi hak etmiştir!

SICINIUS

Yakalayın o zaman onu! Tarpeius kayasına götürün ve fırlatın oradan aşağıya!

BRÜTÜS

Edileler, yakalayın!

TÜM PLEBLER

Teslim ol Marcius!

MENENIUS

Durun, rica ediyorum, bir dakika beni dinleyin. Tribünler, bir dakika dinleyin!

EDİLELER

Susun, susun!

MENENIUS

Şiddete başvurmak çözüm değildir. Lütfen sakin olunuz. Vatanımıza gerçek birer dost gibi davranınız. Sakin olun ve öyle yapın ne yapacaksanız.

BRÜTÜS

Bayım, bu ihtiyat tavsiye eden durumlar böyle zamanlarda işe yaramaz, aksine zehir tesiri yapar. Hastalık azmıştır ve çaresi ölümdür. Yakalayın ve kayaya götürün!

(Coriolanus kılıcını çeker.)

CORIOLANUS

Hayır, ben burada öleceğim. Aranızda benim nasıl dövüştüğümü daha önce görenler var! Hadi gelin, bir de siz sinayın kendinizi karşımda!

MENENIUS

İndir kılıcını! Tribünler, durun bir dakika!

BRÜTÜS

Yakalayın!

MENENIUS

Yardım edin, Marcius'a yardım edin! Yardım edin ona asiller, gençler!

TÜM PLEBLER

Kahrolsun, vurun!

(Kargaşa sırasında Tribünler, Edileler ve halk dayak yiyerek kaçarlar ve çıkarlar)

MENENIUS

Hadi evine git! Çabuk hadi! Her şey mahvolacak!

İKİNCİ SENATÖR

Git hadi!

CORIOLANUS

Yerinizden kıpırdamayın. Dostlarımızın sayısı düşmanlarımızdan daha fazla.

MENENIUS

İş buraya mı varacaktı?

BİRİNCİ SENATÖR

Tanrı korusun! Rica ederim asil dostum, evine git. Bu işi halletmeyi bize bırak.

MENENIUS

Bu içimizdeki yara çok büyük. Bunu sen tek başına halledemezsin. Bunu lütfen bize bırak ve git hadi.

COMINIUS

Hadi bayım, gelin!

CORIOLANUS

Böyle olacaklarına keşke barbar olsalardı. Ama zaten öyleler. Anaları bunları Roma'da doğurmuş ama yine de Romalı değiller. Kapitol'ün avlusunda bile doğmuş olsalar yine de Romalı değiller.

MENENIUS

Git artık! Haklısın ama artık öfkeni dile getirmeyi bırak.

CORIOLANUS

Bıraksalar onların kırk tanesinin aynı anda canını alırım.

MENENIUS

İş ona kaldıktan sonra, benim mızrağım da ikişer ikişer en iyilerini götürür. O iki Tribün belası da dahil.

COMINIUS

Şimdi işler karışık. Yıkılan bir binanın altında durulur mu? Erkeklikten ziyade, aptallık olur bu. Bu it sürüsü dönmeden gitmelisin. Şimdi kudurmuşlardır ve öfkeleri her şeyi önüne katıp kovalayacak kadar fazladır.

MENENIUS

Ne olur hadi git, durma! Belki benim ihtiyar aklımla bu akılsızlara bir şeyler anlatabilirim. Yama tutturmamız şart oldu ve renk seçecek lüksümüz de yok artık.

COMINIUS

Gidelim hadi.

(Coriolanus, Cominius ve diğerleri çıkar.)

ASİLZÂDE

Bu adam bütûn geleceğini mahvetti.

MENENIUS

İçinde yaşadığımız dünyaya göre fazla soylu bir karaktere sahip. Ağzındakini aynen döküverir. İçinde ne varsa, ağzından o çıkar. Kalbinden geçen aynen dilinden dökülür. Öfkelen- diği zaman, ölüm nedir bilmez bir hale gelir.

(İçerden sesler gelir.) Al başına belayı!

ASİLZÂDE

Keşke yataklarında olsalardı!

MENENIUS

Keşke Tiber'in dibinde olsalardı diyeceksin. Kahretsin, adamakıllı konuşsaydı ne olurdu sanki şunlarla!

(Halkla beraber yine Brütüs'le Sicinius girer.)

SICINIUS

Şehri boşaltmaktan ve herkesin yerine geçmekten söz eden o yılan nerede?

MENENIUS

Saygı değer tribünler...

SICINIUS

Marcius, Tarpeius kayasından aşağı fırlatılacak. Yasaya karşı gelmek neymiş görecek. Kendisine ikinci bir savunma hakkı dahi verilmeyecek. Umursamadığı halkın gücü kendisini neye layık görüyorsa o olacak!

BİRİNCİ YURTTAŞ

Soylu tribünlerin halkın sözcüsü olduğunu çok iyi anlayacak. Bizler de o halkın elleriyiz.

TÜM PLEBLER

Evet anlayacak, hem de çok iyi anlayacak!

MENENIUS

Baylar, baylar!

SICINIUS

Susalım!

MENENIUS

Ortalığı kargaşaya vermeyin ve avınızı sakın bir şekilde sürmeye bakın.

SICINIUS

Efendim, onun kaçmasına niçin yardımcı oldunuz?

MENENIUS

Beni dinleyin! Konsül'ün ne derece değerli olduğunu biliyorum, lakin kusurlu yanlarını da tek tek sayabilirim.

SICINIUS

Konsül mü? Ne Konsülü!

MENENIUS

Konsül Coriolanus!

BRÜTÜS

O mu Konsül!

TÜM PLEBLER

Yoo, yo, hayır hayır, olamaz!

MENENIUS

Saygı değer tribünler ve değerli yurttaşlar, müsaadenizle bir şeyler söyleyeceğim. En fazla biraz vakit kaybınız olur, pek bir şey kaybetmezsiniz beni dinlemekle.

SICINIUS

Peki, konuş ama kısa olsun. Marcius denen o yılandan bir an önce kurtulmaya kararlıyız. Sürgüne gitmesi tehlikeli olacaktır. Burada kalması ise sonumuz olur. Bu sebeple kesinlikle ölmesi kararlaştırıldı.

MENENIUS

Roma'nın kahramanlarına teşekkür etmek Jüpiter'in kitabında bile yazmakta iken, sizler şimdi dönüp kendi yavrularınızı mı ölüme göndereceksiniz? Tanrı göstermesin!

SICINIUS

O bir ur! Kesilip atılmalı!

MENENIUS

Hayır hayır. Hastalıklı diyerek bir organı kesip atmak öldürücüdür. Onu iyileştirmek daha kolaydır ve iyileştirmek gerek. Hem Marcius Roma'ya karşı ne yaptı ki ölümü hak etsin? Roma'nın düşmanlarını öldürürken akıttığı kanı şu an damarlarında dolaşandan kat kat fazladır. Aynı şekilde kendi kanını da vatani için akıtmıştır. Kalan kanı da kendi vatandaşları akıtırsa, bunu yapacak olan sizler ve buna göz yumacak olan bizler için kıyamet gününe kadar kapkara bir leke olur.

SICINIUS

Bu çok saçma!

BRÜTÜS

Alâkası yok! Vatanını sevdiğinde yeterince onurlandırılmıştır.

SICINIUS

Ayağımız kangren oldu diye, önceki yaptıklarına bakıp değerlendirme yapamayız.

BRÜTÜS

Yeter artık dinlediğimiz. Gidip bulun onu ve hastalığı başkalarına da bulaştırmadan evinden çıkarın.

MENENIUS

Durun, son bir kelime söyleyeceğim! Yasalardan ayrılmayın. Hiçbir şey için geç değil. Ve geç olmadan, pişmanlık yaşamadan önce iyi düşünün. Yasal yollardan sapmayın. Yoksa, onu sevenlerle ayrılık yaşarsınız ve koca Roma parçalamverir.

BRÜTÜS

İş oraya gelirse...

SICINIUS

Neler söylüyorsunuz? Nasıl biri olduğunu hepimiz gördük. Edilelerimize saldırdı. Bize karşı geldi. Hadi canım sen de!

MENENIUS

Ama ona da hak verin. Eli kılıç tuttuğu günden bu yana başka şeyle meşgul olmadı. Dilin inceliklerini öğrenememiş olabilir. Ağzına geleni söylüyor işte. Bana müsaade ediniz, gidip getireyim onu ve yasalara uygun olarak, barışçı yoldan hesap versin.

BİRİNCİ SENATÖR

Asil tribünler. Makul olanı da budur. Aksi halde çok kan akacak. Üstelik, bu işin sonunun nereye gideceği de bilinmiyor.

SICINIUS

O zaman halk sizi görevlendirmiş olsun soylu Menenius. Silahlarınızı yerine koyun hadi!

BRÜTÜS

Eve gitmeyin.

SICINIUS

Pazar yerinde sizi bekliyor olacağız. Eğer Marcius'u getirmezseniz, onu kayalardan atma fikrini aynen uygulayacağız.

MENENIUS

Onu size getireceğim.

(Senatörlere)

Siz de yanımda olunuz. Mutlaka gelmeli, yoksa kötü şeyler olacak.

BİRİNCİ SENATÖR

Hadi yanına gidelim o zaman.

(Çıkarlar.)

Sahne II

(*Coriolanus*'un evi. *Coriolanus*'la soylular girer.)

CORIOLANUS

Her şeyi yakıp yıksınlar. İster işkence yapsınlar, isterlerse atlarının ayakları altında süründürüp öldürsünler beni. Ya da Tarpeius kayasından aşağı fırlatsınlar. Yetmediyse Tarpeius'un üstüne on kaya daha koyup onun üzerinden atsınlar. Yine de, onlara karşı tutumumda değişiklik olmayacak.

(*Volumnia* girer.)

ASİLZÂDE

Sen soylu olanı yapıyorsun.

CORIOLANUS

Annemin, yaptıklarımı onaylamamasına şaşıyorum doğrusu. Halbuki kendisi de bunlara aşağılık köleler derdi. "Beş parasız kalmış, alışveriş yapmaktan aciz yaratıklar." derdi. Toplantılarda çıplak başlarını gösterirlerdi. Sınıfımdan biri kalkıp savaş ya da barıştan söz ettiğinde, esner, susar ve ağzı açık kalırlardı. Senden söz ediyorum anne. Niye sakın olmamı istiyorsun? Mizacıma ters mi davranayım? "Oyunu erkek gibi oyna!" desene bana.

VOLUMNIA

Ah, oğul, oğul! Öncelikle gücünü eline alıp pekiştirseydin ve sonradan bu gücü eskitmeye kalkışsaydın daha iyi olmaz mıydı?

CORIOLANUS

Bıraksana anne!

VOLUMNIA

Bu kadar çabalamasan da, herkes senin nasıl bir erkek olduğunu biliyordu. Ne diye kanıtlamaya çalışıyorsun ki! Niyetinin

ne olduğunu çaktırmısaydın, seni engelleyecek güçleri yoktu. Oysa şimdi tüm heveslerin boşa çıktı.

CORIOLANUS

Canı cehenneme hepsinin!

VOLUMNIA

Evet. Ve ateşte yansınlar!

(Menenius'la Senatörler girer.)

MENENIUS

Hadi Marcius, hadi. Halka çok sert davrandın. Dönüp telafi etmelisin bu yaptıklarını.

BİRİNCİ SENATÖR

Bundan başka çare yok. Eğer yapmayacak olursan şehrimiz ikiye ayrılıp yok olacak.

VOLUMNIA

Lütfen büyüklerinin sözlerini dinle oğlum. Ben de en az senin kadar bu işten hoşlanmıyorum, lakin aklım öfkeni daha müsait bir zamanda kullanabileceğini söylüyor.

MENENIUS

Annen çok güzel konuştu Marcius. Olaylar kontrolden çıkmamış olsa ve devletin selameti açısından bu elzem olmamış olsa, senin bu it sürüsünün önünde eğilmeni görmek istemedim ve hemen kılıcımı kuşanırdım.

CORIOLANUS

Peki ne yapmam gerekiyor?

MENENIUS

Tribünlerin yanına dönmelisin.

CORIO LANUS

Sonra? Sonra ne olacak?

MENENIUS

Pişman olduğunu söyleyeceksin.

CORIO LANUS

O it sürüsüne mi? Ben bunu Tanrılara bile yapmam ki onlara yapayım.

VOLUMNIA

Bu kadar katı olma oğlum. En soylu davranış şüphesiz seninki olurdu lakin şu anda durum çok kritik. Senin hep söylediğin gibi 'Onur ve politika iki ayrılmaz dosttur, birlikte savaşa gider.' Sözünü hatırla ve barışta da aynı şeyi yapıldığında kaybedecek bir şey olmadığını düşün!

CORIO LANUS

Hadi canım sen de!

MENENIUS

Güzel sözler!

VOLUMNIA

Savaş zamanlarında olmadığın gibi görünmek, farklı görünmek doğru ve onurlu bir davranış ise, yani düşmanın kılıcıyla kuşanıyorsan, barışta da, savaşta olduğu gibi, politika ve onur niçin yan yana gelmesin ki? Her iki dönemde de bunların birlikteliği gerekli değil midir?

CORIO LANUS

Niye ısrar ediyorsun bunda?

VOLUMNIA

Çünkü halkla konuşmak şu anda sana düşüyor. Fakat bu konuşmayı kendi ilke ve inançlarına göre, kalbinin sesini din-

leyerek yapamazsın. Gerçekten inanmadığın ve kendi doğrularınla bağdaşmasa da, duruma uygun ve sıradan şeyler söylemen gerekiyor. Ama şunu bil ki bu senin için bir şerefsizlik olmayacak. Bir şehri savaşıp kuşatarak almaktansa, güzel sözlerle telkin edip zapt etmek gibidir bu. Eğer geleceğim ve dostlarım için tehlike varsa, doğrularımdan ödün verip farklı görünmek onlara karşı bir şeref borcudur. Seninle sadece annen adına değil, karın, oğlun, tüm senatörler, asiller adına da konuşuyorum. Fakat sen hâlâ, sevgilerini kazanmak ve kargaşayı önlemek için bu adi soytarılarla yaltaklanmaktansa, onlara karşı en sert şekilde davranmayı sürdürüyorsun.

MENENIUS

Asil bayan! Bizimle gelin ve ihtiyatlı konuşun. Konuşmalarınız sadece bugünkü karmaşayı değil, geçmişteki tatsızlıkları da düzeltebilir.

VOLUMNIA

Sana yalvarıyorum oğlum! Onlara git ve dizlerini toprağa değdirince şapkanı öne doğru uzat ve gönüllerini al. Böyle durumlarda çok işe yarayan bir harekettir bu. Cahiller için gözlerin gördüğü kulakların işittiğinden daha da önemlidir. Başını eğip bir de selam ver. Bu şekilde o dizginlenmeyen yüreğini de düzeltirsin. Ya da halka karşı çıkıp, “Ben sizin askerinizim!” de. “Davranışlarımı değiştirmem için ısrarınızda haklısınız. Fakat şunu itiraf etmeliyim ki kavga ve savaş içinde yaşaya yaşaya güzel konuşmayı unuttum. Ama artık sahip olduğum güç ve yetkiyi sizin yararınıza kullanacağım.” filan de.

MENENIUS

Annenin sözlerini yerine getirdiğin anda, birden parlayıveren bu kalabalığın bir anda gönlünü alıverirsin ve bağışlarlar seni. Yeter ki iste!

VOLUMNIA

Hadi oğlum! Şimdi ne olursun git ve söylediklerimi yeri-
ne getir. Senin, düşmanını böylesine pohpohlamaktansa kafa-
sını ezivermeyi aklından geçirdiğini çok iyi biliyorum ama lüt-
fen şimdi git ve dediklerimi yap. (*Cominius girer.*) İşte Comi-
nius geldi.

COMINIUS

Pazar yerinden geliyorum. Bana sorarsanız bayım, güçlü bir
destek bulmalısınız. Ya da konuşurken olabildiğince sakın ol-
malısınız. Ya da bence hiç ortalıkta görünmeyiniz. Çünkü halk
çok kızgın.

MENENIUS

İhtiyatlı konuşmak lazım. özelkitapgrubu

COMINIUS

Bence de herkes kendine hakim olabilirse bunun faydası ola-
bilir.

VOLUMNIA

Hakim olmak zorundayız ve olacağız. Hadi şimdi oğlum.
Ne olursun yapacağını söyle ve git yap!

CORIOLANUS

Halka gidip korunmasızlığımı mı göstermemi istiyorsunuz?
Aşağılık bir şekilde yalan söyleyip, soylu yüreğimi orada bıraka-
yım öyle mi? Söylediklerinizi yapacağım. Ancak umarım kaybe-
değim tek şey şu Marcius'un cesedindeki toprak parçası değil-
dir. Çünkü sadece benim bedenim ise, bu bedeni un ufak edip
istedikleri an Pazar yerine savuruverirler. Bana biçtiğiniz rol öy-
lesine zor bir rol ki, ona can verebileceğimi pek sanmıyorum.

COMINIUS

Hadi lütfen! Biz sana tercüman oluruz halkın karşısında.

VOLUMNIA

Sevgili oğlum, seni asker yapan şeyin hep benim methiyelerim olduğunu söyleyip durursun ya, işte şu an anneciğin senden bu rolü de oynamanı istiyor. Bu rolü mutlaka oynamalısın!

CORIOLANUS

Biliyorum, yapmak zorundayım. Gidin hadi asil duygularım! Hoş geldin aşağılık dilenci ruhu, tüm bedenimi sarmalayiver. Savaş davullarına ritim tutan sesim, kısık bir düdüğe ya da bebelere ninni söyleyen cılız bir kadın sesine... Yüzüme karşı gülüşen alçakları görür gibiyim. Dudaklarımın arasında bir dilenci dili dolaşıyor, görebiliyorum. Bugüne dek sadece üzeninin bükebildiği zırhlı dizlerim, sadakaya muhtaç birinin dizleri gibi bükülürsün! Yapmayacağım! Eğer yaparsam, doğru bildiğim şeylere karşı saygım kalmayacak. Yapacağım bu aşağılık davranışlarla, aklımın bir köşesine sinip kalacak bir sefillik yumağı yerleştireceğim.

VOLUMNIA

Sen bilirsin oğlum! Halka karşı yalvarmak sana onur kırıcı gelebilir ama sana yalvarmak benim için daha da onur kırıcı. Ne yaparsan yap. Senin inadının sonuçlarının korkusuyla yaşamaktansa, ne olacaksa olsun da kurtulayım. Kibrinin sonuçlarına katlanmak istiyorsan sen bilirsin. Canın bilir! Yiğitliğini benden emmiştin, lakin kibrinin sorumlusu ben değilim!

CORIOLANUS

Yeter anne, sus artık! Pazar yerine gidiyorum. Azarlama artık oğlunu. O sefil yaratıkları kandırıp gönüllerini alacağım. Pazar yerinden ayrıldığımda, Roma'daki herkes sevecek beni. Gidiyorum. Karıma selamlarımı götür. Gider de Konsül olarak dönmezsem, bir daha da şu dilime, yaltaklık edecek diye kimsecikler bel bağlamasın.

VOLUMNIA

Sen bilirsin oğlum!

(Volumnia çıkar.)

COMINIUS

Hadi Marcius! Tribünler seni bekliyor. Cevaplarını olabildiğince yumuşak vermeye çalış. Söylenenlere bakılırsa, çok ağır ithamlarla bekliyorlarmış seni.

CORIOLANUS

Her şey bu “yumuşak” kavramında gizli. Hadi gidelim o zaman. İstedikleri suçu isnat etsinler. Ben, şerefim ne gerektiriyorsa öyle cevap veririm.

MENENIUS

Ama yumuşak olacak değil mi?

CORIOLANUS

Peki peki, yumuşak olsun bakalım. Yumuşak!

(Çıkarlar.)

Sahne III

(Pazar yeri. Sicinius ve Brütüs girer.)

BRÜTÜS

Marcius gelirse onu despotlukla suçlayalım. Bu konuda bizi ikna ederse, halka karşı kötü niyetli olduğunu ve Antiumlulardan ele geçirilen ganimetin dağıtılmadığını öne sürelim. *(Bir Edile girer.)* Ne oldu, geliyor mu?

EDILE

Evet, geliyor.

BRÜTÜS

Yanında kim var?

EDILE

İhtiyar Menenius'la, onun yaltakçısı senatörler.

SICINIUS

Bizden yana olan oylar tamamıyla listelendi mi?

EDILE

Evet, listelendi ve hazırlandı.

SICINIUS

Bölgelere göre listeleme yaptınız değil mi?

EDILE

Evet.

SICINIUS

Halkı toplayın hemen. Ne söylediğimi iyi takip etsinler. Ben "Halkın isteği ve iradesiyle" dedikten sonra, ölüm, ceza veya sürgün diyeceğim. Ağzımdan hangisi çıkarsa tekrarlasınlar. Ceza dediğimde, "Ceza" diye bağırsınlar, ölüm dediğimde, "Ölüm" diye... Davalarının kendilerine verdiği gücü ve kuvveti sonuna kadar kullansınlar.

EDILE

Peki, onlara söylerim.

BRÜTÜS

Bağırmaya başladıklarında hiç ara vermeksizin hep bir ağızdan haykırırlar ve cezanın hemen uygulanmasını istesinler.

EDILE

Pekâlâ.

SICINIUS

Onlara söyle, işaretimizi beklesinler.

BRÜTÜS

Hadi şimdi gidebilirsin. (*Edile çıkar.*) Marcius'u sınırlandırmeye çalışam. Bugüne kadar hep yenmeye ve galip gelmeye alıştı. Onun damarına bir kere bastık mı, kendini toplayamaz ve ağzına geleni söyler. Biz de o anda basarız boğazına.

SICINIUS

Evet, işte geliyor.

(*Coriolanus, Menenius, Cominius ve diğerleri girer.*)

MENENIUS

Lütfen sakın ol. Rica ederim.

CORIOLANUS

Ağıl uşakları gibi değil mi? Ellerine üç beş kuruş tutuştur ve sonra istediğin kadar küfret. Tanrılar Roma'yı korusun! Adalet makamlarına selahiyetli insanları getirsin. İçimize sevgi tohumları eksin. Sokaklarımızı çatışmalarla değil, ulu mabetlerimizi barışla doldursun.

BİRİNCİ SENATÖR

Amin, amin!

MENENIUS

Soylu bir dilek.

(*Edile ve Plebler girer.*)

SICINIUS

Yaklaşsın herkes!

EDILE

Tribünlerinizi dinleyin. Dikkat! Susalım, susun!

CORIOLANUS

Bu noktadan sonra suçlama olacak mı yoksa her şey burada karara mı bağlanacak?

SICINIUS

Soruyorum size; halkın kararına saygı duyacak mısınız? Onların temsilcileri olan tribünlerin yetkilerini tanıyor musunuz? Suçlu olduğunuzu kanıtlarlarsa, yasalara göre verilecek cezaya rızanız olacak mı?

CORIOLANUS

Razıyım!

MENENIUS

Tüm halk duysun, "Razıyım!" diyor. Marcius'un savaştaki hizmetlerini unutmayın. Vuruşarak aldığı, her biri kilise avlusundaki birer mezar kadar olan yaraları düşünün.

CORIOLANUS

Birer diken çizdiği, hepsi bu. Gülüp geçilecek şeyler.

MENENIUS

Şunu da bilmelisiniz ki ey ahali, vatandaş gibi konuşmadığında o bir asker olarak davranmaktaydı. Kaba ve yakışsız sözlerini onun kötü niyetine bağlamayın. Bu tavırlar tam bir asker tavrıdır. Hiçbirinde kasıt aramayınız.

COMINIUS

Tamam tamam, yeter!

CORIOLANUS

Neler oluyor? Oy birliğiyle beni Konsül seçtiniz ve daha bir saat geçmeden, verilen unvanı alıp şerefimle oynamaya başladınız.

SICINIUS

Suçlamalara cevap verin.

CORIOLANUS

Söyleyin bakalım. Yapmam gereken de bu.

SICINIUS

Seni, Roma'da yerleşik düzeni bozarak, tüm yetkiyi despotluk yoluyla ele geçirmeye çalışmak ve halka ihanetle suçluyoruz.

CORIOLANUS

Ne! İhanet mi?

MENENIUS

Sakin ol. Söz vermiştin.

CORIOLANUS

Cehenneme kadar yolu var o halkınızın! Demek ihanet ha! Seni haddini bilmez tribün! Tanrılara dua edercesine "Yalan söylüyorsun!" diyorum sana!

SICINIUS

Duydunuz mu yurttaşlar?

TÜM PLEBLER

Kayaya, kayaya götürülsün!

SICINIUS

Susun! Mevcut suçlamalara yeni bir şey eklemeye gerek yok. Temsilcilerinizi dövüp, sizlere hakaret eden Marcius'un yaptıklarını gördünüz ve söylediklerini işittiniz. Yasalara da kılıcıyla karşı koydu. Ve şimdi de gördünüz ki, kendisini sahip oldukları büyük yetkiye dayanarak yargılamak isteyen tribünlere de meydan okudu. Esasen bu hareket bile ölüm cezası için yeterli bir gerekçe.

BRÜTÜS

Fakat Roma'ya yaptığı hizmetleri göz önüne alınarak...

CORIOLANUS

Sen hizmetten ne anlarsın?

BRÜTÜS

Bildiğim şeyden söz ediyorum.

CORIOLANUS

Sen mi?

MENENIUS

Annene verdiğin sözü böyle mi tutacaksın?

COMINIUS

Dinle, rica ediyorum...

CORIOLANUS

Dinlemeyeceğim! Tarpeius kayalığından mı fırlatacaklar, sürgüne mi yollayacaklar, günde bir buğday tanesi vererek hapse mi tıkacaklar, ne yapacaklarsa yapsınlar. Ne ceza vereceklerse versinler! Onların merhametlerini dilenecek, hoş sözler söyleyecek durumda değilim!

SICINIUS

En ufak fırsatta halka karşı kinini kusan ve onları aşağılayan, halkın gücünü ellerinden alma hesapları yapan, kısa bir müddet önce de onları dövecek kadar ileri giden, üstelik de bunu yüce adalet adına değil, onu uygulayanlar adına yapan Marcius'u, halk adına ve tribün yetkisiyle, şu andan itibaren şehrimizden sürgün ediyoruz. Artık, eğer bir daha Roma kapılarından içeri adım atarsa, Tarpeius kayasından atılarak öldürülecektir. Halk adına kararımız verilmiştir.

TÜM PLEBLER

Bu kadar, bu kadar! Gitsin! Sürgün edildi; kararı uygulayalım!

COMINIUS

Bir dakika dinleyin efendiler, dostlar!

SICINIUS

Artık mahkum edildi, söylenecek pek bir şey yok.

COMINIUS

Bırakın ben de eski bir Konsül olarak konuşayım. Benim için vatan sevgisi bir başkadır. Kendi canıma, karımın namusuna ve onun doğurduğu çocuklarıma o denli sıcak, kutsal ve içten duygularla düşkünüm. Ama vatanıma duyduğum sevgiden fazla değil. Bu nedenle beni dinleyiniz...

SICINIUS

Söyleyeceklerinizi biliyoruz. Daha ne ekleyeceksiniz ki?

BRÜTÜS

Söylenecek pek bir şey kalmadı. Marcius, bir halk düşmanı ve vatan haini olarak Roma'dan sürülmüştür. Karar kesindir!

TÜM PLEBLER

Evet evet kesindir!

CORIOLANUS

Sizi aşağılık köpekler! Siz ağzınızı açtıkça benim burnuma kokmuş bataklıklardan yükselen iğrenç kokular geliyor. Yaşayan ceset gibi toprak üstünde kalmış leş sürüsü. Soluduğum havayı bozan pis kokulu yaratıklar. Asıl ben sizi sürüyorum! Bütün şaşkınlığınızla burada kalın! Dileğim odur ki, en ufak bir söylenti ile yüreğiniz kuş yüreği gibi tir tir titrer. Çevrenizi düşmanlar sardığında, tolgalarının tepesindeki tüyler yüre-

ğinize korku estirir umarım! Sizi savunanları ve sizin için vuruşanları sürgün etme gücünüz daim olsun! Başınıza gelmeden bu cehaletinizin farkına varamayacaksınız.

Koca şehirde, yine kendinizin en büyük düşmanı olan sizlerden başka kimse kalmasın!

Sonunda da bir başka ulus gelip, tek bir kılıç sallamadan tepenize biniversin ve sizi tutsak etsin. Sizinle aynı şehirde yaşamak bile benim için dayanılmaz bir şeydir artık. Bu yüzden arkama bile bakmadan çekip gidiyorum. Roma dışında da yaşanacak yerler var.

(Coriolanus, Cominius, Menenius, diğer Senatörler ve asilzâdeler çıkar.)

EDILE

Halk düşmanı gitti, sonunda gitti!

TÜM PLEBLER

Düşmanımızı sürdük! Gitti! Yaşasın, yaşasın!

(Herkes çılgınlık atarak şapkalarını havaya fırlatır.)

SICINIUS

Peşinden ayrılmayın ve kapiya kadar onu takip edin. O bugüne kadar nasıl sizi gölge gibi takip ettiyse siz de onu takip edin ve horlayın. Layık olduğu kadar eziyet edin. Şehirden geçtiği sırada da bir muhafız bizi takip etsin.

TÜM PLEBLER

Hadi, kapiya kadar takip edelim şunu! Gelin! Tanrılar asil Tribünlerimizi korusun! Hadi!

(Çıkarlar.)

Dördüncü Perde

Sahne I

(Roma kapılarının önü. Coriolanus, Volumnia, Virgilia, Menenius, Cominius ve Roma'lı genç asiller girer.)

CORIOLANUS

Bırakın gözyaşı dökmeyi. Veda faslını da kısa tutalım. Halk denen canavar beni sürdü şehirden. Hadi anneciğim, her zamanki gibi metanetini bekliyorum senden. İnsan ruhunun bu tarz beklenmedik olaylarla denendiğini sen söylemez miydin? Sıradan ve olağan bir yaşamı herkes sürdürebilir. Sakin bir denizde tekne kullanmak ustalık istemiz. Esas mesele, kaderin tokadını yedikten ve yaralandıktan sonra bile, bunlara dayanabilme gücünü kendinde bulabilmekte. Asil dediğimiz yürek de böyle durumlarda ortaya çıkar. Sen de böyle demiyor muydun? Nasihatlerin hiç eksik olmazdı bana karşı. Bu nasihatleri tutan yüreğin yenilmeyeceğini söyleyen de sen değil miydin?

VIRGILIA

Ah Tanrım! Tanrım!

CORIOLANUS

Yapma kadın, yapma ne olur!

VOLUMNIA

Roma'daki tüm zanaatçıların canı cehenneme. Tüm meslekler yok olsun!

CORIO LANUS

Ah ah ah! Yokluğumda bile sevileceğim demek. Lütfen anneciğim, eskisi gibi olmanı istiyorum. Herkül'ün karısı olsan, ona verilen altı görevi kendin yapacağını söyler, kocana hiç iş yaptırmayacağını söyledin ya anne... Cominius, sen de bırak hüznü! Elveda. Ben başımın çaresine bakarım, hoşça kalın sevgili eşim ve annem. Senin gözyaşların ötekilerden de tuzlu be yaşlı dostum Menenius. Gözlerini kör etmesin sonra. Ne kadar metanetli bir adam olduğunu biliyorum benim yürekli komutanım. Kalpleri taşa çeviren manzaralara şahitlik ettin sen. Bu gözü yaşlı hanımlara, kaçınılmaz yıkımlar karşısında sızlanmanın en az gülmek kadar aptalca olduğunu anlatsana. Sen iyi bilirsin anneciğim; Başıma gelen şeyler senin için hep teselli vesilesi olmuştur. Şu söyleyeceklerimi sakın hafife almayın. Şimdi gidiyorum ancak geride kalan halk, hep efsanesini anlattıkları ama bir türlü göremedikleri bataklıktaki ejderha gibi bir canavar yaratıyor. Bundan böyle ya olağanüstü şeyler yapacağım ya da kahpe bir tuzağa düşürülüp bu dünyaya da elveda diyeceğim.

VOLUMNIA

Nerelere gideceksin benim biricik oğlum? Cominius bir süre seninle beraber olsun. Karşına çıkacak fırsatlara aceleyle atlayiverme ve kendine düzenli bir yol çiz artık.

VIRGILIA

Ah Tanrılar!

COMINIUS

Ben bir ay kadar bir süre seninle gezip, yakınlarda kalacağın bir yer ayarlarız. Hem bu şekilde irtibatı da koparmamış oluruz ve gerek olduğun anda seni çağırmak için köşe bucak ara-

mak zorunda kalmayız. Böylesi durumlarda arayı soğutmamak gerekir.

CORIOLANUS

Hoşça kalın. Yıllarını savaşlardan ve vuruşmalarda geçiren senin gibi bir adam, benim gibi bir çömezın peşine takılıp da ne yapacak? Kapiya kadar gelmen kafi. Hadi sevgili karım ve canım annem, soyluluk abidesi dostlarım! Ben giderken arkamdan el sallayın ve gülümseyin. Çünkü ben yaşadığım müddetçe benden haber alacaksınız. Emin olun ki bu haberler içerisinde deđiştđime dair bir haber asla olmayacak.

MENENIUS

Kulaklarımızın pası silindi bu güzel sözlerle. Hadi, ağlaşmayı bırakalım ve uğurlayalım Marcius'u. Zamanı yedi seneliğine geri götürebilseydim, Tanrılar aşkına emin ol ki adım adım peşinden ayrılmazdım.

CORIOLANUS

Ver elini ve gidelim artık.

(Çıkarlar.)

Sahne II

(Coriolanus'un şehirden ayrılacağı kapının yakınında bir sokakta, Tribünler Sicinius ve Brütüs'le bir Edile girer.)

SICINIUS

Halka haber verin ve evlerine gitsinler. Anlaşılan asiller bu işten pek hoşlanmadılar ve ondan yana saf tuttular. Biz de geri dönebiliriz evimize.

BRÜTÜS

Marcius'u saf dışı bıraktığımızı ve işi bitirdiğimize göre, artık eski iddiasız tavırlarımızı takınabiliriz. Daha iddiasız görünmek bizim çıkarımıza olur.

SICINIUS

Hadi halka söyleyin evlerine gitsinler. Can düşmanları gitti. Yine eski güçlerine kavuştular.

BRÜTÜS

Ahali evlerine dağılabilir. (*Edile çıkar.*) Bak, annesi geliyor.

(*Volumnia, Virgilia ve Menenius girer.*)

SICINIUS

Marcius'un annesi ile hiç karşılaşmasak daha iyi.

BRÜTÜS

Nedenmiş o?

SICINIUS

Öfkeden kudurduğunu söylüyorlar.

BRÜTÜS

Fark ettiler bizi, bence yürümeye devam edelim.

VOLUMNIA

Oo, iyi ki rastladık sizlere! Tanrıların tüm belaları üzerinize olsun!

MENENIUS

Sakin ol, sakın! Bağırma o kadar!

VOLUMNIA

Ah ağlamaktan konuşabiliyor olsaydım duyacaktınız... Yoo, hayır, yine de duyacaksınız.

(Brütüs'e) Ne o, gidiyorsun galiba? (Sicinius'a) Sen de kal bakalım olduğun yerde!

VIRGILIA

Keşke aynı sözleri ben de kocam Marcius'a söyleyebilseydim.

SICINIUS

Erkeklik mi taslıyorsun bizlere?

VOLUMNIA

Babam da bir erkekti, taslıyorum tabii ki! Şapşalın tekisin sen. Bugüne kadar Roma için salladığı kılıcın sayısı senin ettiğin lakırdıların sayısından fazla olan oğlumu sürgüne gönderme tilkiliğini yaptığın için erkekleniyorum.

SICINIUS

Ah güzel Tanrım!

VOLUMNIA

Roma'nın selameti için oğlumun kılıcından savrulan darbeler, senin ettiğin tüm güzel lafları geride bıraktı. Hadi sen de gitsene gidebiliyorsan! Ama gidemezsin ki! Keşke oğlum o güzelim kılıcını eline alıp Arabistan'da olsaydı, senin sülaleni önüne katıp kovalasaydı.

SICINIUS

Ne olurdu öyle olsaydı?

VIRGILIA

Ne mi olurdu?

VOLUMNIA

Sülalenizdeki piçler de dahil hepsinin hakkından gelir, dünyadaki hayatlarına son verirdi. Marcius'un Roma için taşıdığı yaraları bir düşünsene!

MENENIUS

Dur bakalım, sakın ol!

SICINIUS

Madem vatani için çalışıyordu, keşke devam etseydi aynı şekilde. Asilliğine son veren, bir anlamda yine kendisi oldu.

BRÜTÜS

Evet kendisi oldu!

VOLUMNIA

Kendisiymiş! Halkı galeyana getiren sizlerdiniz.

BRÜTÜS

Hadi gidelim buradan.

VOLUMNIA

Çok iyi iş çevirdiniz. Hadi gidin bakalım artık. Ama önce beni dinleyin. Kapitol, Roma'daki tüm evlerden nasıl üstünse, şu gördüğünüz kadının kocası olan sürgüne yolladığınız oğlum Marcius da hepinizden o kadar üstün.

BRÜTÜS

Tamam, biz gidiyoruz!

SICINIUS

Burada durup, aklını kaçırmış bir kadının bizi azarlamasına göz yumamayız.

(Tribünler çıkar.)

VOLUMNIA

Lanetlerimi de yanınızda götürün. Tanrılardan diliyorum ki, benim lanetlerime öncelik tanılar. Şu sürüngenlerle günde bir kere konuşabilsem en azından yüreğimdeki sıkıntıyı az da olsa hafifletmiş olurum.

MENENIUS

Ağzınıza geleni, daha doğrusu hak ettiklerini söylediniz. Benimle yemek yer misiniz?

VOLUMNIA

Benim yemeğim öfke olacak bugün. Kendi kendimi yiyeceğim. Hadi gidelim, sızlanmayı bırakalım. Ben sızlansam da, öfkeden sızlanırım artık. Juno gibi... Hadi gel!

(Volumnia ve Virgilia çıkar.)

MENENIUS

Yazık, yazık, çok yazık!

(Çıkar.)

Sahne III

(Roma ve Antium arasında bir yol. Bir Romalıyla bir Volsce girer.)

ROMALI

Sizi iyi tanıyorum efendim, siz de beni tanırsınız. İsminiz Adrian idi değil mi?

VOLSCE

Evet öyle. Doğrusu ben sizi unutmuşum.

ROMALI

Romalıyım. Ama ben de aynı sizler gibi onlara hizmet etmiyorum. Şimdi tanıdınız mı beni?

VOLSCE

Nicanor'du, değil mi?

ROMALI

Evet bayım, bildiniz.

VOLSCE

Konuşmanızdan kim olduğunuz hemen anlaşılıyor fakat son görüştüğümüzde sakalınız daha da uzundu. Roma'dan haberler neler? Aslında Volsce hükümeti sizi bulmak için talimat vermişti bana. Siz karşıma çıkarak beni zahmetten kurtardınız.

ROMALI

Roma'da ortalık karıştı ve ayaklanmalar oldu. Halk senatörlere ve asillere karşı isyan etti.

VOLSCE

Sonuç ne oldu? Bitti mi isyan? Hükümetimiz aynı kanıda değil. Savaş hazırlıkları hat safhada ve şimdi onlar bölünmüşlük yaşarken saldırmayı planlıyorlar.

ROMALI

Olayın sıcaklığı geçeli epey zaman oldu ancak ufak bir gerekçe bu ateşi yeniden parlatabilir. Değerli Coriolanus'un sürgün edilmesi asilleri o derece etkiledi ki, halkın sahibi olduğu gücü elinden almaya ve Tribünleri de kesin olarak onlardan koparmaya kesin niyetliler. Bana sorarsanız bu iş gittikçe kızışıyor ve her an patlayabilir.

VOLSCE

Coriolanus'u sürdüler demek ha?

ROMALI

Sürdüler evet.

VOLSCE

Bizimkiler bu habere bayılacak Nicanor.

ROMALI

Onlara da gün doğdu desene. Bir kadını baştan çıkarmak için en uygun zaman, kocasıyla tartıştığı andır. Coriolanus

vatanı tarafından dışlandığına göre, asil Tullus Aufidius'unuz şimdi kendini gösterebilir!

VOLSCE

Gösterecek emin olun. Size rastladığım için çok şanslıyım. Görevimi zahmete girmeden yapmış oldum. Beraberce geri dönmek iyi olacak.

ROMALI

Akşam yemeğine kadar size Roma ile ilgili ilginç haberler vereceğim. Bu haberlerin pek çoğu düşmanların işine yarayacaktır. Ordu hazır demiştiniz değil mi?

VOLSCE

Muhteşem bir ordu emir bekler vaziyette. Her bireyi özenle seçildi ve bir saat içinde harekete hazır halde bekliyor.

ROMALI

Bunu duyduğuma çok sevindim. Bu muhteşem ordu benim söyleyeceklerimle harekete geçecek. Bu da ayrıca mutluluk veriyor. Bayım, sizinle karşılaşmak hakikaten iyi oldu. Vakit nasıl da geçiyor bilmiyorum.

VOLSCE

Tam ben de aynı şeyleri söyleyecektim. Karşılaşmak gerçekten güzel oldu.

ROMALI

E hadi birlikte gidelim öyleyse.

(Çıkarlar.)

Sahne IV

(Antium'da, Aufidius'un evinin önünde, eski giysiler içinde, kılık değiştirmiş şekilde başını örtmüş olarak Coriolanus girer.)

CORIOLANUS

Antium, Antium. Güzel şehir Antium. Sende yaşayan kadınların çoğunu dul bırakan benim! Bu yapıların sahiplerinin birçoğu karşımda inleyerek yıkıldılar yere. Beni tanıyacak ol-san, kadınlar şişlerle, çocuklar taşlarla üzerime yürüyüp öldürürler beni. (Bir yurttaş girer.) Tanrı sizi korusun.

YURTTAŞ

Sizi de korusun!

CORIOLANUS

Yüce Aufidius'u nerede bulabileceğimi söyleyebilir misiniz acaba? Antium'da mıdır kendileri?

YURTTAŞ

Evet Antium'da ve bu gece asiller için bir şölen düzenliyor.

CORIOLANUS

Bağışlayın ama evi ne taraftadır acaba?

YURTTAŞ

İşte şu, önünüzde duran ev.

CORIOLANUS

Teşekkür ederim bayım. İyi günler size. (Yurttaş çıkar.) Ah be dünya, kahpe dünya, ne kaypaksın sen! Aralarında bir yemin olan dostlar, iki bedende tek yürek taşırken, yaptıkları her şey bir iken, iki farklı kişi olsalar dahi sevgileri bir iken, bir hiç yüzünden boğaz boğaza geliverirler. Can düşmanlığı da aynen böyle. Birbirlerine besledikleri kin ve intikam duygusu, her iki

tarafın da uykularını kaçıtırken, her biri bir diğerini yok etme planları yaparken, ufacık bir bahane bile can dostu olmalarına vesile olabilir. Mesela beni ele alınız. Doğduğum yerlerden nefret ederken, şimdi bu düşman şehrine âşık oluverdim sanki. Bir girelim bakalım Aufidius'un evine. Beni öldürecek olursa en fazla hak yerini bulmuş olur. Ama şartlarımı kabul ederse, ben de onun ülkesine adarım kendimi.

(Çıkar.)

Sahne V

(Aufidius'un evinin salonu. Müzik çalmaktadır. Bir uşak girer.)

BİRİNCİ UŞAK

Şarap, şarap, şarap! Ne biçim servis bu! Bizimkilerin hepsi uyuyor galiba.

(Çıkar. Diğer bir uşak girer.)

İKİNCİ UŞAK

Cotus nerelerde? Efendimiz çağırıyor. Cotus!

(Çıkar. Coriolanus girer.)

CORIOLANUS

Güzel bir eve benziyor. Şöleden mis gibi kokular geliyor. Ama bende pek misafir kılığı yok anlaşılan.

(Birinci uşak girer.)

BİRİNCİ UŞAK

Ne istiyorsun dostum? Nereden geliyorsun? Buralar sana göre yerler değil. Hadi kapıya!

(Çıkar.)

CORIO LANUS

Adım Coriolanus olduğuna göre, bundan iyi ağırlama da beklemiyordum.

(İkinci uşak girer.)

İKİNCİ UŞAK

Nerden geliyorsun böyle bayım? Seni içeri alan kapıcının kafasının üzerinde gözleri var mı merak ettim bak şimdi. Hadi dışarı!

CORIO LANUS

Çekil!

İKİNCİ UŞAK

Çekil mi? Asıl sen çekil!

CORIO LANUS

Asabımı bozmaya başladın.

İKİNCİ UŞAK

Terbiyesizliği bırak! Şimdi görürsün sen.

(Üçüncü uşak girer. Birinci uşak karşılar.)

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Kim bu herif?

BİRİNCİ UŞAK

Hiç böylesine rastlamamıştım. Evden çıkaramadım. En iyisi efendimizi çağırmak olacak.

(Uzaklaşır.)

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Ne işin olur burada senin? Hadi, çık evden!

CORIOLANUS

Kalayım, evinize zarar vermem, korkmayın!

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Nesin, kimsin sen?

CORIOLANUS

Bir beyefendi.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Zavallı bir beyefendi!

CORIOLANUS

Doğru, aynen öyleyim.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Bakınız zavallı beyefendi, başka bir kapıya gidiniz. Burası size göre değil. Hadi defol!.

CORIOLANUS

Sen kendi işine bak. Artıklarla karnını doyur.

(Uşağı itekler.)

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Demek gitmiyorsun. Hadi, efendime burada çok tuhaf bir misafir olduğunu söyle.

İKİNCİ UŞAK

Hemen gidiyorum.

(İkinci uşak çıkar.)

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Nerde kalıyorsun?

CORIOLANUS

Gök kubbenin altında.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Gök kubbenin altı mı?

CORIO LANUS

Evet.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Neresi peki o dediğin yer?

CORIO LANUS

Çaylaklar ve kargalar şehri.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Çaylaklar kargalar mı? Hadi oradan eşek! Desene o zaman saksağanlarla yaşıyorsun.

CORIO LANUS

Hayır, senin efendinin hizmetinde olduğumu söylemedim.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Bayım, efendimi karıştırma işe.

CORIO LANUS

Nedenmiş? Hanımefendini mi karıştırsaydım? Laf kalabalığı yapma hadi. Sen git işlerine bak, yürü hadi!

(Coriolanus uşağı döver ve kovalar. Üçüncü uşak çıkar. Aufidius ve ikinci uşak girer.)

AUFIDIUS

Nerde bu adam?

İKİNCİ UŞAK

İşte burada efendim. Ben onu pataklamasını bilirdim ama lordlar rahatsız olur diye dokunmadım. *(Uzaklaşır.)*

AUFIDIUS

Nerden gelirsin? Ne istersin? İsmi nedir? Niye konuşmuyorsun? Konuşsana be adam, ismini sordum!

CORIOLANUS

(Başındaki örtüyü çıkarır.)

Tullus! Hâlâ beni tanımadıysan ve beni gördükten sonra ben olduğuma inanamıyorsan, adımı söylemek zorundayım.

AUFIDIUS

Neymiş adın?

(Uşaklar uzaklaşır.)

CORIOLANUS

Volsce'lerin olduğu gibi senin de kulaklarını bayağı tırma-
layacak bir isim!

AUFIDIUS

Suratında acı bir ifade var. Söyle bakalım ismi nedir? Davranışların hükmetmeye alışkın bir adamın davranışları. Görünüşün oldukça harap ama asil bir tip olduğun belli. İsmi söyle hadi!

CORIOLANUS

Suratını ekşitmeye hazırlan Tullus. Hâlâ tanımadın demek beni?

AUFIDIUS

Tanımadım dedim ya be adam! Söyle hadi.

CORIOLANUS

Adım Caius Martius! Tüm Volsce'lere, ancak özellikle de sana epey kötülüğü dokunan bir kişi. Bu arada unvanım da Coriolanus! Yaptığım bütün hizmetler, çektiğim onca acı ve

yaptığım vuruşmalarla nankör vatanım için döktüğüm kan karşılığında bana bir tek bu soy ismini verdiler. Senin bana karşı beslediğin kin ve intikam ateşinin en güzel kanıtı olarak taşıyorum onu. Elimde de zaten kala kala sadece bu isim kaldı. Halk hainlik etti ve korkak asiller de beni yalnız bırakınca, köleler arkamdan dalga geçerek Roma'dan dışarı sürüldüm. İşte tüm bu olayların beni sürüklediği yer senin evinin kapısı oldu. Sanmayasın ki senden canımı bağışlamamı isteyeceğim. Canımı kurtaracak olsaydım, hayatta en son karşılaşmak isteyeceğim kişi sen olurdun. Beni buraya getiren şey intikamımı alabilmek ve beni sürgüne yollayanlarla ödeşmek için içimde beslediğim öç alma duygusudur. Eminim ki senin de kalbin intikam duygusu doludur. Sana ve vatanına yapılanların öcünü bir an önce almak istiyorsan, benim şu sefil halimden yararlanmaya bak. Şu an öyle kullanılmaya müsait ki, intikam duygusuyla bu sefile çıkarına olan her işi yaptırabilirsin. Geride bıraktığım soy-suz halkıma karşı, yer altındaki şeytanlar kadar hırsla çalışacağım. Söylediklerimi yapmaya cesaretin yoksa ve bir kere daha zar atmaya mecalin kalmadıysa, o zaman beni öldürüver. İşte gırtlığımı bir darbeyle delik deşik edebilirsin. Bu fırsatı değerlendirmen gerekir. Senin vatanından oluk oluk kan akıtan birinin yaşaması, prestijin açısından da işine gelmeyecektir. Benim yaşıyor olmam senin utancın olur. Fakat şu da var ki, beni kendine hizmet eden biri olarak da kullanabilirsin.

AUFIDIUS

Marcius, Marcius! Söylediğin her kelime, yüreğimin bir köşesinde gizli intikam duygularını bir bir ortaya çıkardı. Lakin aklımdaki intikam yeminlerine ve söylenen sözlere Jüpiter bile, "Evet, doğru!" demiş olsa, bu sözlerin seninkiler yanında inandırıcılığı yok. Ey asiller asili Marcius! Mızrağımın kim bilir kaç kere delemeden parçalandığı o bedenini şimdi kucakla-

mak istiyorum. Bugüne kadar senin kahramanlığına karşı nasıl savaştıysam, aynı hırs ve azimle şimdi de senin dostluğun için çabalayacağım. Öncelikle şunu bilmeni isterim ki, evimin kapısından girmen, severek evlendiğim karımın bile evime ilk adımı atmasından daha çok sevindirdi beni. Yüreğim o ilk günden daha büyük bir heyecanla çarpıyor. Bak, askerlerimiz hazır bekliyor. Benim niyetim de bir kez daha ya kalkanını bileğinden söküp atmaya çalışmak ya da bu uğurda ölüme yürümektir. Tam on iki kere beni yendin. Bu yenilgiler o günden beri rüyalarımın giriyor. Vuruşuyoruz, yerde boğuşuyoruz, tolgalarımızı koparıyoruz, birbirimizin gırtlığına sarılıyoruz... Sonra bu kâbuslardan kan ter içerisinde uyanıyorum. Yüce Marcius, Roma'yla hiçbir problemim olmasa bile, sırf senin gibi bir yiğidi sürgüne yollama alçaklığını yaptıkları için onların tümünü toplar, nankör Roma'nın bağırsaklarını deşer, ellerinde ne varsa alırım! Hadi gel, gel de dostlarımızın, senatörlerimizin elini sık. Roma'ya değil ama yine sizin topraklara karşı sefere hazırlandığım için beni yolcu etmeye gelmişlerdi buraya.

CORIOLANUS

Şükürler olsun!

AUFIDIUS

Birliklerimin yarısının komutasını sana veriyorum Marcius. İntikamını kendi ellerinle almak için, Roma'nın kapılarına mı dayanırsın ya da onları korkutmak için ülkenin bazı bölgelerine seferler mi yaparsın sen karar ver. Memleketinin güçlü ve zayıf yanlarını ancak sen bilirsin. Tecrübene güveniyorum, kendi kararını kendin ver. Neyse, şimdi gel önce seni isteklerine evet diyecek kişilerle tanıştırayım. Tekrar hoş geldin! Bugüne kadar düşmanımydın ama bundan sonra dostumsun. Evet, dost Marcius! Ver elini, hoş geldin!

(Coriolanus ve Aufidius çıkar. İki uşak gelir.)

BİRİNCİ UŞAK

Ne garip değişiklik!

İKİNCİ UŞAK

Adamı sopayla dövecektim neredeyse ama içimden bir ses giysilerine aldanma demişti bana.

BİRİNCİ UŞAK

Adamda da ne güçlü kol varmış, iki parmağıyla nasıl da döndürdü beni...

İKİNCİ UŞAK

Ben zaten tuhaf birisi olduğunu başından beri anlamıştım. Öyle bir yüzü vardı ki, nasıl desem...

BİRİNCİ UŞAK

Evet evet. Kesinlikle bir şey vardı. Bana kalırsa şeye benziyordu... Canım çıksın ki tahmin etmişim ondaki gariplikleri.

İKİNCİ UŞAK

Yemin ederim ben de anlamıştım. Onun gibisi yoktur şu dünyada.

BİRİNCİ UŞAK

Bence de. Ondan daha büyük bir asker.

İKİNCİ UŞAK

Kimden? Efendimizden mi?

BİRİNCİ UŞAK

Yok be, neyse boş ver hadi!

İKİNCİ UŞAK

Bence onun gibi altı tane eder.

BİRİNCİ UŞAK

Yok canım, o kadar da uzun boylu değil. Ama daha büyük bir asker.

İKİNCİ UŞAK

İyi de şehir savunmada efendimiz müthiştir. Bu söylediğin şey göreceli bir durum.

BİRİNCİ UŞAK

Doğru ama saldırıda da öyledir efendimiz.

(Üçüncü uşak girer.)

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Hey köleler! Haber var bende haber, aptallar sürüsü!

BİRİNCİ VE İKİNCİ UŞAK

Nedir haber! Hadi söylesene duyalım.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Şu dünyada her milletten olurdum ama Romalı asla. Oysa şimdi seve seve mahkum bile olurdum Romalı olmaktansa.

BİRİNCİ VE İKİNCİ UŞAK

Nedenmiş?

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Neden olacak, bizim komutanı hırpalayan adam vardı ya, Caius Marcius, o burada, evde şu an!

BİRİNCİ UŞAK

Neden, komutanı hırpalayan diyorsun?

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Hadi hadi, burada biz bizyiz. Marcius ona her zaman sert gelmiştir. Kendisi bile söylerken duydum bunu.

BİRİNCİ UŞAK

Biraz yamyamlığı olsaydı kızartıp yerdi onu.

İKİNCİ UŞAK

Haberin gerisini de söylesene.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Masanın başına oturttukları Marcius'u öyle övüyorlar ki içeride, Mars'ın oğlu ve veliahtı gelmiş sanırsınız. Senatörlerin gıkı çıkmıyor ve hiçbiri önünde soru sormaya cesaret edemiyor. Efendimiz ise ona adeta sevgilisiymiş gibi davranıyor. Marcius'un ellerine dokunurken kutsal bir nesneye dokunur gibi dokunuyor ve gözlerini deviriyor. Anlayacağınız, bizim komutan anlaşıldığı kadarıyla yetkilerinin yarısını Marcius'a devretmiş gibi görünüyor.. Marcius, Roma kapılarına dayanıp önüne geleni ezecekmiş ve kapı bekçisini kulaklarından sürükleyecekmiş.

İKİNCİ UŞAK

Bunu da ancak o yapabilir zaten.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Yapacak tabii ki! Marcius'un düşmanı kadar dostu da vardır. Ama bu dostları ona dostluklarını gösteremiyor. Bunun sebebi de çok açık. Adam iktidarda değil.

BİRİNCİ UŞAK

Iktidar mı? Ne iktidarı?

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Marcius'un yine göğsü kabarırsa ve kanlanıp canlanırsa, hepsi saklandığı delikten çıkacak ve yağmur sonrası kanı kaynayan tavşanlar misali onunla birlikte şenlik yapacaklar.

BİRİNCİ UŞAK

Peki ne zaman olacak bu?

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Yarın, bugün, hemen. Öğleden sonra davulları duyacaksınız. Aslında şenliklerin bir parçası bu. Ağızlarını bile silmeden başlayacaklar.

İKİNCİ UŞAK

Gene ortalık fena karışacak desene. Bu barış denen şey demirleri paslandırmaktan, terzileri çoğaltmaktan ve ozan üretmekten başka işe yaramıyor.

BİRİNCİ UŞAK

Bana sorarsanız da savaş gibisi yoktur. Barışa benzemez. Gündüzle gece bir olur mu! Savaşla birlikte bacakları açılır insanın. Kulaklarının pası silinir. Barışsa tam bir felç gibidir. Miskinlik, sağırlık, uyku, hissizlik hep barışın melanetleridir. Savaş insanları yok eder belki ama barış zamanlarında da birçok piç çıkar ortaya.

İKİNCİ UŞAK

Evet evet. Savaşlarda insanların tecavüze uğradığı filan doğru ama, boynuzluları üreten asıl dönemler de barış dönemleridir.

BİRİNCİ UŞAK

Bence de. Üstelik insanları birbirinden nefret ettiriyor.

ÜÇÜNCÜ UŞAK

Neden? Çünkü insanların birbirine artık pek ihtiyaç duyduğu yok da ondan. Param olsaydı derhal savaşa yatırırdım. Şu Romalıların da Volsce'ler kadar perişan olduğunu görebilecek miyim acaba? Kalkıyorlar, kalkıyorlar!

BİRİNCİ VE İKİNCİ UŞAK

Hadi, hadi, hadi!

(Çıkarlar.)

Sahne VI

(Roma'da bir meydan. Tribünler Sicinius ve Brütüs girer.)

SICINIUS

Bir ses seda çıkmadığına göre korkacak bir şey yok demektir. Kargaşa bitmiştir. Halk sükunete kavuşunca Marcius'un taraftarlarının da gıkı çıkmaz oldu. İşler yoluna giriyor. Marcius'un dostlarına kalsa, milletin sükunet içerisinde yaşaması varken kendi çıkarları doğrultusunda halkı sokağa döküp olay çıkarmalarını tercih ederler.

BRÜTÜS

Zamanında müdahale ettik.

(Menenius girer.)

Menenius mu bu?

SICINIUS

Evet o. Son zamanlarda oldukça nezaketli. Merhaba bayım.

MENENIUS

İkinize de merhaba.

SICINIUS

Arkadaşlarının dışında Coriolanus'u pek soran yok. Özlediklerini de sanmıyorum. Roma da yerli yerinde duruyor. Öfkesinden kuduruyor olsaydı da yerinde duracaktı.

MENENIUS

Her şey çok iyi. Eğer Coriolanus dik başlı olmayıp biraz idare edilebilseydi daha da iyi olacaktı.

SICINIUS

Nerdeymiş, kulağınıza gelen bir şey oldu mu?

MENENIUS

Hayır, yok. Annesiyle karısı da duymamış.

(Üç dört yurttaş girer.)

YURTTAŞLAR

Tanrılar ikinizi de korusun.

SICINIUS

İyi akşamlar yurttaşlar.

BRÜTÜS

İyi akşamlar hepinize.

İKİNCİ YURTTAŞ

Biz, karlarımız, çocuklarımız diz çöküp ikinize dua ediyoruz.

SICINIUS

Sağ olun, ocağınıza bereket dolsun.

BRÜTÜS

Güle güle sevgili yurttaşlar. Keşke Coriolanus da sizi bizim kadar sevseydi.

YURTTAŞLAR

Tanrı sizi korusun!

TRİBÜNLER

Güle güle!

(Yurttaşlar çıkar.)

SICINIUS

Yurttaşlar kısa süre öncesine kadar infiale kapılmış ve sokaklarda bağışıyordu. Şimdi ne kadar da güzel her şey.

BRÛTÛS

Caius Marcius saygı değer bir askerdi. Ama küstahtı ve kib-rinden geçilmiyordu. Son derecede hırslıydı ve egoistti.

SICINIUS

Kimseye muhtaç olmadan Konsüllük koltuğuna konmayı hayal ediyordu.

MENENIUS

Ben öyle düşünmüyorum.

SICINIUS

Konsül olmuş olsaydı böyle konuşamazdın. Hepimizi yakıp yıkmıştı bile.

BRÛTÛS

Neyse ki tanrılar buna engel oldu ve Roma Marcius olma-dan güven ve huzur buldu.

(Bir Edile girer.)

EDILE

Yüce Tribünler! İçeri tıktığımız bir köle var. Bu kölenin söylediğine göre Volsce'ler iki koldan Roma topraklarına girmişler. Önlerine çıkan her şeyi yakıp yıkıyorlarmış.

MENENIUS

Aufidius bu! Marcius'un Roma'dan kovulduğunu duyunca boynuzlarını yine uzatmaya başladı demek ki. Marcius Roma'da iken o boynuzların ucunu bile göstermeye cesaret edemezdi.

SICINIUS

Hey, dur bakalım! Bu Marcius olayı da nereden çıktı?

BRÜTÜS

Kırbaçlasınlar şu köle olacak boşboğazı. Volsce'ler aramızdaki sözleşmeyi bozamaz.

MENENIUS

Bozamaz mı? Bana sorarsan, kayıtlara göre bu pekâlâ mümkün görünüyor. Şu yaşlı ömrümde üç örnek hatırlıyorum. Köleyi cezalandırmadan önce bu olayı nereden duyduğunu sorun. Haber kaynağını niçin kamçılacaksınız ki!

SICINIUS

Bana sorarsanız olacak şey değil bu.

BRÜTÜS

Mümkün değil!

(Bir Haberci girer.)

HABERCİ

Asiller büyük bir ciddiyetle Senato'ya doğru gidiyorlar. Gelen şu haber yüzünden hepsinin suratında bir gerginlik var.

SICINIUS

O pis kölenin işi bu. Halkın önüne çıkarıp kırbaçlayın onu. Tamamen o pislğin uydurması.

HABERCİ

Evet saygı değer efendim. Kölenin sözlerini destekleyen başka dedikodular da var. Daha da ürkütücü...

SICINIUS

Ne? Ürkütücü mü?

HABERCİ

Halk hep bunu konuşuyor efendim. Olur mu olamaz mı siz bilirsiniz ama söylenenlere göre Marcius, Aufidius'la birleşmiş ve ordusunun yarısının başında Roma'ya geliyormuş. Genç yaşlı demeden intikam almaya ant içmiş.

SICINIUS

Bu çok mümkün!

BRÜTÜS

Bana sorarsanız dönmesini istedikleri Marcius'un dostları tarafından uydurulmuş bir martaval.

SICINIUS

Çok kurnazca bir tezgah!

MENENIUS

Olacak şey değil! Aufidius'la bu kadar mizacı çatışan bir adam nasıl olur da birleşir!

(İkinci bir haberci girer.)

İKİNCİ HABERCİ

Sizi Senato'ya çağırıyorlar. Marcius, Aufidius'la birleşerek çok büyük bir ordu ile topraklarımıza girmiş. Her şeyi talan etmişler.

(Cominius girer.)

COMINIUS

Çok iyi iş becerdiniz!

MENENIUS

Haberler nasıl söylesene?

COMINIUS

Yaptığınızı gördünüz mü? Şimdi bu yaptığınız hata yüzünden kızlarınıza tecavüz edilecek, karılarınızın namusları kirle-
necek ve evlerinizin çatıları tepenize çökecek.

MENENIUS

Haberler nasıl, haberler?

COMINIUS

Bütün ibadethaneleriniz yerle bir olacak! Uğrunda mücade-
le verdiğiniz haklarınız elinizden alınacak.

MENENIUS

Ne olur söylesenize, haberler nasıl? Çok güzel bir iş becer-
diniz Tribünler! Haber nedir söyleyin hadi. Marcius dedikleri
gibi Volsce'lere katılacak olursa...

COMINIUS

Volsce'lerin tanrısı olmuş ve önderlik ediyormuş. Adamlara
öylesine güven vermiş ki, sanki onu da doğa yaratmamış da baş-
ka bir varlıktan doğmuş. Öyle bir havaya sokmuş ki Volsce'leri
bir sağanak gibi geliyorlar üstümüze. Askerleri, yaz aylarında ke-
lebek avlayan çocuklar ya da sinek avlayan kasaplar kadar rahat-
tır.

MENENIUS

İyi halt ettiniz Tribünler! Siz ve önlüklü arkadaşlarınız bir
halt yediniz ve şimdi yaşadığımız korkuya bakın!

COMINIUS

Roma'nızı silkeleyecek ve hallaç pamuğu gibi atacak.

MENENIUS

Herkül olgun meyveleri nasıl sallayıp düşürdüyse, siz de
onun gibi iyi iş yaptınız!

BRÜTÜS

Yani bunun doğru mu olduğunu söylüyorsunuz efendim?

COMINIUS

Doğru tabii! Hem de betinizi benzinizi attıracak kadar. Bütün bölgeler şenliklerle ona katılıyor. Direnmeye çalışanlar ise, aptalca kahramanlıkları yüzünden birer şapşal olarak ölüyorlar.

MENENIUS

Eğer Marcius bize merhamet etmezse mahvolduğumuz gündür.

COMINIUS

Kim isteyecek bunu Marcius'tan? Tribünler utancından söyleyemez bunu. Halk da yapamaz çünkü bu, kurdun çobandan merhamet beklemesi gibi bir şey olur. Onun en yakın dostları bile birer ricacı gibi araya giremeyecek durumda. Çünkü onlar bile, Marcius'u suçlayıp düşmanı gibi davrandılar.

MENENIUS

Doğru! Elinde meşaleyle evimi ateşe verse, "yapma" demeye yüzüm olmazdı. Her şeyi berbat ettiniz. Siz ve o işgüzar dostlarınız! İyi halt ettiniz!

COMINIUS

Sizin yüzünüzden oldu bu! Roma hiç böyle bir çaresizliğe düşmemişti.

TRİBÜNLER

Niye bizim yüzümüzdenmiş?

MENENIUS

Niye mi! Bizim yüzümüzden mi peki? Marcius'u sevdiğimiz halde, ödleliğimizden dolayı onu aşağılayarak sürgün etmenize engel olamadık.

COMINIUS

Ama yalvararak geri dönmesini isteyecekler. Tullus Aufidius bile Coriolanus'un buyruklarına sanki emir eri gibi uyuyor. Aptalca ve umutsuzca bir direniş dışında Roma'nın elinden bir şey gelmez. Stratejisi yok, gücü yok, savunması yok!

(Bir grup yurttaş girer.)

MENENIUS

İşte belanın sebepleri de geliyor. Aufidius da onunla mıymış? Coriolanus'u Roma'dan kovarken bağırıp çağırarak leş kokulu yağlı şapkalarınızı havaya fırlatıyordunuz. İşte şimdi geri geliyor. Askerlerin kafalarındaki saçlar tepenize birer kırbaç gibi şaklayacak. Kovalarken havaya fırlatılan şapkalar kadar kelle alacaktır Marcius. Bunu hepimiz hak ettik çünkü.

YURTTAŞLAR

Ah tanrılar! Bu korkunç bir haber!

BİRİNCİ YURTTAŞ

Esasında sürgüne gönderilmesini istememiştim. Yazık olacağını söylemiştim.

İKİNCİ YURTTAŞ

Ben de!

ÜÇÜNCÜ YURTTAŞ

Ben de aynen söyledim! Zaten çoğumuz da öyle demiştik. Her ne kadar sürülmesine rızamızla izin verseysek de, irademiz dışı olduğu da açık.

COMINIUS

Çok güzel yapmışınız. Oylarınızı çok iyi kullanmışsınız!

MENENIUS

İyi halt etmişsiniz. Kapitol'e gidelim mi?

COMINIUS

Evet evet, gidelim.

(Cominius ve Menenius çıkar.)

SICINIUS

Hadi yurttaşlar evlerinize gidin. Sıkmayın canınızı. Gerçekleşmesini istedikleri şeyler uyduruyor bunlar. Hepsi bundan ibaret. Evinize gidin ve korkuya kapılmayın.

BİRİNCİ YURTTAŞ

Tanrı bizi korusun! Hadi evlere dağılalım. Onu sürgün etmekle hata ettiğimizi söylemiştim.

İKİNCİ YURTTAŞ

Hepimiz söyledik. Neyse, hadi gidiyoruz.

(Yurttaşlar çıkar.)

BRÜTÜS

Bu hiç hoşuma gitmedi.

SICINIUS

Benim de.

BRÜTÜS

Hadi biz de Kapitol'e gidelim. Bu haberin yalan olması için servetimin yarısını feda edebilirim.

SICINIUS

Evet ben de, hadi gidelim.

(Çıkarlar.)

Sahne VII

(Roma yakınında bir karargâh. Aufidius ve yaveri girer.)

AUFIDIUS

Romalının peşindeler hâlâ değil mi?

YAVER

Adam büyüledi sanki hepsini. Bu nasıl bir çekiciliktir anlamadım. Yemekten önce yapılan duayı da o, sofradaki konuşmayı da o yapıyor, yemek sonrası teşekkürü de o ediyor. Kendinizi özellikle mi geri planda bırakıyorsunuz?

AUFIDIUS

Şimdi bir şey yapacak olursam planımı sekteye uğratabilirim. Eve geldiğinde onu kucakladığım zaman, kibrinin bana karşı da süreceğini kestirememiştim. Ama düşündüm de, bu aslında onun kişiliğinin tutarlı olduğunu gösteriyor. Düzeltmeyeceğime göre hoş görmek durumundayım bunu.

YAVER

Yine de keşke görevinizi onunla paylaşmasaydınız. Yarım yarım paylaşmaktansa ya tümünden ona bıraksaydınız ya da siz ele alsaydınız idareyi.

AUFIDIUS

Seni anlıyorum. Lakin hesap günü geldiğinde onu nasıl sıkıştıracağımı planladım. Her işi çok iyi yaptığını sanıyor. Halk da böyle düşünüyor. Vorse devletinin menfaati için çalışıyor. Vuruşurken bir ejderha gibi. Kılıcı yerinden çıktığı an bir kelle düşüveriyor. Ama hesaplamadığı bir şey var. Hesap zamanı geldiğinde ya o kellesini verecek ya da ben!

YAVER

Sizce Roma'nın işini bitirebilecek mi?

AUFIDIUS

Roma'nın tüm asilleri onun dostlarıdır. O daha oturmadan bile bütün yerleri ona sunuyorlar. Tüm senatörler ve asilzâdeler de onun arkasında yer alacaktır. Halk ise onu ne kadar aceleyle kovduysa o kadar acele bir şekilde geri çağıracaktır. Tribünler zaten söz bile söyleyemeyecek, çünkü asker değiller. Balık kartalının balığa yaptığığının aynısını, Marcius Roma'ya yapacak. Roma'yı alacaktır yani. Halkın soylu bir hizmetkârı olduğu zamanlarda kendisine verilen payeleri gereği gibi taşıyamadı. Bunun sebebi kibri miydi, yoksa eline geçen çok güzel fırsatları değerlendirmeyi becerememesi mi bilinmez. Belki de birden fazla karakteri hoş karşılamadı. Yani at sırtından yer minderine geçiş yapmak kolay değildir. Savaşdaki komutanlığı barışta halka da yapmaya kalkarsan olmaz. Muhtemelen bu sebeplerden biri veya birkaçıdır. İnsanlar ondan korkmaya ve nefret etmeye başladı ve en nihayet sürgüne yolladı. Ama yine de öyle başarıları ve zaferleri var ki, insan kusurlarından söz edecek olduğunda lafı ağzına tıkayıveriyor. Marcius kendi içerisinde övgüye değer bir varlık belki ama, onun için en uygun mezar da, gücünün açığa vurulup sergilendiği kürsü olacak. Çivi çiviye söker. Hakları çiğneyen yine haklardır. Hadi gidelim. Roma senin olduğunda Coriolanus, her zamankinden daha fakir olacaksın ve o gün seni mağlup edeceğim.

(Çıkarlar.)

Beşinci Perde

Sahne I

(Roma'da bir meydan. Menenius ile Cominius, Sicinius ile Brütüs ve diğerleri girer.)

MENENIUS

Hayır, gitmem! Bir zamanlar onun komutam olan, onu candan seven kişi ne dedi duydunuz.

Bana baba derdi, ama olsun. Onu sizler sürdürünüze göre, gidin, çadırına bir mil kala diz çökün ve dizlerinizin üstünde yanına gidip merhamet dilenin. Yoo hayır! Cominius'la görüşmek istemediğine göre, ben hiç gitmem.

COMINIUS

Beni tanımazlıktan geldi.

MENENIUS

Duydunuz mu?

COMINIUS

Oysa bir zamanlar adımla seslenirdi bana. Eski yakınlığımızı hatırlattım! Birlikte döktüğümüz kandan söz ettim. "Coriolanus," dediğimde cevap vermedi. Hiçbir ismi kabullenmiyordu. Sanki bir hiçti; adsız, unvansız, Tâ ki, yanan Roma'nın ateşinde demirini kızdırıp kendine bir ad dövene kadar.

MENENIUS

Ya, gördünüz mü, iyi iş becerdiniz! Bir çift tribün ellerinden geleni yapıp Roma'yı çökertti ve kömürü ucuzlatmayı başardı. Ne güzel bir anıt!

COMINIUS

En beklemedikleri anda insanları bağışlamanın ne kadar yüce olacağını hatırlattım ona. Devletin, cezalandırdığı insandan Böyle bir ricada bulunmasının çok beylik bir şey olduğunu söyledi.

MENENIUS

Çok iyi! Daha hafifini söyleyebilir miydi!

COMINIUS

Yakın dostlarına olan saygısına değineyim dedim. Cevabı, "Onlar için durup pis, küflü bir saman yığını eşeleyecek değilim!" oldu. Bir iki buğday kırıntısı için yığını yakmaktan vazgeçip kötü kokuyu çekmeye değmezmiş.

MENENIUS

Bir iki buğday kırıntısı ha! Ben de bunlardan biriyim; annesi, karısı, çocuğu. Ve şu yürekli insan! Hepimiz buğday kırıntısıyız. Siz de küflü samansınız; kokunuz aya ulaşıyor. Sizin yüzünüzden biz de yanmak zorundayız.

SICINIUS

Yok yok, lütfen sakin olun! Şu anda, en çok yardıma ihtiyacımız varken, yardımınızı esirgeyecek olsanız da, başımıza gelen bu felaket için bizi suçlamayın. Hem, hiç şüphe yok, ülkemizin selameti için siz gidip onunla konuşursanız, tatlı diliniz bu vatandaşımızı durdurmakta, şu anda toplayabileceğimiz bir ordudan daha etkili olur.

MENENIUS

Hayır, bu işe karışmayacağım!

SICINIUS

Ne olur gidin!

MENENIUS

Ben ne yapabilirim ki?

BRÜTÜS

Hiç değilse bir deneyin. Bakalım Roma'ya olan sevginiz Marcius'a karşı ne kadar etkili olacak?

MENENIUS

Peki, ya Marcius, Cominius'a yaptığı gibi, hiç dinlemeden beni geri gönderirse ne olacak? Gördüğüm kaba muamelenin üzüntüsüyle yıkılmış, kırgın bir dost olarak dönersem? O zaman ne olacak?

SICINIUS

Herhalde o zaman da Roma iyi niyetinin değerini bilir ve gerektiği gibi sana teşekkür eder.

MENENIUS

Girişeceğim bu işe. Sanırım beni dinler. Yine de, dudağını ısırıp Cominius'a homurdanmış olması çok cesaretimi kırıyor. Zamanı iyi seçilmemişti; Coriolanus henüz yemeğini yememişti: Damarlar dolmamışsa kanımız soğuktur. Böyle oldu mu sabahları surat asarız; bir şey vermeye, bağışlamaya eğilimli olmayız. Ama bu boruları, kanımızı taşıyan bu kanalları şarap ve yemekle doldurduğumuzda ruhumuz yumuşar, papazlar gibi oruç tuttuğumuz zamankine benzemez. Bu nedenle, yemeğini yiyip beni dinlemeye yatkın oluncaya dek onu gözlerim, sonra da dalarım yanına.

BRÜTÜS

Onun merhametine giden yolu biliyorsunuz; yolunuzu kaybetmezsiniz.

MENENIUS

Vallahi ne olursa olsun yoklayacağım onu! Talihim var mı yok mu çok geçmeden belli olur.

(Çıkar.)

COMINIUS

Onu asla dinlemez!

SICINIUS

Öyle mi?

COMINIUS

Söylüyorum size, altın içinde oturuyor! Roma'yı yakma hırsıyla kıpkızıl kesilmiş gözleri.

Kırgınlığı, merhametinin zindancısı. Önünde diz çöktüm; duyulur duyulmaz bir sesle, "Kalk!" dedi ve başka bir şey söylemeden, şöyle bir el hareketiyle beni savdı. Ne yapabileceğini ve durumu gereği yeminle bağlandığı için, ne yapamayacağını arkamdan yazıyla göndermiş. Yani tüm ümitler boş. Duyduğuma göre, soylu annesiyle eşi, ülkesine acısın diye ona gidip yalvaracaklarmış. Dileyelim ki bundan bir sonuç çıksın.

Sahne II

(Roma önünde Volsce karargâhi. Nöbetçilerin yanına Menenius girer.)

BİRİNCİ NÖBETÇİ

Dur! Nereden gelirsin?

İKİNCİ NÖBETÇİ

Yaklaşma! Dön geri!

MENENIUS

Bu hoşuma gitti. Sağlam nöbet tutuyorsunuz. Fakat bir devlet görevlisi olarak Coriolanus'la konuşmaya geldim.

BİRİNCİ NÖBETÇİ

Nereden geliyorsun?

MENENIUS

Roma'dan.

BİRİNCİ NÖBETÇİ

Komutanımız Roma'dan kimseyle görüşmek istemiyor. Geçemezsin geri dön!

BİRİNCİ NÖBETÇİ

Hem siz Coriolanus'la görüşmeden Roma yanmaya başlayacak.

MENENIUS

Arkadaşlarım, komutanınız Roma'dan ve dostlarından söz ederken benden de muhakkak bahsetmiş olmalı. Benim adım Menenius. Duymuş olmalısınız ismimi.

BİRİNCİ NÖBETÇİ

Hiç fark etmez, senin isminin burada hükmü yok, geri dön.

MENENIUS

Bana bak dostum. Coriolanus beni oldukça sever. Yaptığı tüm iyi işlerde ona rehberlik etmişimdir. Halk da onun şöhretini ve ününü, biraz da abartılmış olarak hep benden dinlemiştir. Coriolanus gibi adamlar için hiçbir övgü fazla sayılmaz. Hatta bazen kantarın topuzunu kaçırap doğrulardan bile sapa-

arak anlattığım olmuştur onun başarılarını. O, hep desteklediğim dostlarım arasında ilk sıradadır. Bu nedenle buradan geçme hakkına sahibim.

BİRİNCİ NÖBETÇİ

Bayım, bir süredir burada söylediğiniz kadar kuyruklu yalancı onun adına da söylediyse, buradan hiç geçemezsiniz. Söyledikleriniz doğrular kadar şerefli olabilir belki ama yine de geçirmem sizi. Geri dönün hadi!

MENENIUS

Benim adım Menenius be adam! Senin komutanının yanından hiç ayrılmayan Menenius.

İKİNCİ NÖBETÇİ

Sen Coriolanus'un yanında yalancısı olarak bulunmuş olabilirsin ama ben de şu an onun hizmetinde doğruları söyleyerek seni geçiremeyeceğimi söylüyorum. Dön geri dedim!

MENENIUS

Yemeğini yediyse konuşacağım onunla. Aksi halde konuşmayacağım.

BİRİNCİ NÖBETÇİ

Romalısınız siz değil mi?

MENENIUS

Evet, komutanın gibi Romalıyım.

BİRİNCİ NÖBETÇİ

Siz de Coriolanus gibi Roma'dan nefret etmeliydiniz. Bu şehrin tek savunucusu Coriolanus'u sürgüne gönderdikten sonra, cahil halk sürüsünün laflarına uyup düşmana teslim ettikten sonra, hâlâ Coriolanus'un kocakarıların sızlanmalarını, bakire kızlarınızın yalvarmalarını veya senin gibi bir ihtiya-

rın aptalca girişimini dikkate alacağını mı sanıyorsun. Böylece öç almasını engelleyeceğini mi düşünüyorsun? Kısa süre sonra Roma'yı saracak alevleri de bu şekilde mi söndüreceğini sanıyorsun? Yanılıyorsun. Hadi Roma'ya dön ve sonunuza hazırlanın. Artık birer mahkumsunuz. Coriolanus idam hükmünü değiştirmeyeceğine ve kimseyi affetmeyeceğine dair yemin etti.

MENENIUS

Bana bak be adam! Komutanın şu an burada olsaydı bana daha saygılı davranırdı.

BİRİNCİ NÖBETÇİ

Komutanım sizi tanımaz bile!

MENENIUS

Generalin diyorum.

BİRİNCİ NÖBETÇİ

Generalin umurunda bile değilsiniz. Hadi yürü git. Yoksa kelleni koparırım senin! Geri dedim! Geri!

MENENIUS

Bak dostum... Arkadaşım...

(Coriolanus ve Aufidius girer.)

CORIOLANUS

Ne oluyor burada?

MENENIUS

Hah işte geldi. Şimdi gösteririm sana beni nasıl sayıyorlarmış! Coriolanus'tan beni senin gibi bir nöbetçi parçasının uzak tutamayacağını şimdi göreceksin! İzle bakalım nasıl karşılanıyormuşum. Sonra da darağacı mı, uzun süreli işkence ve hapis mi, kendi sonunu düşünmeye başla. Şimdi göreceklelerin yüzünden sakın bayılmayasın ha!

(*Coriolanus'a*)

Ulu tanrılar sağlık ve sıhhatini korusun ve baban Menenius'un sevdiği kadar seni sevsin ve üzerine titresin! Oğlum benim, hepimizi ateşlere atıyorsun. Bu ateşi söndürecek suyu getirdim sana. Zorla ikna edip yolladılar beni seninle görüşmeye. Benden başka kimsenin sözünü dinlemeyeceğini biliyorlardı. Bu yüzden ite kaka yolladılar beni zorla ve Roma'yı bağışlamayı istememi söylediler. Şu nöbetçi ise beni seninle görüştürmemek için elinden geleni yaptı ha! Tanrılar gazabını ona yöneltsin!

CORIOLANUS

Kaybol gözümün önünden!

MENENIUS

Ne? Kaybolmak mı?

CORIOLANUS

Ben artık başkaları için hizmet ediyorum ve karı, çoluk çocuk vız gelir bana. İntikamımı mutlaka alacağım. Hem burada bağışlama yetkisi bende değil Volsce'lerin elinde. Dostum olmana gelince... Doğru, böyle idi. Fakat şu anda bu dostluğu hatırlamaktan ziyade, unutkanlık daha çok işime geliyor. Hadi git buradan. İstekleriniz konusunda haklı olabilirsiniz. Ama yine de Roma'nın sağlam kapıları benim önümde pek öyle duramayacak. Şunu da söylemek isterim ki, seni severdim. Bu nedenle şunu almalısın. Sana yazmıştım bu mektubu. (*Menenius'a bir mektup verir.*) Söylemek istediklerini dinlemeyeceğim. Şu gördüğün adam Aufidius, Roma'da iken sevdiğim biriydi ama şimdi görüyorsun durumu.

AUFIDIUS

Çok tutarlısın.

(*Coriolanus ve Aufidius çıkar. Nöbetçiyle Menenius sahnededir.*)

BİRİNCİ NÖBETÇİ

İsminiz Menenius'tu değil mi efendim?

İKİNCİ NÖBETÇİ

Yakın dostuymuş! Dönüş yolunu biliyorsunuz değil mi!

BİRİNCİ NÖBETÇİ

Hani çok kötü şeyler olacaktı yanına bırakmazsak!

İKİNCİ NÖBETÇİ

Korkudan bayılacaktım hani?

MENENIUS

Hiçbiriniz, ne siz ne generaliniz umurumda değilsiniz. Zavallılar! Ben kendi ellerimle ölmeye niyetlenmişken, başkasının elinden gelecek ölüme gülerim sadece. Umarım uzun yıllar değişmeden şu anki halinizi korursunuz ve yaşlandıkça bu, eziyet halini alır sizin için! Coriolanus'un bana söylediğini ben size söylüyorum: Kaybolun gözümün önünden!

(Çıkar.)

BİRİNCİ NÖBETÇİ

Asil bir ihtiyar.

İKİNCİ NÖBETÇİ

Gerçek asil olan generalimizdir. Rüzgârın etkilemediği bir meşe gibi.

(Çıkarlar.)

Sahne III

(Coriolanus'un çadırı. Coriolanus, Aufidius ve diğerleri girer.)

CORIOLANUS

Yarın Roma önlerinde karargâh kurarız. Savaş planlarını

nasıl da düzgün yürüttüğümü Volsce lordlarına anlatacağım umarım. Yoldaşım olarak yapmalısın bunu.

AUFIDIUS

Sadece Romalıların amaçlarını gözettin. Tek fısıltıyı bile kabul etmeyerek genel isteklere kulak tıkadın. Seninle konuşmaya gelen dostlarına bile yüz çevirdin.

CORIOLANUS

Son gördüğün adam var ya, beni babamdan daha çok sever ve ben onu kalbi kırık bir şekilde Roma'ya yolladım. Romalılar için esasında en son güvenilecek adamdı. Onun sevgisine karşı ben aksi bir surat takınarak, en başta geri çevirdikleri ve artık kabul edemeyecekleri ilk şartları sürdürdüm. Bu da bu yaşlı adamı onurlandırmak içindi. Verdiğim ödün bundan ibaret. Şu dakikadan sonra, ne devletten ve ne de özel dostlarımdan hiçbir özel istek ve başvuruyu dikkate almayacağım. (*İçerden bağrışmalar gelir.*) Nedir bu sesler? Verdiğim sözleri daha ilk dakikada bozduracak şeyler mi olacak yoksa! Hayır! (*Virgilia, Volturnia, Valeria, küçük Manius ve diğerleri girer.*) En önde karım Virgilia geliyor ve arkasındaki annemin kucağında, bedenine onurlu bir kalıp vermiş olan kendi kanından torunu. Fakat, hayır! Sevgi uzak olsun benden! Katılık erdem olsun! O diz kırmak da neyin nesi? Tanrıları bile yoldan çıkaracak o kumru gözler! Ben de bir parça topraktanım ve çözülüyorum! Annem eğiliyor. Olimpos'un bir köstebek yuvası önünde baş eğip yalvarmasına benziyor! Küçük yavrumun bile yüzünde acınası ve yalvaran bir ifade var. "Bizi gör!" der gibi bir ifade... Evet, Volsce'ler isterlerse Roma'yı sabanla sürüp İtalya'dan tarak geçirsinler, içgüdülerimle hareket etmeyeceğim ve yüreksiz olmayacağım. Hısım akraba tanımazmış gibi sapasağlam duracağım.

VIRGILIA

Sevgili kocam!

CORIO LANUS

Bu gözler, Roma'daki Marcius'un gözleri değil!

VIRGILIA

Bunca acı bizi değiştirdi. Bu yüzden sana öyle geliyor.

CORIO LANUS özelkitapgrubu

Beceriksiz bir oyuncu gibi rolümü unuttum. Rezil olmamak işten değil. Sevgili karım, zalimliğimi bağışla ama bu lafıma karşılık benim de Roma'yı bağışlamamı isteme. Roma benim için sürgündeki günlerim kadar uzun, intikamım kadar tatlı bir öpücük! Senden alıp getirdiğim öpücüğe sadık kalan dudaklarım, bekaretini her zaman için korudu. Gün bugündür! Ey tanrılar! Gevezelik ederek dünyanın en soylu annesini selamlamayı unutuyorum. Diz çökmeliyim! (*Diz çöker.*) Ki saygımın derecesi sıradan oğullardan farklı olsun.

VOLUMNIA

Kalk ayağa oğlum. Tanrı seni korusun! (*Coriolanus kalkar.*) Senin karşında ben diz çökmeliyim. Ve kendisini yalnızca evladın annesine borcu olarak gören Ödev'e, hatasını gösteriyorum. (*Diz çöker.*)

CORIO LANUS

Bu ne demek anne? Sen, dersini almış oğlunun önünde nasıl diz çökersin? Doymak bilmez kumsal çakılları yıldızlara ulaşsın. Asi rüzgârlar kibirli sedir ağaçlarını çarpsın. İmkansızlığı yok, edip olmayacak şeyleri en kolay işe çevirsinler!

VOLUMNIA

Senin kalıba girmene ben yardımcı oldum ve sen benim sa-
vaşçısın. Bu bayanı tanıyor musun?

CORIOLANUS

Publicola'nın asil kız kardeşi. Roma'daki ay parçası! Bembeyaz karın donmasıyla oluşup Diana tapınağından sarkan buz parçası gibi saf bir insan! Sevgili Valeria!

VOLUMNIA

Bu senin küçük bir benzerin. Zamanla olgunlaşıp tıpkı sana benzeyebilir.

CORIOLANUS

Yüce Jüpiter düşüncelerini asil bir şekilde yoğursun. Şeref-sizlik yanından bile geçmesin. Savaş sırasında, gemicilere yol gösteren fenerler gibi tüm fırtınalara dayanıklı olasin ve seni görenlere felah veresin!

VOLUMNIA

Diz çök hadi yavrum!

CORIOLANUS

Bakın yiğit oğluma benim!

VOLUMNIA

Oğlun, karın, bu bayan ve ben senden ricaya geldik.

CORIOLANUS

Daha önce yemin etmişim olmayacağına dair. Ne olur susun! Gerçi yemin etmiş olmam isteklerinizi reddediyorum anlamına gelmeyebilir. Ama askerlerimi dağıtmamı istemeyin. Ya da, Roma'nın aşağılık işçileriyle anlaşmamı istemeyin. Davranışlarımın doğal olmadığını söylemeyin ya da öfkemi ve intikam duygularımı yatıştırmaya kalkışmayın.

VOLUMNIA

Yeter oğlum, yeter! Hiçbir isteğimizi yapmayacağını söyledin ama zaten senden isteyeceğimiz tek şey de bu isteklerin içinde idi. Sen ne kadar istemesen de biz isteyeceğiz. Eğer ye-

rine getirmezsen kusuru senin sertliğinde olacaktır. Bu nedenle dinlemelisin bizi.

CORIOLANUS

Aufidius ve Volsce'ler, dinleyin! Çünkü Roma'dan gelecek hiçbir şey özel olarak gelmemeli. Söyleyin isteğiniz nedir?

VOLUMNIA

Üzerimizdeki giysilerin hâli pür melali, sen sürgüne gittikten sonra neler yaşadığımızın birer göstergesi. Sessiz kalıp konuşmasak da, buraya gelmekle, yaşayan tüm kadınlardan ne kadar bahtsız olduğumuzu bir düşünmelisin. Seni görmek bize sevinç vermedi. Yüreklerimizi huzurla çarptırmadı. Buraya seni görmeye gelen anne, karı ve oğluna ülkesini yağma eden oğul, koca ve baba olarak görünüyorsun. Bu durumun onları acı içerisinde bırakıp ağlatıyor ve korkudan da titretiyor. Senin düşmanlığın hepimiz için birer ölüm demek. Tanrılara dua etmemizi bile engelliyorsun. Çünkü ikilem içindeyiz. Kendisine bağlı olduğumuz vatanımızın kurtuluşu için mi dua edelim, yoksa kendisine bağlı olduğumuz senin zaferin için mi dua edelim? Bu ikilemden kurtulmak için, ya vatanımızı ya da seni kaybetmek zorundayız. Bu durumda hangi taraf kazanırsa kazansın bizim için sonuç felaket. Çünkü, bunun sonucunda ya sen ülkeneye ihanet etmiş biri olarak boynuna zincir vurularak sokaklarda sürükleneceksin ya da karının ve çocuklarının kanını kahramanca akıtmış biri olarak palmiye yapraklı başlığınla ülkenin yıkıntıları üzerinde zafer turları atacaksın. Ben ise oğlum, bu savaş bitinceye değin, oturup talih ne gösterecek diye beklemeyeceğim. Taraflardan birini yok etmektense, asil bir davranışla her ikisine de merhamet göstermek konusunda seni ikna edemezsem, vatanına saldırıya geçtiğin anda, seni bu dünyaya getiren anneni ayaklar altına alıp geçeceksin bilmiş ol.

VIRGILIA

Aynı zamanda, adını geleceğe taşıyacak olan oğlunu doğur-
ran karını da ayaklar altına alacaksın.

ÇOCUK

Benim üstüme basamaz. Büyük adam oluncaya kadar kaç-
rım ve sonra dövüşürüm.

CORIOLANUS

Kadınlar gibi duygusal olmamak için kadın ve çocuk yü-
zünden uzak durmak gerekiyor. Artık burada durmayacağım.
(Doğrulur.)

VOLUMNIA

Yapma oğlum! Bu şekilde ayrılma bizden. Eğer sana Ro-
malıları kurtarmak için hizmetinde olduğun Volsce'leri yok
et demiş olsaydık onurunu zedelemekle suçlayabilirdin biz-
leri. Ama bizim istediğimiz Volsce'lerle uzlaşman. Volsce'kler,
"Biz anlayış gösteriyoruz!" diyebilir, Romalılar da, "Evet, anla-
yış gördük." diyebilir. Herkes seni selamlar ve, "Barışı sağladığ-
ın için Tanrı seni korusun!" diye bağırır. Oğlum, bu savaşın
sonu belirsiz. Belli olan bir şey varki o da Roma'yı ele geçirdi-
ğinde ismin her zaman lanetle anılacak ve tarihte şöyle yer ala-
cak; "Asil biriydi ama yaptığı son iş bu sıfatını sildi attı. Ken-
di vatanını bile yakıp yıktı ve sonra nefretle anılır oldu!" Şim-
di oğlum, bana bu işi onur meselesi yaptığını ve tanrıların yü-
celiğine özendiğini söyle. Gökyüzünü gök gürültüyle sarsmak
miydi niyetin? Meşe ağacını yarmak için şimşeğe yıldırım yük-
lemek miydi? Niye susuyorsun? Asil biri için ömür boyu yaptı-
ğı haksızlıkları hatırlamak onurlu bir şey değil, biliyorsun. Sen
de konuş kızım, gözyaşların etkilemiyor onu. Çocuğum sen
de konuş, belki çocuk suratın etkiler onu. Annesine duyduğu

saygı ve itaat ile dünyada bir tanedir o fakat buna rağmen annesinin, önünde yalvarmasına hâlâ aldırıyor. Sevgili annen tek evladın olduğu halde, ikinci bir çocuğu bile düşünmeyerek seni onca savaşa göndermişken ve ganimetlerle döndüğünde aynı şekilde karşılamışken, sen ona hayatın boyunca tüm bunlar karşılığında tek bir iyilik yapmadın. Haksız mıyım? Haksızsam söyle ve beni geri gönder. Ama haklıysam, senin dürüst olmadığın ortaya çıkıyor ve bir evladın anasına olan ödevlerini yerine getirmemesi, onun tanrılar tarafından rahat bırakılmayacağına işarettir. Sırtını dönüyorsun! Hadi bayanlar, diz üstüne çöküp utandıralım onu. Coriolanus unvanı ile yaşadığı gurur, yakarmalarımızla gelen merhamet duygusunu bile bastırıyor. Diz çökün hadi! Bu iş bir son bulsun artık. Bu son olacak. Artık Roma'ya dönüp komşularımızla beraberce ölebiliriz. Şuna bir bak; ne istediğini bile söyleyemeyen çocuğun, diz çökmüş barış için el uzatıyor. Şu haliyle senden daha güçlü. Senin, davamızı geri çevirirken yaptığından daha güçlü bir şekilde savunuyor onu. Hadi gidelim. Bu adamın annesi bir Volsce imiş. Karısı ise Corioli'de oturuyormuş ve çocuğu da tesadüfi olarak ona benziyormuş. Hadi biz gidelim. Artık Roma ateşe verilinceye dek susacağım.

CORIOLANUS

(*Sessizce annesinin elini tutar.*) Oh anne! Ne yaptın? Sanki gökler yarılmış tanrılar bu yarıktan aşağı bakıyor ve doğaya aykırı bu sahneye gülüyorlar. Oh anne! Roma adına mutlu bir zafer kazandın ama inan ki oğlunun başına çok tehlikeli işler açtın. Sonunda ölüm bile olabilecek korkunç işler. Varsın olsun. Aufidius, doğru dürüst savaş yapamadım bari uygun bir barış yapayım. Söyle Aufidius, benim yerimde olsan daha mı az dinderdin bir annenin sözünü?

AUFIDIUS

Ben de etkilendim.

CORIOLANUS

Etkilenmek ne kelime. Gözlerimden yaşlar bile geliyor. Bunu yaptığıma inanmıyorum. Neyse, barışa gelemim. Nasıl bir barış istersin Aufidius? Ben Roma'ya gitmeyi düşünmüyorum, sizinle döneceğim. Rica ederim siz de yardımcı olun. Anneciğim! Karıcığım!

AUFIDIUS

(Kendi kendine) Kendi içinde merhamet ve onur arasında yaşadığın ikilem benim işime yarayacak. Çünkü önceki mevkiime kavuşmakta işime yarayacak bu.

CORIOLANUS

(Volumnia, Virgilia ve diğerlerine) Önce beraberce içelim. Roma'ya dönerken yanınızda iyi bir hatıra götürmüş olursunuz. Biz de konuştuğumuz şartlarla barışı imzalamış oluruz. Gelin hadi. Adınıza bir tapınak dikilmesini hak ettiniz artık. İtalya'nın ve müttefiklerinin tüm kılıçları gelse barış yapamazdı burada. *(Çıkarlar.)*

Sahne IV

(Kapitol civarında bir pazar yeri. Menenius ve Sicinius girer.)

MENENIUS

Kapitol duvarının köşesini görüyor musun?

SICINIUS

Evet, ne olmuş?

MENENIUS

Senin serçe parmağınla o koca duvarı yıkabilmen ne kadar imkansızsa, Marcius'un annesi ve karısının ona söz dinletebilmesi o kadar mümkün. Bana sorarsan dostum bu iş ümitsiz vaka. Boyunlarımız için mahkumiyet kararı verildi ve kesilmeyi bekliyor.

SICINIUS

Bir insanın karakteri böylesine bir değişim yaşayabilir mi?

MENENIUS

Tırtılla kelebek farklı yaratıklardır ancak kelebek de bir zamanlar tırtıldı. Bu Marcius da insandan ejderhaya dönüştü.

SICINIUS

Annesini çok severdi.

MENENIUS

Beni de severdi ama şimdi annesinin bir at kadar bile değeri yok gözünde. Hatırlamıyor bile annesini. Yürürken, kale kapısına ilerleyen koç başını andırıyor. Toprak bile ürküp çekiliyor adımlarının önünde. Bakışlarıyla bir zırhı bile delebilir. Konuşurken sanki kıyamet borusu çalıyor gibi. Hele tahtında oturuşunu görsen, onu Büyük İskender'in heykeli sanırsın. İsteddiği her şey anında yapıyor. Bir tanrıda olup da onda olmayan şey yalnızca ölümsüzlük.

SICINIUS

Bu anlattıkların doğruysa, tanrı bize acısın...

MENENIUS

Tamamen doğruları anlattım! Annesi merhametini uyandırabilecek mi acaba? Ondaki merhamet ancak erkek kaplanın

sütü kadardır. Roma da görecek böyle olduğunu. Hep sizin işgüzarlığınızın yüzünden bu.

SICINIUS

Tanrı bizi korusun!

MENENIUS

Bu durumlarda tanrılar bile bizi korumaz. Çünkü Marcius'u Roma'dan kovduğumuzda tanrılarını hiçe saymıştık. Şimdi dönüyor ve doğal olarak o da Roma'yı hiçe sayıyor.

(Bir haberci girer.)

HABERCİ

Efendim, canını kurtarmak isteyenler evine kaçsın. Plebler arkadaşınız olan diğer tribünü tutukladılar. Tartaklıyorlar. Romalı bayan iyi haberlerle dönmezse onu öldüreceklerine yemin ediyorlar.

(Bir haberci daha girer.)

SICINIUS

Haberler nasıl?

İKİNCİ HABERCİ

Müjde! Müjde! Romalı bayanlar başardı ve Volsce'ler çekildi. Marcius da gitti.

(Görevliler çıkarlar.)

Tarquinlerin sürüldüğü gün bile böylesine bir gün görmemişti Roma.

SICINIUS

Bu haberin doğruluğundan emin misin, kesin mi?

İKİNCİ HABERCİ

Güneşin yakıcı bir şey olduğunu nasıl biliyorsam bunu da

öyle biliyorum. Siz ne demeye bundan şüphe ediyorsunuz ki? Gönül ferahlayanlar şehrin kapılarından giriyorlar. Dinle bak. Borazanlar, davullar, trombonlar, harp ve düdüklere, ziller, şen şakrak Romalılar yeri göğü inletiyorlar.

(İçeriden bağrısmalar gelir.)

MENENIUS

İyi haber. Bayanları karşılamaya gidelim. Tanrı şahittir ki, Volumnia bir şehir dolusu Konsül, senatör ve asilzâdeye bedel. Sizin gibi tribünlerin ise bir dünya dolusuna bedel! Dualarınız işe yaradı yoksa sizin aşağılık boğazlarınıza tek kuruş vermezdim bugün. Sevinci izleyin!

(Sesler ve bağrısmalar)

SICINIUS

Getirdiğin haberler için Tanrıya senin için dua edeceğim. Ayrıca teşekkürlerimi de sunuyorum.

İKİNCİ HABERCİ

Hepimizin bir teşekkür etmek için büyük bir sebebi var efendim.

SICINIUS

Şehre yakınlar mı?

İKİNCİ HABERCİ

Girmek üzereler.

SICINIUS

Onları karşılayalım ve sevince biz de ortak olalım.

(Çıkarlar)

Sahne V

(Aynı şehir girişinde bir caddeden iki senatör eşliğinde Volumnia, Virgilia, Valeria ile beraber Lordlar geçmektedir.)

BİRİNCİ SENATÖR

İşte Roma'nın aslanı, muhafızımız! Tüm dostları çağırın ve kutlama için ateşler yakın. Yollarına çiçekler serpiştirin. Marcius'u sürgüne götürürken atılan çığlıkları kesin. Coriolanus'un annesine hoş geldin deyin, haykırın "Hoşgeldiniz bayanlar, hoş geldiniz!" deyin.

HERKES

Hoş geldiniz bayanlar, hoş geldiniz!

(Davullar ve borazanlar çalar ve çıkarlar.)

Sahne VI

(Antium'da kamusal bir alan. Hizmetçileriyle beraber Tullus Aufidius girer.)

AUFIDIUS

Şehre haber götürün ve lordlara şu kâğıdı vererek burada olduğumu bildirin. Kâğıdı okuyup Pazar yerine gelsinler. Geldiklerinde onlara kâğıtta yazanların doğruluğunu kanıtlayacağım. Suçlanan şahıs şehre girdi ve halkın önüne çıkacak. Kendine isnat edilen suçlamaları çürütmek istiyor. Hadi gidin.

(Hizmetçiler çıkar. Aufidius'un tuttuğu üç-dört suikastçı girer.)

Hoş geldiniz hepiniz!

BİRİNCİ SUIKASTÇI

Generalimiz nasıllar?

AUFIDIUS

Verdiği sadakayla zehirlenen, kendi iyi yüreğiyle kendi ölümünü hazırlayan biri gibi...

İKİNCİ SUİKASTÇI

Asil efendimiz, bizden yardım istediğiniz konuda düşünce-niz değişmediyse, sizi bu beladan kurtarabiliriz.

AUFIDIUS

Acele etmemek gerek. Halk ne tavır alırsa ona göre davranacağız.

ÜÇÜNCÜ SUİKASTÇI

Sizlerin arasında böylesine bir rekabet olduğu sürece, halk aranızda kalacaktır. İkinizden biri kalırsa, her şey de geride kalanın olacaktır.

AUFIDIUS

Biliyorum. Onu ortadan kaldırırken yapacağım şey için gerekçem çok ustaca olacak. Onu orduma komutan yapan benim, sadakatine güvenerek. Lakin o benim iyi niyetimi su-i istimal ederek dostlarımı kandırmaya kalktı. Bu amaçla karakteri değişiverdi. Oysa eskiden ölse bile huyunu ve mizacını değiştirmezdi.

ÜÇÜNCÜ SUİKASTÇI

Konsül olacağı zamanı hatırlamıyor musunuz efendim? O zaman ne kadar da hırçındı. Bu yüzden kaybetmiş ve sürgün yemişti...

AUFIDIUS

Ben de tam bunu söyleyecektim. Dikbaşlıhğı yüzünden sürgün edilince bana geldi. Denize düşen yılanı sarılırmış hesabı bana geldi ve ben de kabul ettim. Kendime ortak ettim. Bū-

tün isteklerine evet dedim. Üstelik kafasından geçenleri yapabilsin diye en seçkin askerlerimi ona verdim. Bütün planlarında bizzat kendim de yardım ettim. Şöhretini tekrar elde etmesine vesile oldum. Bu yaptıklarım kendime haksızlıktı esasında. Ancak bunu da bilerek yaptım. Bu öyle bir noktaya vardı ki, Marcius bir süre sonra beni bile komutasına alıverdi. Kiralık bir lejyoner gibi.. Beni tavırlarıyla ödüllendirmeye bile başladı.

BİRİNCİ SUİKASTÇI

Söylediğiniz gibi yaptı gerçekten de lordum. Tüm bu olanlara ordu da şaşırıyordu. Sonunda da Roma'yı almak üzereyken ganimet olarak şan ve şöhret beklerken...

AUFIDIUS

Tam da bunun için, içindeki tüm nefreti biriktiriyorum onun için. Kadınların birkaç damla ucuz gözyaşı karşılığında davamızı sattı. Bu onun ölüm sebebi olacak. Bu hayal beni yeniden dünyaya getirecek. Bu sesler de nedir?

(Davullar ve borazanlar çalar. Bağrıışmalar ve haykırıışlar..)

BİRİNCİ SUİKASTÇI

Asil efendim, siz kendi memleketinize çok sıradan bir şekilde girdiniz. Karşılama bile yapılmadı. O ise gürültü ve şamata ile giriş yapıyor.

İKİNCİ SUİKASTÇI

Bir dönem çocuklarını katlettiği aptal halk, şimdi Marcius şehre giriyor diye gırtlaklarını yırtıyor.

ÜÇÜNCÜ SUİKASTÇI

İşte bu nedenle fırsatı iyi değerlendirmek lazım. Konuşup halkı etkilemeden, kılıcınızı ona yöneltmelisiniz. Sizlere gereken desteği vereceğiz. Onun cesedini yere serince, yaptığı fe-

nalıkları anlatarak halka gerekçelerinizi ve sebeplerinizi sunar-
sınız.

AUFIDIUS

Susun bakalım, lordlar geliyor!

(Şehrin tüm Lordları girer.)

LORDLAR

Evinize hoş geldiniz.

AUFIDIUS

Lütfen saygı değer lordlar. Layık olmadığım şeyleri söyle-
meyiniz. Size yazdıklarım üzerinde düşündünüz mü?

LORDLAR

Düşündük!

BİRİNCİ LORD

Ve yaptıklarını duyunca üzüldük. Son yaptığı olmasa, bugü-
ne kadar yaptıklarını, hafif cezalarla geçiştirmek mümkün ola-
bilirdi. Fakat ordularımızla sağlanan avantajımızı boşa çıkar-
ması, yetkimizi elimizden alması, teslim olmaya hazır düşman-
la anlaşma yapmasının gerekçesi olamaz.

AUFIDIUS

İşte geliyor. Ne söyleyeceğini duyacaksınız.

(Halk eşliğinde davullar ve bayraklar arasında Coriolanus girer.)

CORIOLANUS

Selam lordlarım! Buradan askeriniz olarak ayrılmıştım ve
yine askeriniz olarak döndüm. Ama içimde vatan sevgisi ol-
madan. Döndüm ve yine hizmetinize amadeyim. Her türlü ça-
bayı göstererek elimden geleni yaparak Roma kapılarına kadar
dayandım. Savaş ganimeti, ordu harcamalarından üçte bir ora-

nında daha fazla. Yaptığımız barış Antiumlulara şeref ve şan, Romalılara ise utanç getirdi. İşte size Senato mührüyle Konsül ve asillerin imzaladığı anlaşma şartlarını getirdim.

AUFIDIUS

Sayın lordlar, okumayın onu! Bu haine, kendisine verilen yetkileri kötüye kullandığını söyleyin.

CORIOLANUS

Hain mi? Nasıl nasıl!

AUFIDIUS

Evet, hain Marcius!

CORIOLANUS

Marcius mu!

AUFIDIUS

Evet Marcius, Caius Marcius! Sana Corioli'de verilmiş unvanla sesleneceğimi mi sandın? Seni neden onurlandırayım ki! Lordlar ve yöneticiler, bu adam sizi haince aldattı. Annesi ve karısı birkaç damla gözyaşı döktü diye "sizin şehriniz" Roma'yı onlara verdi. Böylece ettiği yeminleri ve kararını bozdu. Bir savaş meclisi bile toplamadan, dadısının gözyaşlarına karşı sizin zaferinizi bir çırpıda harcayıverdi. Bunu yaptığında hüngür hüngür ağladı ve tüm herkes bunu hayretle izledi.

CORIOLANUS

Mars aşkına! Söylediklerine bak!

AUFIDIUS

Tanrının adını anma, sulu göz herif!

CORIOLANUS

Ne diyorsun sen?

AUFIDIUS

O kadar işte!

CORIOLANUS

Seni yalancı herif! Söylediklerin beni çıldırtmaya yetti bile. “Çocuk!” Köle herif! Lordlar beni bağışlasın böyle kaba konuştuğum için. Saygı değer lordlar bu itin yalan söylediğini görüyorsunuz. Sırtında hâlâ benim kamçımın izlerini taşıyan ve ömür boyu da taşıyacak olan bu adamın yalanlarını ortaya çıkaracaktır.

BİRİNCİ LORD

Susun ve beni dinleyin!

CORIOLANUS

Beni parçalayın hadi Volsce'lerin tüm gençleri! Kılıçlarınızı çekin bana karşı. “Çocuk” diye gördüğünüz bana karşı çekin. Eğer tarihinizi doğru yazdıysanız, orada kuş yuvasına kartal gibi Corioli'deki Volsce'leri nasıl dağıttığımı göreceksiniz. Hem de tek başıma bir “çocuk” olarak!

AUFIDIUS

Şunun söylediklerine bakın sayın lordlar! Sizin önünüzde küstahça palavralar savuruyor. Kör talih yardım etti ve bu işleri yaptı. Buna rağmen size de laf atıyor ve ayıbınızı hatırlatıyor.

SUIKASTÇILAR

Cezası ölümdür!

HALK

Parçalayalım onu! Burada yapalım o işi! Benim oğlumu öldürdü! Benim kızımı! Kuzenim Marcus'u öldürdü! Babamı öldürdü!

İKİNCİ LORD

Susun! Zorbalığa izin yok! Susun! Marcius asil bir kişi! Şanı dünyayı kaplamış bir kişi. Son işlediği suçların cezasına mahkeme karar verecektir. Aufidius, sen de ortalığı bulandırma!

CORIOLANUS

Onu bir elime geçirseydim, yasal bir gerekçe olsa, yanına kendi gibi altı tane Aufidius olsa bile kılıcımdan kurtulamazdı.

AUFIDIUS

Küstah seni! Serseri!

SUİKASTÇILAR

Vurun! Vurun! Öldürün!

(Suikastçılar kılıçlarını çeker ve Marcius'u öldürürler. Aufidius Marcius'un cesedinin üzerine basar.)

LORDLAR

Durun! Durun!

AUFIDIUS

Soylu lordlar, dinleyin beni!

BİRİNCİ LORD

Oh Tullus!

İKİNCİ LORD

Yaptığınıza erkeklik denmez Tullus!

ÜÇÜNCÜ LORD

Üstüne basma cesedin! Sakin olun! Kılıçlarınızı sokun yerine!

AUFIDIUS

Bu adam hayatta olduğu sürece ne tür bir tehlike ile karşı

karşıya olduğunuzu şu kargaşada anlayamazsınız. Anlayabilseydiniz sevinebilirdiniz. Ekselans lütfen beni Senato'ya çağırın. Sizin hizmetçiniz olduğumu göstermeme izin verin.

BİRİNCİ LORD

Marcius'un cesedini kaldırın ve yas tutun. Mezarlığa kadar, görevlilerce unvanları sayılarak götürülen yiğit bir adam olacaktır. Soylu bir cesedi olacak.

İKİNCİ LORD

Aufidius da öfkeliydi ve ne yaptığını bilemedi. Kusurunu hafifleten gerekçeleri var. Bunları değerlendirelim.

AUFIDIUS

Öfkeden ziyade şu an üzüntülüyüm. Kaldırın hadi cesedi. En yüksek rütbeli askerler eşlik etsin cesede. Biri de ben olacağım. Davullar yas havası çalsın! Marcius bu şehirde çok kadını dul, çok çocuğu öksüz bıraktı ama onların bile hepsi şu anda yas tutsun! Her şeye rağmen soylu hatıraları bizimle yaşayacaktır. Hadi yardım edin!

(Coriolanus'un cesedi çıkarılır. Cenaze için davullar marş çalar.)